

15 Revizorjevo poročilo

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Namenjeno delničarjem Pozavarovalnice Sava, d.d.

Mnenje

Revidirali smo skupinske računovodske izkaze skupine Sava Re (v nadaljevanju "skupina Sava Re"), ki vključujejo skupinski izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2018, skupinski izkaz poslovnega izida, skupinski izkaz drugega vseobsegajočega donosa, skupinski izkaz gibanja kapitala ter skupinski izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije.

Po našem mnenju so priloženi skupinski računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega položaja skupine Sava Re na dan 31. december 2018 in njenega skupinskega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja in Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in sveta z dne 16. aprila 2014 o posebnih zahtev v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa ("Uredba (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in sveta"). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu s *Kodeksom etike za računovodske strokovnjake*, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo skupinskih računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od skupine in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Ključne revizijske zadeve

Ključne revizijske zadeve so tiste, ki so po naši strokovni presoji najpomembnejše pri reviziji skupinskih računovodskih izkazov tekočega obdobja. Te zadeve smo upoštevali pri reviziji skupinskih računovodskih izkazov kot celote ter pri oblikovanju našega mnenja o teh skupinskih računovodskih izkazih in o teh ključnih revizijskih zadevah ne izražamo ločenega mnenja.

Izpolnili smo vse svoje obveznosti, ki so opisane v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo skupinskih računovodskih izkazov*, vključno s tistimi, ki so povezane s temi zadevami. Zato je revizija vključevala izvedbo postopkov, ki smo jih določili na podlagi naše ocene tveganja pomembno napačne navedbe v skupinskih računovodskih izkazih. Rezultati naših revizijskih postopkov, vključno s postopki, ki smo jih opravili v zvezi z zadevami, ki jih navajamo v nadaljevanju, služijo kot podlaga za naše revizijsko mnenje o priloženih skupinskih računovodskih izkazih.

Ocene, ki so podlaga za pripoznanje zavarovalnih premij, zavarovalno-tehničnih rezervacij ter sredstev in obveznosti iz pozavarovanja - pozavarovanje

Zavarovalno-tehnične rezervacije skupine vsebujejo le zavarovalno-tehnične rezervacije iz naslova pozavarovalnih poslov. Del teh rezervacij se nanaša na ocene, ki so pripravljene na osnovi podatkov, ki jih je skupina pridobila od cedentov, predpostavk zavarovateljev in internih podatkov skupine iz preteklih obdobj. Skupina ocenjuje zavarovalno-tehnične rezervacije za posle izven skupine Sava Re in v skupini Sava Re, na podlagi ocenjenih premij (EPI) in ocenjenih kombiniranih količnikov (CR).

Te ocene vplivajo tudi na druge pomembne postavke v računovodskih izkazih, kot so kosmata obračunana premija in z njo povezane terjatve iz pozavarovanja, provizije in z njimi povezane obveznosti iz pozavarovanja in zavarovalno tehnične rezervacije. Ocene premij so narejene na podlagi ocenjene premije (EPI) iz naslova pozavarovalnih pogodb, ki so že veljavne, čeprav skupina za njih še ni prejela pozavarovalnega obračuna na 31. december.

Da bi preverili pravilnost predpostavk, ki jih je uporabila v predhodnem obdobju, skupina pripravi analizo testiranja za nazaj in na podlagi preteklih izkušenj pripravi ustrezne napovedi. Ocene so narejene na podlagi razlike med dejanskim in ocenjenim kombiniranim količnikom (CR) na nivoju posamezne pogodbe. Poleg tega skupina na podlagi razvojnih trikotnikov kumulativnih izplačil škodnih rezervacij po posameznem zavarovalnem letu, samostojno pripravi izračun rezervacij za nastale, še ne prijavljene škode (IBNR), da bi potrdila ustreznost cediranih zneskov.

Zaradi pomembnega vpliva ocen in presoj zavarovateljev in aktuarja, smo to zadevo opredelili kot pomembno za revizijo in eno od ključnih revizijskih zadev. Pri izvedbi revizijskih postopkov smo sodelovali s strokovnjaki iz aktuarskega področja. Predvsem smo se v okviru revizije osredotočili na obravnavo pomembnih in bolj zapletenih modelov in/ali tistih, pri katerih je potrebna pomembna presoja pri določanju predpostavk.

Ocenili smo zasnovo in preverili učinkovitost delovanja notranjih kontrol v procesu ocenjevanja, vključno z začetnimi vhodnimi podatki v modelu, uporabljenimi podatki iz pozavarovalnih pogodb, kot tudi naknadno posodobljene predpostavke na podlagi tekočih informacij cedentov. Izvedli smo podrobne analitične postopke v povezavi z oblikovano oceno za premijo, provizijo in zavarovalno tehnične rezervacije ter ocenili analizo izkušenj na podlagi analize testiranja za nazaj, ki jo je skupina izvedla v postopku določanja predpostavk. Na podlagi vzorca smo testirali točnost in popolnost vhodnih podatkov v modelu za preračun ocen.

Preverili smo metodologijo in predpostavke, ki jih je skupina uporabila za določitev zneska zavarovalno-tehničnih rezervacij za nastale, še ne prijavljene škode (IBNR) in naredili preračun IBNR rezervacij za vzorec najpomembnejših zavarovalnih vrst skupine. Preverili smo tudi metodologijo za izračun škodnih rezervacij skupine na podlagi ocen in z uporabo aktuarskih metod. Poleg tega smo izvedli primerjavo med spremembami IBNR v letu 2018 in dejansko likvidiranimi škodami in letu 2018 na pogodbeni ravni. Za nepričakovana odstopanja pri spremembah IBNR in dejanskimi likvidiranimi škodami smo prejeli pojasnilo. Dodatno smo opravili testne postopke na vzorcu prijavljenih in neporavnanih škod (RBNS) in ocenili ustreznost oblikovanih RBNS škodnih rezervacij. Preverili smo ustreznost izračunavanja in oblikovanja rezervacij za prenosno premijo (UPR) s pomočjo podrobnih analitičnih postopkov, s poudarkom na ocenjeni premiji, kjer smo ocenili ustreznost analize testiranja za nazaj na podlagi preteklih izkušenj, ki jo je skupina izvedla v postopku določanja predpostavk. Na podlagi vzorca smo testirali točnost in popolnost vhodnih podatkov v modelu za preračun ocen.

Ocenili smo analizo izkušenj na podlagi analize testiranja za nazaj, ki jo je skupina izvedla v postopku določanja predpostavk. Na podlagi vzorca smo testirali točnost in popolnost vhodnih podatkov v modelu za preračun ocen. Ocenili smo tudi ustreznost razkritij v pojasnilih 17.4.24 in 17.7.22 k skupinskimi računovodskimi izkazom v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU

Ocene, ki so podlaga za izračun obveznosti iz naslova zavarovanj, odloženih stroškov pridobivanja zavarovanja (DAC) in testiranja ustreznosti pripoznanih obveznosti (LAT) – zavarovanje

Merjenje zavarovalno tehničnih rezervacij vključuje presojo negotovosti prihodnjih rezultatov, predvsem skupnega končnega zneska potrebnega za poravnavo dolgoročnih obveznosti ter s tem povezanimi jamstvi, ki so bile dane zavarovancem. Podlaga za oceno zavarovalno tehničnih rezervacij, ki so pripoznane v skupinskem izkazu finančnega položaja in pri preskusu zadostnosti oblikovanih rezervacij, so različne ekonomske in neekonomske predpostavke. Ugotovili smo, da je ta ocena ena od ključnih revizijskih zadev.

Pri izvedbi revizijskih postopkov smo sodelovali z aktuarskimi strokovnjaki na področju zavarovalnih poslov. Predvsem smo se v okviru revizije osredotočili na obravnavo pomembnih in bolj zapletenih modelov in/ali tistih, pri katerih je potrebna pomembna presoja pri določanju predpostavk, zlasti pri dolgoročnih poslih na področju premoženjskih zavarovanj in pri preizkusu zadostnosti pripoznanih obveznosti (»LAT«) denarnega toka iz naslova življenjskih zavarovanj.

Ocenili smo vzpostavitev in preverili učinkovitost notranjih kontrol na področju aktuarskih postopkov, vključno pri izračunu škodnih rezervacij, v postopku določanja ekonomskih in aktuarskih predpostavk ter pri izračunu denarnega toka. Obenem smo ocenili pristop in metodologijo, ki sta ju družba in skupina uporabili za izvedbo aktuarskih analiz, vključno s primerjavo med ocenjenimi in dejanskimi rezultati ter rezultati izkustvenih analiz.

Naše ocene vključujejo ustrezno oceno utemeljenosti določenih ekonomskih in aktuarskih predpostavk posloводства pri izbiri aktuarskih presoj, ter primerjavo primernosti aktuarskih presoj, ki so bile uporabljene v modelih, z izkušnjami v industrijski panogi in, ki se lahko razlikujejo glede na produkt in/ali specifikacijo produkta. Ocenili smo tudi skladnost uporabljenih modelov z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, ki jih je

sprejela EU. Poleg tega smo izvedli revizijske postopke za preveritev točnosti in popolnosti modelov in sistemov, ki so bili podlaga za izračun obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb ter, na podlagi vzorca, preverili pridobljene rezultate iz uporabljenih modelov. Testirali smo veljavnost preizkusa zadostnosti rezervacij, ki ga je izvedlo posloводство, da bi preverili, ali je znesek obveznosti primeren glede na pričakovane prihodnje obveznosti iz naslova zavarovalnih pogodb. Pri preizkusu zadostnosti rezervacij smo preverili sprejemljivost presoje o načrtovanem denarnem toku in oceno predpostavk, ki jih je skupina uporabila, upoštevajoč izkušnje industrijske panoge in posebnosti proizvodov.

Ocenili smo tudi ustreznost razkritij v pojasnilih 17.4.24 in 17.7.22 k skupinskimi računovodskimi izkazom, v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Druge informacije

Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen skupinskih računovodskih izkazov in našega mnenja o teh skupinskih računovodskih izkazih. Posloводство je odgovorno za te druge informacije.

Naše mnenje o skupinskih računovodskih izkazih ne vključuje drugih informacij in zato o njih ne izražamo nikakršnega zagotovila ali sklepa.

V zvezi z revizijo skupinskih računovodskih izkazov je naša odgovornost, da te druge informacije preberemo in presodimo, ali so pomembno neskladne s skupinskimi računovodskimi izkazi ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali kako drugače zglejajo pomembno napačne. Poleg tega je naša odgovornost da ocenimo, ali so bile druge informacije v vseh pomembnih pogledih pripravljene v skladu z veljavnim zakonom ali predpisi in predvsem, ali so te druge informacije usklajene z zakonom ali predpisi glede formalnih zahtev in postopkov za pripravo drugih informacij z vidika pomembnosti in, ali bi neskladnost s temi zahtevami lahko vplivala na presoje, zasnovane na teh drugih informacijah.

Na podlagi opravljenih postopkov poročamo, kolikor lahko ocenimo, da:

- so druge informacije, ki opisujejo dejstva, ki so predstavljena v skupinskih računovodskih izkazih, v vseh pomembnih pogledih usklajene s skupinskimi računovodskimi izkazi; in
- da so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnim zakonom in predpisi.

Poleg tega je naša odgovornost da, na podlagi našega poznavanja in razumevanja družbe, ki smo ga pridobili med revizijo, poročamo o tem, ali druge informacije vsebujejo pomembno napačno navedbo. Na podlagi opravljenih postopkov v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili nobenih pomembnih napačnih navedb.

Odgovornost posloводства, revizijske komisije in nadzornega sveta za skupinske računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh skupinskih računovodskih izkazov v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo skupinskih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi skupinskih računovodskih izkazov skupine odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava posloводство skupino likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Revizijska komisija in nadzorni svet sta odgovorna za nadzor nad pripravo skupinskih računovodskih izkazov.

Revizorjeva odgovornost za revizijo skupinskih računovodskih izkazov

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem ali so skupinski računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo nudi visoko stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamično ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh skupinskih računovodskih izkazov.

**Building a better
working world**

Med izvajanjem revidiranja v skladu s pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v skupinskih računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjih kontrol;
- pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnimi za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij posloводства;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov in okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost skupine, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v skupinskih računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje skupine kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino skupinskih računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali skupinski računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev;
- pridobimo zadostne in ustrezne revizijske dokaze v zvezi s finančnimi informacijami podjetij ali poslovnih dejavnosti v skupini, da izrazimo mnenje o konsolidiranih računovodskih izkazih. Odgovorni smo za ustrezno usmerjanje, nadzor in izvedbo revizije skupine. Obenem smo izključno mi sami odgovorni za naše revizijsko mnenje.

Revizijsko komisijo in nadzorni svet med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in o pomembnih revizijskih ugotovitvah vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Obenem smo revizijski komisiji in nadzornemu svetu predložili našo izjavo, da smo izpolnili vse etične zahteve v zvezi z neodvisnostjo ter jih obvestili o vseh razmerjih in drugih zadevah, za katere bi se lahko upravičeno menilo, da vplivajo na našo neodvisnost, in jih seznanili s tem povezanimi nadzornimi ukrepi.

Od vseh zadev, s katerimi smo seznanili revizijsko komisijo in nadzorni svet, smo zadeve, ki so bile najpomembnejše pri reviziji skupinskih računovodskih izkazov tekočega obdobja, določili kot ključne revizijske zadeve.

Druge zahteve v zvezi z vsebino revizorjevega poročila v skladu z Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in sveta

Imenovanje in potrditev revizorja

Za zakonitega revizorja revidirane skupine nas je imenoval njen z zakonom določen organ dne 30. avgusta 2016, naše imenovanje pa je bilo potrjeno s podpisom pogodbe o revidiranju dne 28.10.2016. Celotno neprekinjeno obdobje, vključno s predhodnimi podaljšanji našega sodelovanja s skupino (podaljšanje prvotnega obdobja za katerega smo bili imenovani za revizorja skupine) in ponovnimi imenovanji za zakonitega revizorja skupine, znaša 6 let.

Skladnost z dodatnim poročilom revizijski komisiji

Naše mnenje o skupinskih računovodskih izkazih v tem poročilu je skladno z dodatnim poročilom revizijski komisiji družbe, ki smo ga izdali dne 27. marca 2019.

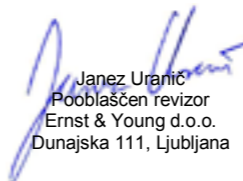
**Building a better
working world**

Ne revizijske storitve

Za revidirano družbo nismo opravili nobenih prepovedanih ne revizijskih storitev iz prvega odstavka petega člena Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in sveta, in smo pri opravljanju revizije zagotovili našo neodvisnost od revidirane skupine.

Poleg storitev obvezne revizije in tistih, ki so razkrite v skupinskem letnem poročilu in skupinskih računovodskih izkazih, nismo za družbo in njene odvisne družbe opravili nobenih drugih storitev.

Ljubljana, 28. marec 2019

Janez Uranic
Pooblaščen revizor
Ernst & Young d.o.o.
Dunajska 111, Ljubljana

ERNST & YOUNG
Revizija, poslovno
svetovanje d.o.o., Ljubljana 1

16 Konsolidirani računovodski izkazi

16.1 Konsolidiran izkaz finančnega položaja

(v EUR)	Razkritja	31.12.2018	31.12.2017
SREDSTVA		1.705.947.263	1.708.348.067
Neopredmetena dolgoročna sredstva	1	37.121.118	22.712.944
Opredmetena osnovna sredstva	2	42.893.432	45.438.014
Odložene terjatve za davek	3	1.950.245	2.107.564
Naložbene nepremičnine	4	20.643.019	15.364.184
Finančne naložbe v pridružene družbe	5	462.974	0
Finančne naložbe:	6	1.008.097.470	1.038.125.019
- posojila in depoziti		33.542.347	28.029.543
- v posesti do zapadlosti		77.122.037	106.232.327
- razpoložljive za prodajo		885.017.410	897.645.279
- vrednotene po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida		12.415.676	6.217.870
Sredstva zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	7	204.818.504	227.228.053
Znesek ZTR, prenesen pozavarovateljem	8	27.292.750	30.787.241
Sredstva iz finančnih pogodb	9	135.586.965	129.622.131
Terjatve	10	140.550.011	138.455.525
Terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov		126.533.761	124.324.547
Terjatve iz pozavarovanja in sozavarovanja		5.835.798	6.197.717
Terjatve za odmerjeni davek		169.727	17.822
Druge terjatve		8.010.725	7.915.439
Razmejeni stroški pridobivanja zavarovanj	11	19.759.234	18.507.194
Druga sredstva	12	2.064.220	2.043.395
Denar in denarni ustrezniki	13	64.657.431	37.956.119
Nekratkoročna sredstva, namenjena za prodajo	14	49.890	684

(v EUR)	Razkritja	31.12.2018	31.12.2017
OBVEZNOSTI		1.705.947.263	1.708.348.067
Kapital		340.175.455	316.116.895
Osnovni kapital	15	71.856.376	71.856.376
Kapitalske rezerve	16	43.035.948	43.035.948
Rezerve iz dobička	17	183.606.914	162.548.076
Lastne delnice	18	-24.938.709	-24.938.709
Presežek iz prevrednotenja	19	11.613.059	18.331.697
Rezerve, nastale zaradi prevrednotenja po pošteni vrednosti		836.745	667.518
Zadržani čisti poslovni izid	20	35.140.493	33.093.591
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	20	21.843.940	14.557.220
Prevedbeni popravek kapitala		-3.368.928	-3.353.304
Kapital lastnikov obvladujoče družbe		339.625.838	315.798.413
Kapital neobvladujočih deležev	21	549.617	318.482
Zavarovalno-tehnične rezervacije	22	920.491.487	931.398.362
Prenosne premije		184.101.835	171.857.259
Zavarovalno-tehnične rezervacije za življenjska zavarovanja		254.849.366	271.409.915
Škodne rezervacije		470.057.561	479.072.582
Druge zavarovalno-tehnične rezervacije		11.482.725	9.058.606
Zavarovalno-tehnične rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	22	210.032.637	226.527.893
Druge rezervacije	23	7.730.247	7.600.613
Odložene obveznosti za davek	3	3.529.235	5.781.494
Obveznosti iz finančnih pogodb	9	135.441.508	129.483.034
Druge finančne obveznosti	24	243.095	245.205
Obveznosti iz poslovanja	25	54.736.601	60.598.188
Obveznosti iz neposrednih zavarovalnih poslov		44.278.514	54.711.289
Obveznosti iz pozavarovanja in sozavarovanja		6.176.032	5.160.183
Obveznosti za odmerjeni davek		4.282.055	726.716
Ostale obveznosti	26	33.566.998	30.596.383

Računovodske usmeritve in druga razkritja, predstavljena v poglavjih od 17.4 do 17.11, so sestavni del teh računovodskih izkazov.

16.2 Konsolidiran izkaz poslovnega izida¹¹⁵

(v EUR)	Razkritja	2018	2017
Čisti prihodki od zavarovalnih premij	28	504.669.701	470.865.993
Obračunane kosmate zavarovalne premije		546.299.539	517.233.431
Obračunane premije oddane v pozavarovanje in sozavarovanje		-26.942.852	-34.243.296
Sprememba kosmatih prenosnih premij		-11.415.695	-13.765.765
Sprememba prenosnih premij za pozavarovalni in sozavarovalni del		-3.271.291	1.641.623
Prihodki od naložb	29	26.802.161	27.446.915
Obrestni prihodki		16.459.186	18.607.327
Drugi prihodki naložb		10.342.975	8.839.588
Čisti neiztrženi dobički naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje		16.867.324	16.849.384
Drugi zavarovalni prihodki	30	21.238.357	15.429.720
Prihodki od provizij		3.634.682	2.870.868
Drugi zavarovalni prihodki		17.603.675	12.558.852
Drugi prihodki	30	14.549.676	6.058.000
Čisti odhodki za škode	31	-320.760.586	-296.103.320
Obračunani kosmati zneski škod, zmanjšani za prihodke od uveljavljenih regresov		-342.556.518	-309.727.160
Obračunani deleži pozavarovateljev in sozavarovateljev		12.460.118	15.846.528
Sprememba kosmatih škodnih rezervacij		9.913.517	-2.931.960
Sprememba škodnih rezervacij za pozavarovalni in sozavarovalni del		-577.703	709.272
Sprememba drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij	32	13.207.584	-2.179.849
Sprememba zavarovalno-tehničnih rezervacij zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	32	15.962.680	-1.121.327
Odhodki za bonuse in popuste		288.628	5.848
Obratovalni stroški	33	-178.131.437	-156.962.328
Stroški pridobivanja zavarovanj		-58.372.509	-51.949.127
Spremembe v razmejenih stroških pridobivanja zavarovanj		1.598.536	2.389.002
Drugi obratovalni stroški		-121.357.464	-107.402.203

(v EUR)	Razkritja	2018	2017
Odhodki od naložb v pridružene družbe in slabitev dobrega imena		-151.130	0
Slabitev dobrega imena	1	-94.906	0
Izguba iz naložb v pridruženo družbo, obračunana z uporabo kapitalske metode	5	-56.224	0
Odhodki od finančnih sredstev in obveznosti	29	-9.604.451	-11.891.544
Oslabitve finančnih sredstev, ki niso merjena po pošteni vrednosti skozi poslovni izid		-1.943.975	-320.000
Obrestni odhodki		-28.445	-718.860
Drugi odhodki naložb		-7.632.031	-10.852.684
Čiste neiztržene izgube naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje		-23.498.245	-8.256.416
Drugi zavarovalni odhodki	34	-23.305.829	-17.486.080
Drugi odhodki	34	-2.873.861	-2.774.013
Poslovni izid pred obdavčitvijo		55.260.572	39.880.983
Odhodek za davek	35	-12.248.723	-8.786.075
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja		43.011.849	31.094.908
Čisti poslovni izid lastnikov obvladujoče družbe		42.790.617	31.065.329
Čisti poslovni izid neobvladujočih deležev		221.232	29.579
Čisti in popravljeni dobiček na delnico	20	2,76	2,00

Računovodske usmeritve in druga razkritja, predstavljena v poglavjih od 17.4 do 17.11, so sestavni del teh računovodskih izkazov.

¹¹⁵ GRI 102-7

16.3 Konsolidiran izkaz vseobsegajočega donosa

(v EUR)	2018			2017		
	Delež lastnikov obvladujoče družbe	Delež neobvladujočih deležev	Skupaj	Delež lastnikov obvladujoče družbe	Delež neobvladujočih deležev	Skupaj
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA PO OBDAVČITVI	42.790.617	221.232	43.011.849	31.065.329	29.579	31.094.908
DRUGI VSEOBSEGAJOČI DONOS PO OBDAVČITVI	-6.565.036	1.630	-6.563.406	1.689.492	6.503	1.695.995
a) Postavke, ki v kasnejših obdobjih ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	169.227	0	169.227	315.865	0	315.865
Druge postavke, ki v kasnejših obdobjih ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	190.794	0	190.794	386.089	0	386.089
Davek od postavk, ki ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	-21.567	0	-21.567	-70.224	0	-70.224
b) Postavke, ki bodo v kasnejših lahko prerazvrščene v poslovni izid	-6.734.263	1.630	-6.732.633	1.373.627	6.503	1.380.130
Čisti dobički/izgube iz ponovne izmere finančnega sredstva, razpoložljivega za prodajo	-8.422.373	3.310	-8.419.063	851.240	4.184	855.424
Dobički/izgube, pripoznani v presežku iz prevrednotenja	-7.844.486	3.310	-7.841.176	2.804.458	4.184	2.808.642
Prenos dobičkov/izgub iz presežka iz prevrednotenja v poslovni izid	-577.887	0	-577.887	-1.953.218	0	-1.953.218
Davek od postavk, ki bodo v kasnejših obdobjih lahko prerazvrščene v poslovni izid	1.703.734	0	1.703.734	21.508	0	21.508
Čisti dobički/izgube, ki izhajajo iz pretvorbe računovodskih izkazov družb v tujini	-15.624	-1.680	-17.304	500.879	2.319	503.198
VSEOBSEGAJOČI DONOS OBRAČUNSKEGA OBDOBJA PO OBDAVČITVI	36.225.581	222.862	36.448.443	32.754.821	36.082	32.790.903
Delež lastnikov obvladujoče družbe	36.225.581	0	36.225.581	32.754.821	0	32.754.821
Delež neobvladujočih deležev	0	222.862	222.862	0	36.082	36.082

Računovodske usmeritve in druga razkritja, predstavljena v poglavjih od 17.4 do 17.11, so sestavni del teh računovodskih izkazov.

16.4 Konsolidiran izkaz denarnih tokov

(v EUR)	Razkritja	2018	2017
A. Denarni tokovi pri poslovanju			
a) Postavke izkaza poslovnega izida	36	12.395.876	29.652.140
1. Obračunane čiste zavarovalne premije v obdobju	28	519.356.687	482.990.135
2. Prihodki naložb (razen finančnih prihodkov)	29	82.595	143.722
3. Drugi poslovni prihodki (razen za prevrednotenje in brez zmanjšanja rezervacij) in finančni prihodki iz poslovnih terjatev		35.788.033	21.487.720
4. Obračunani čisti zneski škod v obdobju	31	-330.096.400	-293.880.632
5. Obračunani stroški bonusov in popustov		288.628	5.848
6. Čisti obratovalni stroški brez stroškov amortizacije in brez sprememb v razmejenih stroških pridobivanja zavarovanj	33	-174.475.963	-151.825.973
7. Odhodki naložb (brez amortizacije in finančnih odhodkov)		-119.291	-54.102
8. Drugi poslovni odhodki brez amortizacije (razen za prevrednotovanje in brez povečanja rezervacij)	34	-26.179.690	-20.428.503
9. Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	35	-12.248.723	-8.786.075
b) Spremembe čistih obratnih sredstev (terjatve za zavarovanja, druge terjatve, druga sredstva ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk izkaza finančnega izida		-12.065.157	1.698.017
1. Začetne manj končne terjatve iz neposrednih zavarovanj	10	-2.209.214	-72.983.726
2. Začetne manj končne terjatve iz pozavarovanj	10	361.919	61.807.865
3. Začetne manj končne druge terjatve iz (po) zavarovalnih poslov	10	-532.222	365.290
4. Začetne manj končne druge terjatve in sredstva	10	269.601	-2.880.757
5. Začetne manj končne odložene terjatve za davek	3	157.319	218.499
6. Začetne manj končne zaloge		-5.395	-28.879
7. Končni manj začetni dolgovi iz neposrednih zavarovanj	25	-10.432.775	42.801.036
8. Končni manj začetni dolgovi iz pozavarovanj	25	1.015.849	-31.132.515
9. Končni manj začetni drugi poslovni dolgovi	26	-524.718	-2.442.917
10. Končne manj začetne ostale obveznosti (razen prenosnih premij)	26	2.086.738	6.231.258
11. Končne manj začetne odložene obveznosti za davek	3	-2.252.259	-257.137
c) Prebitek prejemkov pri poslovanju ali prebitek izdatkov pri poslovanju (a + b)		330.719	31.350.157

(v EUR)	Razkritja	2018	2017
B. Denarni tokovi pri naložbenju			
a) Prejemki pri naložbenju		1.657.653.508	1.416.437.638
1. Prejemki od obresti, ki se nanašajo na naložbenje		16.459.186	18.607.327
2. Prejemki od dividend in deležev iz dobička drugih		1.378.367	1.141.433
4. Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev		4.156.317	2.707.118
5. Prejemki od odtujitve finančnih naložb		1.635.659.638	1.393.981.760
b) Izdatki pri naložbenju		-1.620.282.746	-1.405.529.717
1. Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev		-1.547.018	-1.177.107
2. Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev		-2.761.542	-4.833.554
3. Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb		-1.615.974.186	-1.399.519.056
c) Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju (a + b)		37.370.762	10.907.921
C. Denarni tokovi pri financiranju			
b) Izdatki pri financiranju		-12.426.602	-38.241.119
1. Izdatki za dane obresti		-28.445	-718.860
3. Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti		0	-24.000.000
4. Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti		0	-1.058.233
5. Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku		-12.398.157	-12.464.026
c) Prebitek prejemkov/izdatkov pri financiranju (a + b)		-12.426.602	-38.241.119
Č. Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		64.657.431	37.956.119
x) Denarni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ac, Bc in Cc)		25.274.879	4.016.959
y) Začetno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		37.956.119	33.939.160
Začetno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov -prevzem		1.426.433	0

Računovodske usmeritve in druga razkritja, predstavljena v poglavjih od 17.4 do 17.11, so sestavni del teh računovodskih izkazov.

16.5 Konsolidiran izkaz sprememb lastniškega kapitala za leto 2018

(v EUR)	I. Osnovni kapital	II. Kapitalske rezerve	III. Rezerve iz dobička			IV. Presežek iz prevrednotenja	Rezerve, nastale zaradi prevrednotenja po poštenu vrednosti	V. Zadržani čisti poslovni izid	VI. Čisti poslovni izid obdobja	VII. Lastni deleži	VIII. Prevedbeni popravek kapitala	IX. Kapital lastnikov obvladujoče družbe	X. Kapital neobvladujočih deležev	Skupaj (15+16)	
	1.	2.	zakonske in statutarne	za lastne delnice	za katastr. škode	druge	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
Stanje konec prejšnjega poslovnega leta	71.856.376	43.035.948	11.578.919	24.938.709	11.225.068	114.805.380	18.331.697	667.518	33.093.591	14.557.220	-24.938.709	-3.353.304	315.798.413	318.482	316.116.895
Začetno stanje v obračunskem obdobju	71.856.376	43.035.948	11.578.919	24.938.709	11.225.068	114.805.380	18.331.697	667.518	33.093.591	14.557.220	-24.938.709	-3.353.304	315.798.413	318.482	316.116.895
Vseobsegajoči donos obračunskega obdobja po obdavčitvi	0	0	0	0	0	0	-6.718.639	169.227	0	42.790.617	0	-15.624	36.225.581	222.862	36.448.443
a) čisti poslovni izid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	42.790.617	0	0	42.790.617	221.232	43.011.849
b) drugi vseobsegajoči donos	0	0	0	0	0	0	-6.718.639	169.227	0	0	0	-15.624	-6.565.036	1.630	-6.563.406
Izplačilo (obračun) dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	-12.398.157	0	0	0	-12.398.157	0	-12.398.157
Razporeditev čistega dobička v rezerve iz dobička	0	0	125.090	0	0	20.933.748	0	0	-112.161	-20.946.677	0	0	0	0	0
Prenos izida	0	0	0	0	0	0	0	0	14.557.220	-14.557.220	0	0	0	0	0
Prevzem odvisne družbe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8.273	8.273
Končno stanje v obračunskem obdobju	71.856.376	43.035.948	11.704.009	24.938.709	11.225.068	135.739.128	11.613.059	836.745	35.140.493	21.843.940	-24.938.709	-3.368.928	339.625.838	549.617	340.175.455

16.6 Konsolidiran izkaz sprememb lastniškega kapitala za leto 2017

(v EUR)	I. Osnovni kapital	II. Kapitalske rezerve	III. Rezerve iz dobička			IV. Presežek iz prevrednotenja	Rezerve, nastale zaradi prevrednotenja po pošteni vrednosti	V. Zadržani čisti poslovni izid	VI. Čisti poslovni izid obdobja	VII. Lastni deleži	VIII. Prevedbeni popravek kapitala	IX. Kapital lastnikov obvladujoče družbe	X. Kapital neobvladujočih deležev	Skupaj (15+16)	
	1.	2.	zakonske in statutarne	za lastne delnice	za katastr. škode	druge	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	
Stanje konec prejšnjega poslovnega leta	71.856.376	43.681.441	11.411.550	24.938.709	11.225.068	98.318.285	17.458.948	351.655	36.778.941	9.049.238	-24.938.709	-3.854.182	296.277.319	761.008	297.038.327
Preračuni za nazaj	0	0	0	0	0	0	0	-190.075	0	0	0	-190.075	0	-190.075	
Začetno stanje v obračunskem obdobju	71.856.376	43.681.441	11.411.550	24.938.709	11.225.068	98.318.285	17.458.948	351.655	36.588.866	9.049.238	-24.938.709	-3.854.182	296.087.244	761.008	296.848.252
Vseobsegajoči donos obračunskega obdobja po obdavčitvi	0	0	0	0	0	0	872.748	315.865	0	31.065.329	0	500.879	32.754.821	36.082	32.790.903
a) čisti poslovni izid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31.065.329	0	0	31.065.329	29.579	31.094.908
b) drugi vseobsegajoči donos	0	0	0	0	0	0	872.748	315.865	0	0	0	500.879	1.689.492	6.503	1.695.995
Izplačilo (obračun) dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	-12.398.157	0	0	0	-12.398.157	-65.869	-12.464.026
Razporeditev čistega dobička v rezerve iz dobička	0	0	167.369	0	0	16.487.095	0	0	-146.356	-16.508.109	0	0	0	0	0
Prenos izida	0	0	0	0	0	0	0	0	9.049.238	-9.049.238	0	0	0	0	0
Odkup manjšinskih deležev	0	-645.493	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-645.493	-412.740	-1.058.233
Končno stanje v obračunskem obdobju	71.856.376	43.035.948	11.578.920	24.938.709	11.225.068	114.805.380	18.331.697	667.518	33.093.591	14.557.220	-24.938.709	-3.353.304	315.798.413	318.482	316.116.895

Računovodske usmeritve in druga razkritja, predstavljena v poglavjih od 17.4 do 17.11, so sestavni del teh računovodskih izkazov.

17 Splošni podatki, računovodske usmeritve in razkritja h konsolidiranim računovodskim izkazom

17.1 Osnovni podatki

Poročajoča družba

Sava Re, d.d., je obvladujoča družba skupine Sava Re (v nadaljevanju tudi »skupina«). Ustanovljena je bila na podlagi Zakona o temeljih sistema premoženjskega in osebnega zavarovanja in bila vpisana v sodni register Temeljnega sodišča v Ljubljani, Enota v Ljubljani (zdaj Okrožno sodišče v Ljubljani) dne 10. 12. 1990. Njena pravna predhodnica je Pozavarovalna skupnost Sava, ki je bila ustanovljena leta 1977.

Poslovni naslov obvladujoče družbe je Sava Re, d.d., Ljubljana, Dunajska 56, Ljubljana.

Skupina opravlja dejavnost pozavarovanja (18 % prihodkov), premoženjskega zavarovanja (64 % prihodkov), življenjskega zavarovanja (16 % prihodkov), pokojnin (1 % prihodkov) in druge nezavarovalne dejavnosti (1 % prihodkov).

V poslovnem letu 2018 je skupina zaposlovala povprečno 2.403 delavcev (2017: 2.438 delavcev), izračunano po ekvivalentu polnega delovnega časa. Na dan 31. 12. 2018 je bilo zaposlenih 2.417 delavcev (31. 12. 2017: 2.389 delavcev), izračunano po ekvivalentu polnega delovnega časa. Število redno zaposlenih po različnih kriterijih je prikazano v poglavju 10 Kadrovsko upravljanje.

Število zaposlenih po izobrazbeni sestavi

	31.12.2018	31.12.2017
Osnovna izobrazba	10	14
Srednja izobrazba	1.038	1.095
Višja izobrazba	303	294
Univerzitetna izobrazba	948	892
Magistri in doktorji	118	94
Skupaj	2.417	2.389

Podatki po izobrazbeni sestavi 2017 se razlikujejo od tistih v letnem poročilu 2017, ker je bil del zaposlenih s srednješolsko izobrazbo (do vključno 3. letne SŠ) v letnem poročilu 2017 pri eni izmed družb vključen v osnovnošolsko izobrazbo.

Organi obvladujoče družbe so skupščina, nadzorni svet in uprava družbe.

Največji delničar obvladujoče družbe je Slovenski državni holding, ki ima v lasti 17,7 % delnic. Druga največja delničarka je Zagrebačka banka (skrbniški račun), ki ima v lasti 14,2 % delnic, tretja največja delničarka pa je Republika Slovenija z 10,1 %. Pod preglednico Seznam desetih največjih delničarjev na dan 31. 12. 2018 (poglavje 5.6) je dodatno pojasnilo glede deleža v glasovalnih pravicah Save Re (poglavje 5.6).

Odgovornost uprave obvladujoče družbe je, da sestavi in odobri konsolidirano letno poročilo. Revidirano konsolidirano letno poročilo potrди nadzorni svet

obvladujoče družbe. Če nadzorni svet letnega poročila ne potrdi ali če uprava in nadzorni svet odločitev o sprejetju letnega poročila prepustita skupščini, ta odloča tudi o sprejetju letnega poročila.

Lastniki imajo pravico do spremembe izkazov po datumu sprejetja izkazov s strani uprave družbe.

17.2 Poslovne združitve in pregled družb v skupini¹¹⁶

Januarja 2018 je bil izveden prevzem slovenske družbe TBS Team 24. Obvladujoča družba je postala njena 75-odstotna lastnica. Prva konsolidacija skupine Sava Re ob vstopu TBS Team 24 je bila izvedena 31. 1. 2018. V naslednji preglednici je prikazana poštena vrednost neto sredstev prevzete družbe pridobljenih s poslovno združitvijo in pripoznano dobro ime.

(v EUR)	TBS Team 24
Neopredmetena sredstva	2.942
Opredmetena sredstva	106.510
Terjatve	2.003.806
Denar in denarni ustrezniki	14.951
Druga sredstva	180.198
A. Skupaj sredstva	2.308.407
Obveznosti iz poslovanja in druge obveznosti	2.275.309
B. Skupaj obveznosti	2.275.309
Poštena vrednost pridobljenih neto sredstev (A-B)	33.098
Neobvladujoči deleži kapitala na dan 31.1.2018	8.274
Začasna razporeditev na dobro ime	2.787.676
Tržna vrednost naložbe na dan 31.1.2018	2.812.500

(v EUR)	TBS Team 24
Nakup deleža	-2.812.500
Čista denarna sredstva pridobljena v poslovni združitvi	14.951
Čisti denarni tok pri poslovni združitvi	-2.797.549

V marcu 2018 sta bila izvedena prevzema družb Energoprojekt Garant in Sava penzisko društvo. Obvladujoča družba je postala 92,94-odstotna lastnica

družbe Energoprojekt Garant in 100-odstotna lastnica družbe Sava penzisko društvo. Prva konsolidacija skupine Sava Re ob vstopu družb Energoprojekt Garant in Sava penzisko društvo je bila izvedena 31. 3. 2018. V naslednjih preglednicah je prikazana poštena vrednost neto sredstev prevzetih družb pridobljenih s poslovno združitvijo in pripoznano dobro ime.

Julija 2018 je obvladujoča družba od manjšinskih delničarjev odkupila še 7,1 % odstotka in postala 100-odstotna lastnica družbe Energoprojekt Garant.

Na 31. 12. 2018 je skupina družbo Energoprojekt Garant priključila družbi Sava neživotno osiguranje (SRB).

(v EUR)	Energoprojekt Garant
Neopredmetena sredstva	16.156
Opredmetena sredstva	32.992
Naložbene nepremičnine	1.972.586
Finančne naložbe	5.425.457
Znesek zavarovalno-tehničnih rezervacij prenesen pozavarovateljem	181.305
Terjatve	340.752
Denar in denarni ustrezniki	751.942
Druga sredstva	29.023
A. Skupaj sredstva	8.750.213
Zavarovalno-tehnične rezervacije	1.846.333
Druge rezervacije	3.011
Odložene obveznosti za davek	1.032
Obveznosti iz poslovanja in druge obveznosti	147.437
B. Skupaj obveznosti	1.997.814
Poštena vrednost pridobljenih neto sredstev (A-B)	6.752.398
Neobvladujoči deleži kapitala na dan 31.3.2018	476.719
Dobro ime	54.356

(v EUR)	Energoprojekt Garant
Nakup deleža	-6.330.035
Čista denarna sredstva pridobljena v poslovni združitvi	751.942
Čisti denarni tok pri poslovni združitvi	-5.578.093

Družba Energoprojekt Garant se je konec leta 2018 pripojila družbi Sava neživotno osiguranje (SRB), kateri se tudi prišteje dobro ime.

(v EUR)	Sava penzisko društvo
Neopredmetena sredstva	38.971
Opredmetena sredstva	17.448
Finančne naložbe	7.917.244
Terjatve	13.076
Denar in denarni ustrezniki	46.440
Druga sredstva	311.408
A. Skupaj sredstva	8.344.587
Druge rezervacije	60.602
Odložene obveznosti za davek	17.812
Obveznosti iz poslovanja in druge obveznosti	441.600
B. Skupaj obveznosti	520.014
Poštena vrednost pridobljenih neto sredstev (A-B)	7.824.573
Začasna razporeditev na dobro ime	11.710.411
Tržna vrednost naložbe na dan 31.3.2018	19.534.984

(v EUR)	Sava penzisko društvo
Nakup deleža	-19.534.984
Čista denarna sredstva pridobljena v poslovni združitvi	46.440
Čisti denarni tok pri poslovni združitvi	-19.488.544

Septembra 2018 je bila ustanovljena družba ZTSR, d.o.o. Osnovni kapital družbe znaša 250.000 EUR. Sava Re je s svojim vložkom v višini 125.000 EUR postala 50-odstotna lastnica te družbe.

V zadnjem četrtletju 2018 je bil izveden prevzem slovenske družbe Sava Terra. Skupina je postala njena 100-odstotna lastnica.

(v EUR)	Sava Terra
Naložbene nepremičnine	4.491.494
Terjatve	58.972
Denar in denarni ustrezniki	44.028
Druga sredstva	2.528
A. Skupaj sredstva	4.597.022
Odložene obveznosti za davek	151.144
Druge finančne obveznosti	1.922.887
Obveznosti iz poslovanja in druge obveznosti	30.222
B. Skupaj obveznosti	2.104.253
Poštena vrednost pridobljenih neto sredstev (A-B)	2.492.769
Tržna vrednost naložbe na dan 31.12.2018	2.492.769

(v EUR)	Sava Terra
Nakup deleža	-2.492.769
Čista denarna sredstva pridobljena v poslovni združitvi	44.028
Čisti denarni tok pri poslovni združitvi	-2.448.741

V nadaljevanju so prikazane posamezne postavke izkaza finančnega položaja in izkaza poslovnega izida, kot izvira iz ločenih računovodskih izkazov odvisnih in pridruženih družb, pripravljenih na podlagi MSRP, ter delež glasovalnih pravic, ki jih ima obvladujoča družba.

Ovisne družbe na dan 31. 12. 2018

(v EUR)	Dejavnost	Sedež	Sredstva	Obveznosti	Kapital družbe na dan 31.12.2018	Poslovni izid v letu 2018	Celotni prihodki	Delež v % glasovalnih pravic
Zavarovalnica Sava	zavarovalništvo	Slovenija	1.116.725.121	965.579.104	151.146.017	29.540.622	369.578.351	100,00%
Sava neživotno osiguranje (SRB)	zavarovalništvo	Srbija	37.424.870	23.539.092	13.885.778	1.049.526	19.382.373	100,00%
Illyria	zavarovalništvo	Kosovo	16.282.240	12.497.895	3.784.345	-390.799	9.275.173	100,00%
Sava osiguruvanje (MKD)	zavarovalništvo	Severna Makedonija	21.605.383	15.711.159	5.894.224	391.284	12.279.274	92,57%
Sava osiguranje (MNE)	zavarovalništvo	Črna gora	24.107.226	17.795.094	6.312.132	1.943.280	12.967.612	100,00%
Illyria Life	zavarovalništvo	Kosovo	10.951.393	6.274.659	4.676.734	305.169	2.373.425	100,00%
Sava životno osiguranje (SRB)	zavarovalništvo	Srbija	7.556.316	4.051.087	3.505.229	-168.562	2.551.457	100,00%
Illyria Hospital	trenutno ne opravlja nobene dejavnosti	Kosovo	1.800.736	4.495	1.796.241	-6	0	100,00%
Sava Car	tehnično raziskovanje in analize	Črna gora	739.077	169.564	569.513	-2.476	729.633	100,00%
ZS Svetovanje	svetovanje in trženje osebnih zavarovanj	Slovenija	159.874	81.844	78.030	16.513	958.813	100,00%
Ornatus KC	klicni center ZS	Slovenija	40.797	19.260	21.537	-5.316	216.000	100,00%
Sava Agent	zavarovalno zastopanje	Črna gora	1.970.854	1.853.597	117.257	80.911	701.752	100,00%
Sava Station	tehnično raziskovanje in analiza vozil	Severna Makedonija	343.772	24.715	319.057	29.778	160.281	92,57%
Sava pokojninska	dejavnost pokojninskih skladov	Slovenija	151.140.812	144.024.695	7.116.117	258.571	4.181.039	100,00%
TBS Team 24	organizacija asistenčnih storitev in komunikacija s strankami	Slovenija	2.370.342	1.577.490	792.852	759.757	10.219.623	75,00%
Sava penzisko društvo	dejavnost upravljanja pokojninskih skladov	Severna Makedonija	8.842.761	352.077	8.490.684	1.133.199	2.935.355	100,00%
Sava Terra	oddajanje in obratovanje lastnih in najetih nepremičnin	Slovenija	3.801.526	1.953.108	1.848.418	-147.863	160.196	100,00%

Ovisne družbe na dan 31. 12. 2017

(v EUR)	Dejavnost	Sedež	Sredstva	Obveznosti	Kapital družbe na dan 31.12.2017	Poslovni izid v letu 2017	Celotni prihodki	Delež v % glasovalnih pravic
Zavarovalnica Sava	zavarovalništvo	Slovenija	1.151.811.161	993.756.083	158.055.078	25.080.999	344.712.649	100,00%
Sava neživotno osiguranje (SRB)	zavarovalništvo	Srbija	28.216.687	22.507.562	5.709.125	435.559	16.463.580	100,00%
Illyria	zavarovalništvo	Kosovo	15.577.678	11.538.509	4.039.169	223.576	7.689.674	100,00%
Sava osiguruvanje (MKD)	zavarovalništvo	Severna Makedonija	22.867.851	17.374.464	5.493.387	358.257	12.277.755	92,57%
Sava osiguranje (MNE)	zavarovalništvo	Črna gora	23.036.708	17.241.924	5.794.784	1.232.772	12.124.229	100,00%
Illyria Life	zavarovalništvo	Kosovo	12.699.600	8.502.872	4.196.728	230.850	2.038.449	100,00%
Sava životno osiguranje (SRB)	zavarovalništvo	Srbija	6.645.739	3.162.191	3.483.548	-818.333	2.058.571	100,00%
Illyria Hospital	trenutno ne opravlja nobene dejavnosti	Kosovo	1.800.742	4.579	1.796.163	-114	0	100,00%
Sava Car	tehnično raziskovanje in analize	Črna gora	634.723	42.188	592.535	-3.991	724.473	100,00%
ZS Svetovanje	svetovanje in trženje osebnih zavarovanj	Slovenija	126.917	203.900	-76.983	-194.224	737.056	100,00%
Ornatus KC	klicni center ZS	Slovenija	48.314	21.461	26.853	15.853	216.000	100,00%
Sava Agent	zavarovalno zastopanje	Črna gora	2.100.120	1.798.730	301.390	112.971	651.469	100,00%
Sava Station	tehnično raziskovanje in analiza vozil	Severna Makedonija	316.750	25.614	291.136	39.731	175.454	92,57%
Sava pokojninska	dejavnost pokojninskih skladov	Slovenija	144.935.935	136.508.976	8.426.959	420.256	4.269.651	100,00%

17.3 Načela konsolidacije

Obvladujoča družba je po stanju na dan 31. 12. 2018 poleg ločenih računovodskih izkazov pripravila tudi konsolidirane računovodske izkaze skupine Sava Re. Konsolidirani računovodski izkazi vključujejo Savo Re kot obvladujočo družbo in vse njene odvisne družbe, v katerih ima Sava Re neposredno ali posredno več kot polovico glasovalnih pravic ter možnost odločanja o finančnih in poslovnih usmeritvah družb zaradi pridobivanja koristi, ki izvirajo iz njihovega delovanja. Ključno za izpolnitev navedenih pogojev je tudi, da obvladujoča družba ob prevzemu zavarovalnice pridobi vsa zakonsko zahtevana dovoljenja in soglasja (Agencije za zavarovalni nadzor in drugih nadzornih institucij).

Vse odvisne družbe so v skupini Sava Re polno konsolidirane.

Poslovno leto skupine je enako koledarskemu letu.

Pridobitve lastniških deležev se obračunavajo po nakupni metodi. Odvisna družba je popolno konsolidirana od dneva pridobitve kontrole in izključena iz konsolidacije z datumom izgube kontrole. Sredstva in obveznosti odvisne družbe ob prvi konsolidaciji izmerimo po pošteni vrednosti. Morebitna razlika med tržno vrednostjo poslovne združitve in deležem prevzemnika – obvladujoče družbe – v čisti pošteni vrednosti pridobljenih sredstev, dolgov in pogojnih obveznosti se obračuna kot dobro ime.

Pri pridobitvi neobvladujočega deleža odvisne družbe, potem ko ima skupina že obvladujoči delež, se knjigovodske vrednosti obvladujočih in neobvladujočih deležev spremenijo tako, da izražajo spremembe relativnih lastniških deležev v odvisni družbi. Skupina neposredno v lastniškem kapitalu pripozna vsako razliko med zneskom, za katerega se prilagodijo neobvladujoči deleži, in pošteno vrednostjo plačanih nadomestil ter jo pripiše lastnikom obvladujoče družbe. Razlika med nabavno in knjigovodsko vrednostjo neobvladujočega deleža se obračuna v kapitalu v okviru kapitalskih rezerv.

Dobički in izgube, ki jih ustvarijo odvisne družbe, se vključijo v izkaz poslovnega izida skupine. Zneski, ki se nanašajo na transakcije znotraj skupine (terjatve in obveznosti, odhodki in prihodki med konsolidiranimi družbami), so izključeni.

17.4 Pomembnejše računovodske usmeritve

V nadaljevanju predstavljamo pomembnejše računovodske usmeritve, uporabljene pri izdelavi konsolidiranih računovodskih izkazov. V letu 2018 je skupina uporabljala enake računovodske usmeritve kakor v letu 2017.

17.4.1 Izjava o skladnosti

Računovodski izkazi skupine so pripravljani v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejel Svet za mednarodne računovodske izkaze (IASB) ter pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP), ki jih je sprejela EU. Računovodski izkazi so pripravljani tudi v skladu s slovensko zakonodajo (Zakonom o gospodarskih družbah (ZGD-1)).

Informacije o finančnem položaju in rezultatih poslovanja skupine Sava Re zainteresirane skupine pridobijo v letnem poročilu. Letna poročila so jim na voljo na spletnih straneh Sava Re in na sedežu družbe.

Uprava obvladujoče družbe pri izbiri računovodskih usmeritev in odločanju o njihovi uporabi ter pri pripravljanju računovodskih izkazov upošteva zahteve po razumljivosti, ustreznosti, zanesljivosti in primerljivosti.

Računovodski izkazi so sestavljeni z upoštevanjem predpostavke o delujoči družbi.

Uprava obvladujoče družbe je revidirane konsolidirane računovodske izkaze potrdila 28. 3. 2019.

17.4.2 Osnove za merjenje

Računovodski izkazi so pripravljani na podlagi izvirnih vrednosti, razen finančnih sredstev, izmerjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida in finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, ki so vrednotena na podlagi poštenih vrednosti. Sredstva zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, so prav tako vrednotena po pošteni vrednosti.

17.4.3 Predstavitvena valuta, prevedba poslovnih dogodkov in postavk

Računovodski izkazi v tem poročilu so predstavljeni v evrih (EUR) brez centov. Euro je funkcijska in predstavitvena valuta skupine. Zaradi zaokroževanja vrednostnih podatkov lahko prihaja do nepomembnih odstopanj v seštevkih v preglednicah.

Vsi zneski stanj na dan 31. 12. 2018, katerih izvirna vrednost se glasi v tuji valuti, so preračunani v evre po srednjem tečaju Evropske centralne banke (v nadaljevanju: ECB) na dan 31. 12. 2018. Zneski v izkazu poslovnega izida so preračunani po povprečnem tečaju. Skupina je za preračune stanj na dan 31. 12. 2017 in 31. 12. 2018 uporabljala veljavni srednji tečaj ECB za posamezno valuto. Tečajne razlike, ki nastanejo pri poravnavi transakcij in prevedbi denarnih postavk, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Tečajne razlike, ki nastajajo pri nedenarnih postavkah, kot so lastniški vrednostni papirji, razvrščeni v skupino finančnih instrumentov, vrednotenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, se ob vrednotenju prav tako prikažejo kot tečajne razlike v izkazu poslovnega izida, medtem ko se tečajne razlike pri lastniških vrednostnih papirjih, razvrščenih v skupino finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo ob vrednotenju prikažejo v presežku iz prevrednotenja. Ker se končno stanje postavk kapitala v izkazu finančnega položaja preračuna po tečaju ECB na dan 31. 12. 2018, medletna gibanja pa se obračunajo po povprečnem tečaju ECB, se razlike, ki iz tega izvirajo, izkažejo v kapitalu v postavki prevedbeni popravek kapitala.

17.4.4 Uporaba pomembnih računovodskih ocen in viri negotovosti

Predpostavke in drugi viri negotovosti se nanašajo na ocene, ki od posloводства zahtevajo najtežje, subjektivne in celovite presoje. V nadaljevanju so predstavljena pomembna področja presoj posloводства.

- Izračun dobrega imena ter način ugotovitve in slabitve je določen z računovodsko usmeritvijo v poglavju 17.4.9 in v razkritju 1.
- Odložene terjatve za davek se pripoznajo, če družbe v skupini v svojih srednjeročnih poslovnih projekcijah načrtujejo pozitiven poslovni izid.
- Terjatve se slabijo na podlagi računovodske usmeritve, opisane v poglavju 17.4.18. Višina oblikovanih popravkov je prikazana v razkritju 10.
- Finančne naložbe: Razvrščanje, pripoznavanje, merjenje in odprava pripoznanja ter slabitve naložb, določanje poštene vrednosti so določene z računovodsko usmeritvijo v poglavju 17.4.15. Gibanje naložb in razvrščanje sta prikazana v razkritju 6, prihodki in odhodki ter slabitve pa v razkritju 29.
- Zavarovalno-tehnične rezervacije – izračun in test ustreznosti obveznosti iz zavarovalnih pogodb sta opisana v poglavjih 17.4.24–27. Gibanje teh rezervacij je prikazano v razkritju 22.

17.4.5 Znesek pomembnosti

Poslovodstvo kot izhodišče pri določitvi merila pomembnosti za konsolidirane računovodske izkaze uporablja kapital skupine, in sicer v višini 2 %, kar na dan 31. 12. 2018 predstavlja 6,8 milijona EUR. Razkritja in pojasnila, ki jih je skupina dolžna predstavljati na podlagi zakonskih zahtev nadzornega organa, so v poročilu navedena, čeprav so pod pragom pomembnosti.

17.4.6 Izkaz denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov skupina sestavlja po posredni metodi. Skupinski izkaz denarnih tokov je narejen iz seštevka denarnih tokov vseh družb v skupini in z izločitvijo medsebojnih denarnih tokov. Denarni tokovi pri poslovanju so pripravljani na podlagi podatkov izkaza finančnega položaja in izkaza poslovnega izida za leto 2018 ter ustrezno popravljani za obračunske postavke, ki ne predstavljajo denarnih tokov. Denarni tokovi pri financiranju so prikazani na podlagi dejanskih izplačil. Postavke v okviru sprememb čistih obratnih sredstev se prikazujejo v neto zneskih.

17.4.7 Izkaz sprememb lastniškega kapitala

Izkaz sprememb lastniškega kapitala izraža povečanje ali zmanjšanje sestavin kapitala v obdobju. Med postavkami rezerv iz dobička izkazujemo tudi rezerve za lastne delnice in rezerve za izravnavo katastrofalnih škod.

17.4.8 Neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva, razen dobro ime, so ovrednotena po nabavni vrednosti z vsemi stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno njihovi usposobitvi za nameravano uporabo, zmanjšani za nabrano amortizacijo in morebitno oslabitev. Amortizacija je obračunana posamično po metodi enakomernega časovnega amortiziranja za vsako od njih, z izjemo dobrega imena, ki se ne amortizira. Neopredmetena sredstva se začnejo amortizirati, ko so na razpolago za uporabo.

Med neopredmetena dolgoročna sredstva v skupini štejemo programsko opremo in licence, vezane na programsko opremo (njihova doba uporabe znaša 5 let).

17.4.9 Dobro ime

Dobro ime nastane ob prevzemu odvisnih družb. Pri prevzemih se dobro ime nanaša na presežek oziroma razliko med stroškom nabave in deležem skupine v čisti pošteni vrednosti ugotovljenih sredstev, obveznosti in pogojnih obveznosti prevzete družbe. Če je presežek negativen (slabo ime), se ta pripozna neposredno v izkazu poslovnega izida. Tako dobljena nadomestljiva vrednost denar ustvarjajoče enote se primerja s knjigovodsko vrednostjo te enote vključno z dobrim imenom, pripisanim tej enoti. Kot nadomestljiva vrednost se upošteva vrednost pri uporabi.

Za namen ugotavljanja slabitev je narejena razdelitev na denar ustvarjajoče enote, ki predstavljajo posamezne družbe. Gibanje dobrega imena je podrobno predstavljeno v poglavju 17.7, v razkritju 1.

Dobro ime pridruženih družb je vključeno v knjigovodsko vrednost pridruženih družb. Morebitne slabitve dobrega imena pridruženih družb so obravnavane kot slabitve naložb v pridružene družbe.

V poglavju 17.7, v okviru razkritja 1, so predstavljene glavne predpostavke projekcij denarnega toka z izračunom vrednosti pri uporabi.

17.4.10 Opredmetena osnovna sredstva

Začetno pripoznano vrednost opredmetenih osnovnih sredstev sestavljajo nabavna vrednost in neposredni stroški pridobitve sredstva. Pozneje se ta sredstva vodijo po modelu nabavne vrednosti, zmanjšana za nabrano amortizacijo in morebitno oslabitev. Za namen ugotavljanja slabitev se naredi razdelitev na denar ustvarjajoče enote, ki predstavljajo posamezne družbe.

Opredmetena osnovna sredstva se začnejo amortizirati, ko so razpoložljiva za uporabo. Amortizacija je obračunana posamično po metodi enakomernega časovnega amortiziranja. Stopnje amortizacije so določene tako, da je vrednost opredmetenih osnovnih sredstev razporejena med stroške v ocenjevanem obdobju njihove koristnosti.

Stopnje amortizacije opredmetenih osnovnih sredstev

Amortizacijska skupina	Stopnje
Zemljišča	0%
Gradbeni objekti	1,3–2%
Transportna sredstva	15,5–20%
Računalniki in računalniška oprema	33,0%
Pisarniško in drugo pohištvo	10–12,5%
Druga oprema	6,7–20%

Skupina letno oceni, ali obstajajo znaki, ki bi kazali oslabitev opredmetenih osnovnih sredstev. Če taka znamenja obstajajo, začne postopek ocenjevanja nadomestljive vrednosti. Nadomestljiva vrednost je vrednost v uporabi ali poštena vrednost, znižana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Če je nadomestljiva vrednost višja ali enaka knjigovodski vrednosti, skupina sredstev ne slabi.

Dobički in izgube, ki nastanejo ob odtujitvi opredmetenih osnovnih sredstev, se določijo glede na razliko med iztržkom in knjigovodsko vrednostjo ter v izkazu poslovnega izida vplivajo na dobiček iz poslovanja. Stroški tekočih vzdrževanj in popravil se vključijo v izkaz poslovnega izida, ko nastanejo. Vlaganja, ki povečujejo prihodnje gospodarske koristi, povečujejo vrednost opredmetenih osnovnih sredstev.

17.4.11 Pravica do uporabe sredstev v najemu

Skupina bo od 1. 1. 2019 med sredstvi upoštevala pripoznanje pravice do uporabe sredstev v najemu kot sedanjo vrednost bodočih najemnin zaradi uvedbe novega standarda MSRP 16. Sredstva v najemu se bodo zniževala s popravkom vrednosti pravice do uporabe sredstev v najemu v znesku, ki je enak razdolžnini oziroma amortizaciji, izračunani iz dobe najema. Kratkoročne najeme in najeme majhnih vrednosti bo skupina obravnavala kot strošek najemnin.

17.4.12 Nekratkoročna sredstva za prodajo

Nekratkoročna sredstva za prodajo so tista, katerih knjigovodska vrednost bo poravnana predvsem s prodajo in ne z nadaljnjo uporabo. Ta pogoj je izpolnjen, ko je prodaja zelo verjetna in je sredstvo v stanju za takojšno prodajo. Skupina mora biti zavezana k prodaji, ki mora biti izpeljana v roku enega leta. Tovrstna sredstva se merijo po knjigovodski vrednosti ali pošteni vrednosti, znižani za stroške posla, in sicer po tisti, ki je nižja, in se ne amortizirajo.

17.4.13 Odložene terjatve in obveznosti za davek

Odložene terjatve oziroma obveznosti za davek so zneski davka iz dobička, ki bodo povrnjeni oziroma jih bo treba poravnati v prihodnjih obdobjih glede na obdavčljive začasne razlike. Začasne razlike so razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev ali obveznosti v izkazu finančnega položaja in njegovo (njeno) davčno osnovo.

Skupina oblikuje terjatve za odloženi davek iz naslova začasno nepriznanih popravkov naložb v portfeljske vrednostne papirje. Poleg tega so terjatve za odloženi davek oblikovane tudi od popravkov terjatev ter iz naslova nepokrite davčne izgube in iz rezervacij za zaposlenca. Obveznost za odloženi davek je oblikovana iz prenosa rezerv za katastrofalne škode iz zavarovalno-tehničnih rezervacij med rezerve iz dobička (na dan 1. 1. 2007), ki so bile ob oblikovanju (pred 1. 1. 2007) davčno priznani odhodek.

Poleg tega skupina obračuna terjatve in obveznosti za odloženi davek tudi za del prevrednotenja naložb, ki ga izkazuje na presežku iz prevrednotenja. Terjatve in obveznosti za odloženi davek skupina obračuna še za aktuarske razlike (izgube oziroma dobičke) pri izračunu rezervacij za odpravnine; ker aktuarske razlike vplivajo na vseobsegajoči donos, nanj vplivajo tudi iz tega naslova obračunane terjatve oziroma obveznosti za odloženi davek.

Skupina ne izvaja pobota odloženih terjatev in obveznosti za davek.

Skupina pripozna odloženo terjatev za davek za prenos neizrabljenih davčnih izgub v naslednje obdobje, če je verjetno, da bo v prihodnje na razpolago obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti neizrabljene davčne izgube. V letu 2018 skupina ni pripoznala odloženih terjatev za davek iz tega naslova.

Odložene terjatve in obveznosti za davek so v letu 2018 obračunane po davčnih stopnjah, po katerih se bodo po ocenah posloводства razlike dejansko obdavčile in znašajo od 9 do 19 % (2017: od 9 do 19 %).

17.4.14 Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so sredstva, ki jih skupina ne uporablja neposredno za opravljanje svoje dejavnosti, temveč jih poseduje zaradi oddajanja v najem oziroma načrtov po realizaciji dobička ob prodaji. Skupina pri naložbenih nepremičninah uporablja model nabavne vrednosti in metodo enakomernega časovnega amortiziranja. Stopnja amortizacije naložbenih nepremičnin znaša 1,3–2 %. Osnova za izračun amortizacijske stopnje je ocenjena doba koristnosti. Vsi najemi, kjer skupina nastopa kot najemodajalec, so poslovni najemi in so preklicni. Skupina prejeta plačila oziroma najemnine vključuje med prihodke sorazmerno skozi čas trajanja najema. Za namen ugotavljanja slabitev se naredi razdelitev na denar ustvarjajoče enote, ki predstavljajo posamezne družbe. Skupina letno ocenjuje, ali obstajajo znaki, ki bi kazali oslabitev naložbenih nepremičnin. Če taka znamenja obstajajo, začne postopek ocenjevanja nadomestljive vrednosti. Nadomestljiva vrednost je vrednost v uporabi ali čista prodajna vrednost zmanjšana za stroške prodaje – in sicer tista, ki je višja. Če je višja od knjigovodske vrednosti ali ji je enaka, skupina sredstev ne slabi.

Skupina preverja pošteno vrednost naložbenih nepremičnin z uporabo modelov določanja poštenih vrednosti. Za preverbo poštenih vrednosti naložbenih nepremičnin na področju Slovenije smo v letu 2016 pridobili cenitev pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin, za vrednosti naložbenih nepremičnin v Srbiji pa v letu 2018.

17.4.15 Finančne naložbe in sredstva zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje

17.4.15.1 Razvrščanje

Skupina finančne instrumente razvršča med naslednje skupine:

Finančni instrumenti, izmerjeni po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

Navedeni instrumenti so sestavljeni iz dveh skupin, in sicer iz:

- finančnih instrumentov v posesti za trgovanje in
- finančnih instrumentov, razporejenih v skupino po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida.

Skupina v skupino finančnih instrumentov v posesti za trgovanje uvršča instrumente, pridobljene izključno zaradi nadaljnje prodaje oziroma ustvarjanja dobička na kratek rok. V skupino finančnih instrumentov, razporejenih v skupino po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida, pa skupina uvršča sredstva zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje.

Finančna sredstva v posesti do zapadlosti

Finančna sredstva v posesti do zapadlosti so sredstva z določenimi ali določljivimi plačili in določeno zapadlostjo, za katere ima skupina namen in sposobnost, da jih poseduje do zapadlosti.

Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo

Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo so tista, ki jih skupina namerava posedovati za nedoločeno časovno obdobje in ki niso razvrščena kot naložbe po pošteni vrednosti prek poslovnega izida ali v posesti do zapadlosti.

Posojila in terjatve (depoziti)

V to skupino so vključena posojila in vloge v bankah z določenimi ali določljivimi plačili, s katerimi se ne trguje na delujočem trgu, ter zadržani depoziti pri cedentih. Skladno z nekaterimi pozavarovalnimi pogodbami del pozavarovalne premije cedenti zadržijo kot garancijo za izplačilo bodočih škod in plačajo praviloma po preteku enega leta. Navedeni depoziti se obrestujejo skladno s pogodbo.

Po MSRP 9 skupina razkriva določene podatke, ki ga ni začela uporabljati 1. 1. 2018, ker je izkoristila možnost kasnejše uporabe (zavarovalne pogodbe), več v poglavju 17.5, podpoglavje 9 MSRP Finančni instrumenti.

17.4.15.2 Pripoznavanje, merjenje in odprava pripoznanja

Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo ter finančna sredstva v posesti do zapadlosti se ob pripoznanju izmerijo po pošteni vrednosti, povečani za transakcijske stroške. Finančni instrumenti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida se pripoznajo po pošteni vrednosti, pri čemer se pri teh transakcijski stroški evidentirajo med odhodke od naložb.

Nakupi in prodaje finančnih sredstev, posojil in depozitov se pripoznajo na datum sklenitve posla.

Dobički in izgube naložb, razpoložljivih za prodajo, ki so rezultat spremembe poštene vrednosti, se prikažejo v izkazu vseobsegajočega donosa in se preneajo v izkaz poslovnega izida, ko je sredstvo prodano ali oslabljeno. Pri finančnih instrumentih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida se dobički in izgube iz prevrednotenja na pošteno vrednost pripoznajo neposredno v izkazu poslovnega izida. Finančna sredstva v posesti do zapadlosti se merijo po odplačni vrednosti, zmanjšani za oslabitve.

Pripoznanje finančnega sredstva se odpravi, ko pogodbene pravice do denarnih tokov potečejo ali ko so sredstva prenešana in se v skladu z MRS 39 šteje, da je njihov prenos izpolnil pogoje za odpravo pripoznanja.

Posojila in terjatve (depoziti) ter finančna sredstva v posesti do zapadlosti se merijo po odplačni vrednosti.

17.4.15.3 Določanje poštene vrednosti

Skupina meri vse finančne instrumente po pošteni vrednosti, razen depozitov, delnic, ki ne kotirajo na organiziranem trgu, in posojil ter podrejenega dolga (za katere predpostavlja, da je knjigovodska vrednost hkrati tudi razumen približek poštene vrednosti) in finančnih instrumentov v posesti do zapadlosti, ki jih meri po odplačni vrednosti. Poštene vrednosti naložbenih nepremični ter zemljišč in zgradb za opravljanje dejavnosti ter poštene vrednosti finančnih instrumentov, merjenih po odplačni vrednosti, so razvidne v razkritju 27. Poštena vrednost je cena, ki bi se prejela za prodajo sredstva ali plačala za prenos obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja. Merjenje poštene vrednosti temelji na predpostavki, da se posel prodaje sredstva ali prenosa odgovornosti izvrši na glavnem trgu za sredstvo ali obveznost, ali če ni glavnega trga, v najugodnejšem trgu za sredstvo ali obveznost. Glavni oziroma najugodnejši trg morajo biti skupini dostopni. Poštena vrednost sredstva ali obveznosti se meri z uporabo predpostavk, ki bi jih uporabili udeleženci na trgu pri določanju cene sredstva ali obveznosti, ob predpostavki, da udeleženci na trgu ravnajo skladno s svojimi najboljšimi gospodarskimi interesi. Pri merjenju poštene vrednosti nefinančnega sredstva se upošteva sposobnost udeleženca na trgu, da proizvede gospodarske koristi z uporabo sredstva v skladu z njegovo največjo in najboljšo uporabo ali s prodajo sredstva drugemu udeležencu na trgu, ki bi sredstvo uporabil v skladu z njegovo največjo in najboljšo uporabo. Skupina mora uporabljati tehnike ocenjevanja vrednosti, ki so ustrezne v danih okoliščinah in za katere je na voljo dovolj podatkov za merjenje poštene vrednosti, pri čemer čim več uporablja ustrezne opazovane vhodne podatke in čim bolj omeji uporabo neopazovanih vhodnih podatkov.

Skupina na dan vrednotenja ugotavlja pošteno vrednost finančnih naložb tako, da kot ceno na glavnem trgu določi:

- v primeru borze: objavljeno zaključno ceno na borzi na dan vrednotenja ali na zadnji dan delovanja borze, na kateri naložba kotira;
- v primeru zunajborznega trga (OTC): objavljeno zaključno ceno BID CBBT, oziroma če ta ne obstaja, ceno BID BVAL sistema Bloomberg na dan vrednotenja ali na zadnji dan delovanja OTC;
- ceno, izračunano na podlagi internega modela vrednotenja.

Sredstva in obveznosti, merjena ali razkrita po pošteni vrednosti v izkazih skupine, so merjena in prikazana v skladu z ravnmi poštene vrednosti po MSRP 13, ki razvrsti vhodne podatke metod vrednotenja, uporabljenih za merjenje poštene vrednosti v tri ravni.

Pri razvrščanju sredstev in obveznosti v ravni po MSRP 13 je predvsem pomembna razpoložljivost tržnih informacij, ki je določena z relativnimi ravnmi trgovanja enakih ali podobnih instrumentov na trgu, s poudarkom na informacijah, ki predstavljajo dejansko dejavnost trga ali zavezujoče kotacije posrednikov ali trgovcev.

Finančne naložbe, merjene ali razkrite po pošteni vrednosti so prikazane v skladu z ravnmi poštene vrednosti po MSRP 13, ki kategorizira vhodne podatke za merjenje poštene vrednosti v tri ravni hierarhije poštene vrednosti, in sicer:

- Raven 1: finančne naložbe, pri katerih je poštena vrednost določena na podlagi kotirane cene (neprilagojene) na delujočih trgih za finančno naložbo, do katerih lahko družba dostopa na datum merjenja.
- Raven 2: finančne naložbe, katerih poštena vrednost se določa z uporabo podatkov, ki jih je mogoče neposredno ali posredno opazovati, razen kotiranih cen vključenih v 1. raven.
- Raven 3: finančne naložbe, pri katerih opazovani tržni podatki niso dosegljivi. Poštena vrednost se tako določa na podlagi metod vrednotenja, z uporabo vložkov, ki niso posredno ali neposredno opazovani na trgu.

Skupina razkriva in dosledno upošteva svojo politiko določanja, kdaj se šteje, da so bili izvedeni prenosi med ravnmi hierarhije poštene vrednosti. Usmeritev glede časovnega okvira pripoznavanja prenosov je enaka pri prenosih na ravni in prenosih z ravni. Primeri usmeritev vključujejo: (a) datum dogodka ali spremembe okoliščin, ki je povzročila prenos, (b) začetek poročevalnega obdobja, (c) konec poročevalnega obdobja.

17.4.15.4 Oslabitev naložb

Finančno sredstvo, razen finančnih instrumentov, izmerjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, je oslabiljeno in izguba nastane le, če obstaja nepristranski dokaz o oslabitvi kot posledici dogodkov, ki so nastali po začetnem pripoznanju sredstva in imajo vpliv na prihodnje denarne tokove, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti. Skupina oceni nepristranske dokaze o oslabitvi vseh posamičnih finančnih sredstev na trimesečni ravni (ob pripravi medletnih in letnih poročil).

17.4.15.4.1 Dolžniški vrednostni papirji

Slabitev naložb v dolžniške vrednostne papirje se izvede ob izpolnitvi katerega izmed naslednjih pogojev:

- če izdajatelj dolžniškega vrednostnega papirja ni poravnal obveznosti iz naslova kupona ali glavnice in je mogoče ugotoviti, da ta obveznost ne bo poravnana v kratkem času;
- če je začel postopek stečaja, likvidacije ali prisilne poravnave izdajatelja dolžniškega vrednostnega papirja.

Če se slabitev izvede zaradi 1. alineje, se v izkaz poslovnega izida zavede slabitev v višini razlike med pošteno vrednostjo posameznega dolžniškega vrednostnega papirja in knjigovodsko vrednostjo posameznega dolžniškega vrednostnega papirja (če knjigovodska vrednost presega pošteno vrednost).

Če se slabitev izvede zaradi 2. alineje, se v izkaz poslovnega izida zavede slabitev v višini razlike med potencialnim poplačilom iz stečajne ali likvidacijske mase in nabavno vrednostjo naložbe. Potencialno poplačilo iz stečajne ali likvidacijske mase se oceni na podlagi podatkov iz postopka likvidacije, stečaja ali prisilne poravnave, oziroma kadar take informacije niso na razpolago, na podlagi izkušenj ali ocen, pridobljenih od bonitetnih ali drugih finančnih institucij.

Skupina odpravi slabitev naložb v dolžniške vrednostne papirje le, če se je slabitev izvedla zaradi 1. alineje oziroma prvega pogoja za slabitev naložbe v posamezni dolžniški vrednostni papir. Odprava slabitve se izvede, ko je ugotovljeno, da je bila obveznost izdajatelja poplačana. Odprava slabitve se izvede prek izkaza poslovnega izida.

17.4.15.4.2 Lastniški vrednostni papirji

Skupina slabi naložbe v lastniške vrednostne papirje, kadar je na dan priprave poslovnih bilanc:

- zmanjšanje vrednosti naložbe v posamezni finančni instrument večje od 40 % v primerjavi z nabavno vrednostjo;
- tržna vrednost posameznega finančnega instrumenta pod nabavno vrednostjo konstantno več kot 1 leto;
- model, na podlagi katerega skupina presoja slabitev netržnih vrednostnih papirjev, pokazal potrebo po slabitvi.

Slabitev se izvede v višini razlike med tržno in knjigovodsko vrednostjo finančnega instrumenta.

17.4.16 Znesek zavarovalno-tehničnih rezervacij, prenesen pozavarovateljem

Znesek zavarovalno-tehničnih rezervacij, prenesen pozavarovateljem, predstavlja delež kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij in prenosnih premij za posle, ki jih skupina cedira pozavarovateljem zunaj skupine Sava Re. Višina se določa skladno z določili pozavarovalnih (retrocesijskih) pogodb in z gibanjem portfelja, na podlagi kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij za posel, ki je predmet teh pozavarovalnih (retrocesijskih) pogodb, in sicer ob zaključku obračunskega obdobja.

Skupina na datum poročanja preverja navedena sredstva zaradi morebitne potrebe po oslabitvi. Sredstva, prenesena posameznim partnerjem v retrocesijo, se presojajo individualno. Ocena tveganj, povezanih z retrocesijo, je podrobneje predstavljena v poglavju 17.6.3.6 Program retrocesije – premoženjska zavarovanja.

17.4.17 Sredstva in obveznosti iz finančnih pogodb

Med sredstva in obveznosti iz finančnih pogodb skupina razvršča le sredstva in obveznosti iz finančnih pogodb družbe Sava pokojninska. Sredstva iz finančnih pogodb predstavljajo naložbe skupine kritnih skladov Moji skladi življenskega cikla za izvajanje prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Obveznosti iz finančnih pogodb predstavljajo obveznosti iz izvajanja dejavnosti pokojninskih zavarovanj po kolektivnem in individualnem načrtu prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, za katera upravljavec vodi osebne račune članov pokojninskih načrtov.

Naložbene nepremičnine v okviru sredstev iz finančnih pogodb družba Sava pokojninska na začetku vrednoti po modelu nabavne vrednosti, povečani za transakcijske stroške. Naslednja merjenja se izvedejo po modelu poštene vrednosti. Družba Sava pokojninska spremlja vrednost nepremičnin na lokalnih trgih, kjer ima naložbene nepremičnine s pomočjo indeksov (sprememba vrednosti), ki jih izračunava sama ali druga družba v skupini Sava Re. Podatki za izračun indeksa se pri vsakem izračunu zajemajo iz zadnjega dostopnega poročila o slovenskem nepremičninskem trgu, ki ga pripravlja Geodetska uprava Republike Slovenije. V kolikor pride do spremembe izračuna indeksa cen nepremičnin za več kot 10 odstotkov v primerjavi z indeksom, ki je veljal ob zadnji oceni vrednosti ali ob pridobitvi, se nepremičnine ponovno ocenijo. Oceno vrednosti izvede pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin z dovoljenjem za delo Slovenskega inštituta za revizijo. Ne glede na določbo prejšnjega stavka, se nepremičnine ocenjujejo najmanj enkrat na 3 leta.

17.4.18 Terjatve

Med terjatvami prikazujemo v pretežni meri terjatve za premijo do zavarovalcev oziroma zavarovalnic ter terjatve za škode in provizije do pozavarovateljev.

17.4.18.1 Pripoznavanje terjatev

Začetno pripoznavanje terjatev skupina izvede na podlagi izstavljenih police, računa ali druge verodostojne liste (kot je npr. potrjen pozavarovalni ali sozavarovalni obračun). V izkazu finančnega položaja so terjatve prikazane v neto vrednosti, kar pomeni, da so zmanjšane za oblikovane popravke vrednosti.

Terjatve iz pozavarovanja se pripoznajo, ko se zavarovalne premije iz aktivnega pozavarovanja oziroma škode in provizije iz retrocesije zaračunajo cedentu oziroma pozavarovatelju pri poslu iz retrocesije. Če obstaja pozavarovalna pogodba, vendar skupina še ni prejela potrjenega obračuna s strani cedenta oziroma pozavarovatelja, se terjatve pripoznajo skladno z usmeritvami, navedenimi v poglavjih 17.4.30 Čisti prihodki od premij in 17.4.31 Čisti odhodki za škode.

Regresne terjatve se pripoznajo med sredstvi, če je na podlagi vzpostavljenega regresnega zahtevka pridobila ustrezno pravno podlago (pravnomočna sodna izvršba, sklenjeni pisni sporazum z zavarovancem ali dolžnikom, pričetek odplačevanja dolga s strani zavarovalca ali dolžnika ali subrogacija pri kreditnih zavarovanjih). Tudi v primeru subrogacije se regresna terjatev pripozna šele po preverbi dejanskega obstoja in fizične dosegljivosti dolžnika. Pripoznavanje glavnice v regresnih terjativah zmanjšuje stroške izplačanih škod. Regresne terjatve družbe v skupini slabijo glede na izkušnje preteklih let. Potreba po oblikovanju popravka vrednosti regresne terjatve se presoja individualno.

Skupina nima zastavljenih poslovnih terjatev.

17.4.18.2 Oslabitev terjatev

Skupina terjatve razvršča v skupine s podobnim kreditnim tveganjem. Ob tem presoja terjatve v smislu njihove poplačljivosti oziroma potrebe o oslabitvi. Za oblikovanje popravka vrednosti terjatve se odloča glede na izkušnje o poravnavanju terjatev. Individualna presoja se izvaja za vse individualno pomembne terjatve.

Metodologija oblikovanja popravkov torej poleg kriterija starosti terjatve upošteva tudi stopnjo v procesu izterjave terjatve, izkustvenega odstotka odpisanosti terjatev in tudi stopnjo izterljivosti terjatev. Predpostavke se preverjajo najmanj na letni ravni.

17.4.19 Razmejeni stroški pridobivanja zavarovanj

Stroški pridobivanja zavarovanj, ki se razmejujejo, zajemajo tisti del obratovalnih stroškov, ki je neposredno povezan s sklepanjem zavarovanj.

Skupina izkazuje med razmejenimi stroški pridobivanja zavarovanj predvsem razmejene provizije. To so obračunane provizije, ki se nanašajo na prihodnje poslovno leto in so pripoznane na podlagi (po)zavarovalnih obračunov ter ocenjenih zneskov, dobljenih na podlagi ocenjenih provizij z upoštevanjem časovno enakomerne razmejitev.

17.4.20 Druga sredstva

Druga sredstva sestavljajo usredstvene kratkoročne časovne razmejitev, in sicer kratkoročno odloženi stroški in kratkoročno nezaračunani prihodki. Kratkoročno odložene stroške sestavljajo kratkoročno odloženi stroški vnaprej izplačanih nezasluženi provizij poslovnim partnerjem.

17.4.21 Denar in denarni ustrezniki

Skupina v izkazu finančnega položaja in izkazu denarnega izida v postavki Denarna sredstva in denarni ustrezniki prikazuje:

- denarna sredstva, med katera uvrščamo denarna sredstva v blagajni, dobroimetja na transakcijskih računih poslovnih bank in drugih finančnih organizacij ter depozite, vezane preko noči, in
- denarne ustreznike, med katere uvrščamo depozite na odpoklic in kratkoročno dane depozite z originalno zapadlostjo do treh mesecev.

17.4.22 Kapital

Sestavljajo ga:

- osnovni kapital - nominalno vrednost vplačanih navadnih delnic, izraženo v evrih;
- kapitalske rezerve - vplačila nad nominalnimi zneski delnic;
- rezerve iz dobička - statutarne in zakonske rezerve, rezerve za lastne delnice, rezerve za izravnavo katastrofalnih škod in druge rezerve iz dobička;
- lastne delnice;
- presežek iz prevrednotenja;
- zadržani čisti poslovni izid;
- čisti poslovni izid poslovnega leta;
- prevedbeni popravek kapitala;
- kapital manjšinskih lastnikov.

Statutarne rezerve se uporabijo:

- za kritje čiste izgube, ki je ni mogoče (v celoti) pokriti v breme prenesenega dobička in drugih rezerv iz dobička oziroma ta dva vira ne zadoščata za polno pokritje čiste izgube (instrument dodatne zaščite vezanega kapitala);
- za povečanje osnovnega kapitala;
- za uravnavanje dividendne politike.

Del rezerv iz dobička so tudi rezerva za katastrofalne škode (potres), ki jo v skladu s pravilniki o oblikovanju zavarovalno-tehničnih rezervacij in kapitalskih rezerv potrjujejo pooblaščenim aktuarji. Te rezerve so vezane rezerve.

Skladno z Zakonom o gospodarskih družbah ima uprava družbe možnost, da največ polovico zneska čistega dobička razporedi v druge rezerve.

17.4.23 Klasifikacija zavarovalnih pogodb

Skupina se ukvarja s klasičnimi in naložbenimi življenjskimi zavarovanji, premoženjskimi zavarovanji ter pozavarovanji, katerih osnovni namen je prenos zavarovalnega tveganja. Zavarovalno tveganje je pomembno, če nastanek zavarovalnega dogodka povzroči, da zavarovatelj plača pomembne dodatne zneske. Skupina je vse tovrstne sklenjene pogodbe opredelila kot zavarovalne pogodbe. Proporcionalna pozavarovanja vsebujejo tveganje, identično tveganju originalnih zavarovalnih polic, ki so vse zavarovalne pogodbe. Pri neproportionalnih pozavarovanjih so v primeru nastanka pozavarovanega škodnega dogodka dogovorjena pomembna dodatna izplačila, zato tudi ta izpolnjujejo merila za klasifikacijo med zavarovalne pogodbe.

Obvladujoča družba je konec leta 2015 prevzela pokojninsko družbo Moja naložba (zdaj Sava pokojninska). Posledično skupina izkazuje tudi sredstva in obveznosti iz finančnih pogodb te družbe.

17.4.24 Zavarovalno-tehnične rezervacije

Zavarovalno-tehnične rezervacije se v izkazu finančnega položaja med obveznostmi prikazujejo v kosmatih zneskih. Delež zavarovalno-tehničnih rezervacij za posle, ki jih skupina cedira pozavarovateljem zunaj skupine Sava Re, se razkriva v izkazu finančnega položaja pod postavko Znesek zavarovalno-tehničnih rezervacij, prenesen pozavarovateljem, med sredstvi. Zavarovalno-tehnične rezervacije morajo biti oblikovane v višini, ki po razumnih pričakovanjih zagotavlja kritje obveznosti sklenjenih (po)zavarovalnih pogodb. Poglavitna načela, uporabljena v izračunih, so opisana spodaj.

Prenosne premije so tisti del obračunanih premij, ki se nanaša na zavarovalno kritje za zavarovalno obdobje po zaključku obračunskega obdobja. Prenosne premije se praviloma izračunavajo na ravni zavarovalnih polic časovno sorazmerno (pro rata temporis), razen za zavarovalne pogodbe s časovno spremenljivo višino zavarovalnega kritja (kreditna zavarovanja). Za prejeta pozavarovanja večinoma ni razpoložljivih podatkov za izračun na ravni posameznih polic, zato se prenosna premija izračunava z metodo ulomkov na ravni posameznih pozavarovalnih obračunov glede na obdobje, za katerega je bila obračunana premija.

Matematične rezervacije za pogodbe življenjskih zavarovanj predstavljajo aktuarsko vrednost obveznosti, ki izvirajo iz zajamčenih upravičenj zavarovalcev. Za večino zavarovanj je bila pri izračunu matematičnih rezervacij uporabljena neto Zillmerjeva metoda, za diskontiranje je bila uporabljena tehnična obrestna mera, ki ni manjša od 1,5 %, ostali parametri so enaki, kot so bili uporabljeni za izračun premije. Izračunane negativne obveznosti iz matematičnih rezervacij je skupina postavila na vrednost nič. Za namene razmejevanja stroškov pridobivanja zavarovanj je bila uporabljena metoda zillmerizacije. Izračun matematične rezervacije temelji na predpostavki, da je vsa sklepalna provizija plačana ob sklenitvi zavarovanja, zastopniki pa dejansko provizijo dobijo plačano v dveh do petih letih (odvisno od trajanja pogodb). V matematični rezervaciji je upoštevana tudi vsa razmejena provizija. Skupina oblikuje razmejene stroške pridobivanja zavarovanja in jih prikazuje med sredstvi v primeru predplačila provizije ali pa prikazuje razliko med pozitivno zillmerizirano matematično rezervacijo in zillmerizirano matematično rezervacijo.

Škodne rezervacije se obračunajo v višini pričakovanih obveznosti za nastale, še ne rešene škode, vključno s stroški reševanja teh škod. Nanašajo se tako na prijavljene škode, za katere se rezervacije oblikuje na podlagi popisa škodne rezervacije za posamezne škodne primere, kot tudi na nastale, še ne prijavljene škode, ki se izračunavajo z aktuarskimi metodami. Prihodnje obveznosti se praviloma ne diskontirajo, z izjemo dela, ki se nanaša na rente, dogovorjene v nekaterih primerih za odgovornostna zavarovanja, in v zvezi s katerimi se oblikujejo rezervacije v višini pričakovane neto sedanje vrednosti bodočih izplačil.

Rezervacije za nastale, neprijavljene škode (IBNR) se za pretežni del portfeljev direktnih zavarovalnic izračunavajo z metodami, temelječimi na trikotniških plačanih škod; rezultat je celotna škodna rezervacija in IBNR se oblikuje kot razlika med rezultatom trikotniške metode in rezervacije, oblikovane na podlagi popisa. V zavarovalnih vrstah, kjer obseg poslovanja ni dovolj velik za zanesljive izračune s trikotniškimi metodami, se uporablja zmnožek pričakovanega števila naknadno prijavljenih škod in povprečne višine naknadno prijavljene škode ter metode, temelječe na pričakovanih škodnih količnikih. V konsolidirano rezervacijo IBNR se vštevja še rezervacija IBNR za pozavarovalni del posla zunaj skupine Sava Re. Za ta del portfelja vsi pozavarovalni obračuni zavarovalno-tehničnih kategorij niso pravočasno na razpolago, zato je treba ocenjevati nepravočasno prejete postavke, vključno s škodno rezervacijo, pri čemer se upoštevajo pričakovane premije in pričakovani kombinirani količniki za posamezno pogodbeno leto, zavarovalno vrsto in obliko pozavarovanja ter trikotniški razvoji pogodbenih let po obračunskih četrletjih; rezervacija IBNR je nato oblikovana v višini tako ocenjene škodne rezervacije.

Škodna rezervacija je torej oblikovana na podlagi statističnih podatkov z uporabo aktuarskih metod, zato že sam izračun predstavlja hkrati tudi test ustreznosti škodne rezervacije.

Rezervacije za bonuse, popuste in storno so namenjene posebej dogovorjenim pričakovanim izplačilom zaradi dobrih rezultatov zavarovalnih pogodb in pričakovanim izplačilom zaradi prekinitev, ki presegajo prenosno premijo.

Druge zavarovalno-tehnične rezervacije vključujejo rezervacije za neiztekle nevarnosti, ki izvirajo iz testa ustreznosti oblikovanih obveznosti za prenosne premije, opisanega v nadaljevanju.

Prenosna premija predstavlja časovno razmejitev premije glede na obdobje kritja. Tako lahko sklepamo, da kadar premija ni dovolj visoka, je posledično neustrezna tudi prenosna premija. Družbe skupine izvajajo test ustreznosti prenosne premije na ravni portfelju ustrezne homogene skupine. Izračun pričakovanega kombiniranega količnika v posamezni homogeni skupini upošteva predvsem prihodke za premije, odhodke za škode, odhodke za provizije in druge obratovalne stroške. Kjer pričakovani kombinirani količnik presega 100 %, je ugotovljen primanjkljaj prenosne premije, ki se pripozna kot rezervacija za neiztekle nevarnosti v okviru drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij.

17.4.25 Zavarovalno-tehnične rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje

To so rezervacije za naložbena življenjska zavarovanja. Sestavljene so iz matematičnih rezervacij, prenosnih premij in škodnih rezervacij. Večino predstavljajo matematične rezervacije. Njihova vrednost je enaka vrednosti enot skladov vseh polic, upoštevajo pa se tudi plačila premij, ki še niso spremenjena v enote skladov, in pripisan dobiček skladov z garancijo, ki jih upravljamo. Pri ugotavljanju vrednosti skladov se uporablja tržna vrednost na bilančni datum.

17.4.26 Test ustreznosti obveznost (test LAT – Liability Adequacy Test)

Skupina izvaja test ustreznosti oblikovanih rezervacij za obveznosti iz zavarovalnih pogodb po stanju na zadnji dan obračunskega obdobja ločeno za premoženjska in življenjska zavarovanja. Test ustreznosti za premoženjska zavarovanja je opisan v poglavju 17.4.24 Zavarovalno-tehnične rezervacije.

Test ustreznosti obveznosti za življenjska zavarovanja

Test ustreznosti obveznosti za življenjska zavarovanja se izvaja vsaj na vsak datum poročanja glede na izračune bodočih denarnih tokov z uporabo eksplisicnih in konsistentnih predpostavk za vse dejavnike – bodoče premije, smrtnost, obolevnost, donose naložb, storno, odkupe, jamstva, bonuse zavarovancem in stroške. V ta namen je uporabljen izračun sedanje vrednosti bodočih denarnih tokov.

Za diskontiranje je uporabljena krivulja donosnosti državnih obveznic centralnega evro območja na bilančni datum, v državah, ki so članice Evropske unije, pa netvegana krivulja donosnosti državnih obveznic na bilančni datum, upošteva se struktura naložb. Če obstajajo zanesljivi tržni podatki, so predpostavke kot so diskontna stopnja in donos izpeljane iz opazovanih tržnih cen. Predpostavke, ki jih ni mogoče zanesljivo izpeljati iz tržnih vrednosti, temeljijo na trenutnih ocenah, izračunanih z internimi modeli skupine (stopnje storna, dejanska smrtnost in obolevnost), in javno dostopnimi viri (demografske informacije lokalnega statističnega urada). Za smrtnost so zaradi negotovosti pričakovane višje stopnje od dejanskih.

Vhodne predpostavke so letno posodobljene glede na zadnje izkušnje. Korelacija med vsemi dejavniki tveganja ni upoštevana. Bistvene predpostavke so opisane v nadaljevanju.

Test ustreznosti obveznosti se izvaja na ravni police ali na ravni produkta. Če se test izvaja na ravni police, so rezultati prikazani na ravni produkta, produkti so razdeljeni glede na zavarovalno vrsto. Rezultati testa so ovrednoteni ločeno za vsako skupino posebej. Za tveganja v vsaki skupini se ločeno preveri ustreznost obveznosti. Pri določevanju dodatne obveznosti, ki jo je treba oblikovati, primanjkljaj obveznosti posamezne skupine ni poračunan s presežki, ki izvirajo iz drugih skupin. Za vsako skupino posebej se neto sedanja vrednost bodočih denarnih tokov, izračunana ob uporabi navedenih predpostavk, primerja z zavarovalnimi obveznostmi. Če primerjava pokaže, da so pripadajoče obveznosti nezadostne glede na ocenjene denarne tokove, je celoten primanjkljaj pripoznan v izkazu poslovnega izida kot dodatna rezervacija.

Smrtnost temelji na podatkih lokalnega statističnega urada in jih skupina posodobi v skladu z analizo lastnih podatkov o smrtnosti. Predpostavke o smrtnosti in obolevnosti praviloma vključujejo dodatek za tveganje in so višje kot dejanske.

Bodoče pogodbene premije in indeksacije premij za večino zavarovanj so upoštevane. Ocene stopenj prekinitev in odkupov temeljijo na preteklih izkušnjah. Dejanske stopnje prekinitev se redno preverjajo glede na tip produkta in trajanje, predpostavke so ustrezno posodobljene. Dejanske stopnje prekinitev so praviloma prilagojene za dodatek za tveganje in negotovost.

Ocenjeni obratovalni stroški, upoštevani v testu ustreznosti obveznosti, so dobljeni na podlagi izkušenj. Za bodoča obdobja so v denarnih tokovih upoštevani stroški, povečani s faktorjem, ki je enak ocenjeni letni stopnji inflacije ali pa so ostali na sedanji ravni, upoštevajoč razvoj portfelja.

Donosnost in diskontna stopnja izhajata iz enakih krivulj, pri diskontiranju se uporabi dodatek glede na razvitost trgov.

Test ustreznosti obveznosti deloma vključuje bodoče pripise dobičkov zaradi metodologije določanja bonusov. Delež pripisanega dobička je v skladu s pravili zavarovalnice in se upošteva kot diskontirana obveznost.

Skupina je za večino življenjskih zavarovanj ocenila vpliv sprememb ključnih spremenljivk, ki imajo lahko materialni vpliv na rezultate testa ustreznosti obveznosti ob koncu leta. Analiza občutljivosti je pripravljena ločeno za klasična življenjska zavarovanja in življenjska zavarovanja z naložbenim tveganjem.

(* EUR)	31.12.2018		31.12.2017	
	Test LAT za klasična življenjska zavarovanja	Test LAT za naložbena življenjska zavarovanja	Test LAT za klasična življenjska zavarovanja	Test LAT za naložbena življenjska zavarovanja
Osnovni izračun	227.268.071	155.847.565	250.957.433	175.425.847
Donosi +100 osnovnih točk	218.648.999	153.077.968	240.471.344	173.613.304
Donosi -100 osnovnih točk	239.077.418	159.519.833	264.443.797	178.836.827
Smrtnost +10 %	229.951.670	157.473.881	253.487.108	177.445.629
Obratovalni stroški na polici +10 %	231.349.661	159.825.579	254.384.583	179.078.866

Osnovni izračun predstavlja izračun z uporabo predpostavk kot za test ustreznosti obveznosti. Spremembe spremenljivk predstavljajo razumne mogoče spremembe, ki, če bi se zgodile, vodijo do bistvenih sprememb obveznosti na dan izkaza finančnega položaja. Razumno mogoče spremembe ne predstavljajo pričakovanih sprememb niti najslabšega scenarija. Spremembe ključnih spremenljivk bi vplivale na pripadajoče komponente rezultata v enakem deležu.

Analiza je pripravljena za spremembo spremenljivke, pri čemer se ostale predpostavke ne spremenijo, in ne upošteva spremembe vrednosti povezanih sredstev. Občutljivost je izračunana za neugodno smer spremembe. Na izkaz poslovnega izida in na obveznosti (kot prikazano s testom LAT) vplivajo predvsem spremembe v donosih, pri naložbenih zavarovanjih pa tudi obratovalni stroški.

17.4.27 Druge rezervacije

Ugodnosti zaposlenih vključujejo odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade. Rezervacije za ugodnosti zaposlenim pomenijo neto sedanjo obveznost skupine, izračunano v razmerju natečene delovne dobe v skupini in celotne pričakovane delovne dobe v skupini (angl. projected unit credit method). Skladno z določili MRS 19 – Zasluzki zaposlencev se aktuarski dobički in izgube, ki nastanejo ob ponovnih meritvah čistih obveznosti, pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu.

Pri izračunu se upoštevajo individualni podatki o datumu rojstva, začetku delovnega razmerja v skupini, predvideni upokojitvi, plači. Za vsako družbo v skupini se upoštevajo višina odpravnine ob upokojitvi in višine jubilejnih nagrad, določenih z lokalno zakonodajo, pogodbami o zaposlitvi oziroma drugimi veljavnimi akti. Pri pričakovanih zneskih izplačil se upošteva tudi obveznost za plačilo davka, kadar izplačila presegajo zakonsko določene neobdavčene zneske.

Verjetnost, da zaposleni ostane zaposlen v skupini, upošteva verjetnost smrtosti in verjetnost prekinitve delovnega razmerja. Parametri predvidene prihodnje rasti plač in zneskov, na katere so vezane odpravnine ob upokojitvi ter jubilejne nagrade in predvidene fluktuacije, so odvisni od gibanja na posameznem trgu oziroma v posameznih družbah v skupini. Za diskontiranje se uporablja enaka terminska struktura netveganih obrestnih mer kot za izračune kapitalske ustreznosti v režimu Solventnost II.

17.4.28 Druge finančne obveznosti

Druge finančne obveznosti vključujejo pretežno obveznosti iz naslova neplačanih dividend iz preteklih let.

17.4.29 Obveznosti iz poslovanja in ostale obveznosti

Obveznosti se na začetku izkazujejo z dejanskimi zneski, ki izvirajo iz ustreznih listin. Pozneje se povečujejo oziroma zmanjšujejo v skladu z listinami, zmanjšujejo pa se na podlagi odplačil. Med obveznosti štejemo obveznosti za odškodnine, za premije iz pasivne retrocesije, obveznosti za škode iz aktivnih pozavarovalnih poslov, obveznosti za zadržane depozite, obveznosti za odmerjen davek od dobička, obveznosti do zaposlenih, obveznosti do dobaviteljev, in druge kratkoročne obveznosti.

Med ostale obveznosti bo skupina od 1. 1. 2019 upoštavala še obveznosti iz najemov.

17.4.30 Čisti prihodki od premij

Pri izkazovanju prihodkov od zavarovalnih premij družbe v skupini upoštevajo načelo nastanka poslovnega dogodka in povečanja gospodarske koristi v obliki povečanja pritokov ali sredstev. Ločeno se spremljajo kosmate (po)zavarovalne premije, sozavarovalne in pozavarovalne (retrocedirane) premije ter prenosne premije. Navedene postavke skupaj tvorijo čiste zavarovalne premije v izkazu poslovnega izida. Prihodki se pripoznavajo na podlagi potrjenih (po)zavarovalnih obračunov oziroma (po)zavarovalnih pogodb.

Ocene se nanašajo na zavarovalno-tehnične postavke, ki izvirajo iz pozavarovalnih pogodb in so glede na skadenco teh pogodb že nastale, vendar pa zanje skupina ni prejela pozavarovalnih obračunov. Čisti prihodki od pozavarovalnih premij so izračunani iz fakturiranih kosmatih pozavarovalnih premij, ki jih zmanjšujejo fakturirane premije za posel, ki ga skupina retrocedira (preda v nadaljnje pozavarovanje), oboje pa je korigirano še za spremembo kosmate prenosne premije in za spremembo deleža pozavarovateljev v prenosni premiji. Podlage za ocenjevanje prihodkov od premij so posamezne sklenjene pozavarovalne pogodbe.

17.4.31 Čisti odhodki za škode

Pri izkazovanju odhodkov za škode skupina upošteva načelo nastanka poslovnega dogodka in zmanjšanja gospodarske koristi v obliki izdatkov ali zmanjšanja sredstev. Čiste odhodke za škode predstavljajo obračunani kosmati zneski škod, zmanjšani za regresne terjatve in pozavarovane škode, tj. obračunane zneske retrocesionarjem. Na višino odhodkov za škode vplivajo tudi spremembe škodnih rezervacij. Pri tem se upoštevajo tudi ocene škod in škodnih rezervacij; ocene se nanašajo na zavarovalno-tehnične postavke, ki izvirajo iz pozavarovalnih pogodb in so glede na skadenco teh pogodb že nastale, vendar pa zanje skupina ni prejela pozavarovalnih obračunov. Podlage za ocenjevanje odhodkov za škode so ocenjene premije in kombinirani količniki iz sklenjenih posameznih pozavarovalnih pogodb. Navedene postavke tvorijo čiste odhodke za škode v izkazu poslovnega izida.

17.4.32 Prihodki in odhodki od naložb

Skupina vodi ločeno prihodke in odhodke od naložb glede na vire sredstev, tj. ločeno za registre naložb premoženjskih zavarovanj, registre naložb življenjskih zavarovanj in registre naložb lastnih virov. Naložbe lastnih virov pokrivajo kapital skupine, naložbe premoženjskih zavarovanj pokrivajo zavarovalno-tehnične rezervacije, naložbe življenjskih zavarovanj pa pokrivajo matematične rezervacije.

Prihodki od naložb so:

- prihodki od dividend (prihodki od deležev);
- prihodki od obresti;
- prihodki od tečajnih razlik;
- prihodki od spremembe poštene vrednosti in dobički pri odtujitvah naložb, razporejenih v skupino po pošteni vrednosti prek poslovnega izida;
- dobički pri odtujitvah naložb ostalih skupin naložb in
- drugi prihodki.

Odhodkih od naložb so:

- obrestni odhodki;
- odhodki od tečajnih razlik;
- odhodki zaradi spremembe poštene vrednosti in izgub pri odtujitvah naložb, razporejenih v skupino po pošteni vrednosti prek poslovnega izida;
- izgube pri odtujitvah ostalih skupin naložb in
- drugi odhodki.

Navedeni prihodki in odhodki se izkazujejo glede na to, kam so razvrščene naložbe, ki so prinašale donos, tj. ali so naložbe v posesti do zapadlosti, po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, razpoložljive za prodajo, posojila, depoziti in terjatve.

Obrestni prihodki in odhodki naložb, razporejenih v skupino v posesti do zapadlosti in v skupino razpoložljivo za prodajo, se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivne obrestne mere. Obrestni prihodki in odhodki naložb, razporejenih v skupino po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po kuponski obrestni meri. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo, ko so te odobrene za izplačilo. Dobički oziroma izgube pri odtujitvah naložb predstavljajo razliko med knjigovodsko vrednostjo finančnega sredstva in njegovo prodajno vrednostjo oziroma med nabavno vrednostjo (zmanjšano za morebitne oslabitve) in prodajno vrednostjo, če gre za naložbe, razpoložljive za prodajo.

17.4.33 Obratovalni stroški

Med obratovalnimi stroški skupina vodi:

- stroške pridobivanja zavarovanj;
- spremembe v razmejenih stroških pridobivanja zavarovanj;
- druge obratovalne stroške, ki jih vodi po naravnih vrstah, in sicer:
 - a. amortizacijo sredstev, potrebnih za obratovanje,
 - b. stroške dela, ki vključujejo plače zaposlenih, stroške socialnega in pokojninskega zavarovanja ter druge stroške dela,
 - c. stroške fizičnih oseb, ki ne opravljajo dejavnosti skupaj z dajatvami, ki vključujejo stroške nadzornega sveta in revizijske komisije nadzornega sveta ter izplačila po podjemnih pogodbah,
 - d. druge obratovalne stroške storitev in materiala.

17.4.34 Drugi zavarovalni prihodki

Drugi zavarovalni prihodki vključujejo prihodke od pozavarovalnih provizij, zmanjšane za spremembo razmejenih stroškov pridobivanja, ki odpadejo na pozavarovatelje in se pripoznavajo na podlagi potrjenih pozavarovalnih obračunov ter na podlagi ocenjenih prihodkov od provizij, z upoštevanjem enako-merne časovne razmejitev.

17.4.35 Davek od dohodka

Davek od dohodka poslovnega leta vključuje odmerjeni in odloženi davek. Odmerjeni davek se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v delu, ki je povezan s postavkami, izkazanimi neposredno v kapitalu, in tudi odloženi davek za te postavke se izkazuje med kapitalom. Odmerjeni davek se obračuna od obdavčljivega dobička za poslovno leto po davčnih stopnjah, ki veljajo na datum izkaza finančnega položaja, in od morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi leti. Pri izkazovanju odloženega davka se uporablja metoda obveznosti po izkazu finančnega položaja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznosti za potrebe finančnega poročanja ter vrednostmi za potrebe davčnega poročanja. Znesek odloženega davka temelji na pričakovanem načinu povračila oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti ob uporabi davčnih stopenj, veljavnih na datum izkaza finančnega položaja. Odložena terjatev za davek se pripozna v višini verjetnega razpoložljivega prihodnjega obdavčljivega dobička, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložena terjatev za davek se zmanjša za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

Davek od dohodka skupine je ugotovljen skladno z zakonskimi obvezami posameznih družb v skupini. Uveljavljene davčne stopnje po posameznih državah znašajo med 9 in 19 %.

17.4.36 Informacije o poslovnih odsekih

Različne dejavnosti družb v skupini so bile temelj za določitev odsekov, ki jih izkazujemo in katerih poslovanje ločeno spremljamo. V odseke smo združevali poslovanje družb na podlagi primerljivih storitev, ki jih družbe ponujajo (značilnosti zavarovalnih produktov, tržnih mrež in okoliščin, v katerih družbe poslujejo).

Poslovni odseki so pozavarovanje, premoženjsko zavarovanje, življenjsko zavarovanje, pokojnine in ostalo. Za spremljanje poslovanja odsekov skupina uporablja različne kazalnike, skupno merilo uspešnosti poslovanja v vseh odsekih pa je čisti dobiček poslovanja, izkazan po mednarodnih računovodskih standardih Uspešnost poslovanja segmentov do ravni zavarovalno-tehničnih rezultatov, naložbenih donosov in agregiranih rezultatov poslovanja, stanja sredstev, kapitala in zavarovalno-tehničnih rezervacij uprava spremlja četrtletno.

Postavke obveznosti po poslovnih odsekih 31. 12. 2018

31.12.2018	Pozavarovanje	Premoženje			Življenje			Pokojnine	Ostalo	Skupaj
		Slovenija	Tujina	Skupaj	Slovenija	Tujina	Skupaj			
OBVEZNOSTI	349.227.765	515.265.333	123.367.424	638.632.758	508.045.117	30.376.834	538.421.953	174.699.787	4.965.003	1.705.947.263
Kapital	153.206.458	64.183.650	38.017.218	102.200.868	39.847.893	11.281.453	51.129.346	30.251.271	3.387.513	340.175.455
Kapital lastnikov obvladujoče družbe	153.206.458	64.183.650	37.665.813	101.849.463	39.847.893	11.281.453	51.129.346	30.251.271	3.189.301	339.625.838
Neobvladujoči deleži kapitala	0	0	351.405	351.405	0	0	0	0	198.212	549.617
Zavarovalno-tehnične rezervacije	156.779.256	416.360.199	75.985.712	492.345.911	245.113.488	18.107.217	263.220.705	8.145.615	0	920.491.487
Prenosne premije	25.023.103	127.408.821	30.627.563	158.036.384	742.616	299.732	1.042.348	0	0	184.101.835
Matematične rezervacije	0	0	0	0	229.055.266	17.648.485	246.703.751	8.145.615	0	254.849.366
Škodne rezervacije	131.117.879	279.281.319	44.183.757	323.465.076	15.315.606	159.000	15.474.606	0	0	470.057.561
Druge zavarovalno-tehnične rezervacije	638.274	9.670.059	1.174.392	10.844.451	0	0	0	0	0	11.482.725
Zavarovalno-tehnične rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	0	0	0	0	209.984.866	47.771	210.032.637	0	0	210.032.637
Druge rezervacije	376.521	5.348.757	738.365	6.087.122	1.081.458	2.695	1.084.153	140.451	42.000	7.730.247
Odložene obveznosti za davek	0	1.635.238	234.300	1.869.538	1.594.732	38.398	1.633.130	26.567	0	3.529.235
Obveznosti iz finančnih pogodb	0	0	0	0	0	0	0	135.441.508	0	135.441.508
Druge finančne obveznosti	87.506	-1	155.154	155.153	0	436	436	0	0	243.095
Obveznosti iz poslovanja	35.618.804	6.439.968	3.934.306	10.374.274	8.256.894	268.718	8.525.612	34.160	183.751	54.736.601
Obveznosti iz neposrednih zavarovalnih poslov	30.472.253	4.465.905	1.037.780	5.503.685	8.102.962	199.614	8.302.576	0	0	44.278.514
Obveznosti iz pozavarovanja in sozavarovanja	3.149.394	594.814	2.417.287	3.012.101	1.790	12.747	14.537	0	0	6.176.032
Obveznosti za odmerjeni davek	1.997.157	1.379.249	479.239	1.858.488	152.142	56.357	208.499	34.160	183.751	4.282.055
Ostale obveznosti	3.159.218	21.297.522	4.302.370	25.599.892	2.165.788	630.146	2.795.934	660.215	1.351.739	33.566.998

Postavke obveznosti po poslovnih odsekih 31. 12. 2017

31.12.2017	Pozavarovanje	Premoženje			Življenje			Pokojnine	Ostalo	Skupaj
		Slovenija	Tujina	Skupaj	Slovenija	Tujina	Skupaj			
OBVEZNOSTI	345.352.373	515.078.617	120.152.010	635.230.627	554.636.153	27.411.026	582.047.178	145.717.890	0	1.708.348.067
Kapital	143.382.173	67.041.741	37.684.149	104.725.890	47.700.274	11.099.491	58.799.765	9.209.069	0	316.116.895
Kapital lastnikov obvladujoče družbe	143.382.173	67.041.741	37.365.667	104.407.408	47.700.274	11.099.491	58.799.765	9.209.069	0	315.798.413
Neobvladujoči deleži kapitala	0	0	318.482	318.482	0	0	0	0	0	318.482
Zavarovalno-tehnične rezervacije	155.981.500	413.731.878	73.020.045	486.751.923	266.379.368	15.729.853	282.109.221	6.555.718	0	931.398.362
Prenosne premije	27.784.980	115.284.582	27.763.773	143.048.355	794.499	229.425	1.023.924	0	0	171.857.259
Matematične rezervacije	0	0	0	0	249.604.958	15.249.239	264.854.197	6.555.718	0	271.409.915
Škodne rezervacije	127.827.170	290.994.868	44.020.475	335.015.343	15.979.911	250.158	16.230.069	0	0	479.072.582
Druge zavarovalno-tehnične rezervacije	369.350	7.452.428	1.235.797	8.688.225	0	1.031	1.031	0	0	9.058.606
Zavarovalno-tehnične rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	0	0	0	0	226.472.492	55.401	226.527.893	0	0	226.527.893
Druge rezervacije	351.250	5.356.300	664.997	6.021.297	1.154.362	31.137	1.185.499	42.567	0	7.600.613
Odložene obveznosti za davek	0	2.674.519	257.798	2.932.317	2.799.681	49.496	2.849.177	0	0	5.781.494
Obveznosti iz finančnih pogodb	0	0	0	0	0	0	0	129.483.034	0	129.483.034
Druge finančne obveznosti	91.181	0	154.023	154.023	1	0	1	0	0	245.205
Obveznosti iz poslovanja	43.115.652	5.423.252	4.101.107	9.524.359	7.683.212	274.965	7.958.177	0	0	60.598.188
Obveznosti iz neposrednih zavarovalnih poslov	39.870.845	4.204.601	2.989.748	7.194.349	7.464.498	181.597	7.646.095	0	0	54.711.289
Obveznosti iz pozavarovanja in sozavarovanja	3.090.008	1.218.651	845.443	2.064.094	1.308	4.773	6.081	0	0	5.160.183
Obveznosti za odmerjeni davek	154.799	0	265.916	265.916	217.406	88.595	306.001	0	0	726.716
Ostale obveznosti	2.430.618	20.850.927	4.269.891	25.120.818	2.446.762	170.683	2.617.445	427.502	0	30.596.383

Poslovanje med poslovnimi odseki – konsolidacijske izločitve med odseki

(v EUR)	Pozavarovanje		Premožanje		Življenje		Pokojnine		Ostalo		
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	
Čisti prihodki od zavarovalnih premij	62.318.775	56.998.934	148.129	155.695	1.734	0	0	0	0	0	0
Čisti odhodki za škode	-31.289.893	-29.365.699	-3.553.752	-63.437	0	0	0	0	0	0	0
Obratovalni stroški	-13.074.621	-12.428.628	-1.444.069	-988.468	-914.597	-785.715	-47.812	-4.509	-161.666	-138.825	
Prihodki od naložb	71.727	76.441	124	4.456	0	0	0	0	0	0	0
Drugi prihodki	332.875	23.017	262.339	118.402	325.724	3	0	0	6.181.951	1.875.677	

Vrednost nakupa neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev po poslovnih odsekih

(v EUR)	Pozavarovanje		Premoženska zavarovanja		Življenjska zavarovanja		Pokojnine		Ostalo		Skupaj	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Investicije v neopredmetena sredstva	334.072	196.213	1.421.825	806.960	345.710	36.037	82.396	38.812	0	672	2.184.003	1.078.694
Investicije v opredmetena sredstva	396.598	289.914	1.981.927	4.620.411	25.900	96.989	35.159	73.814	370.235	23.512	2.809.819	5.104.640

Delovanje skupine na področju zavarovanja je usmerjeno v Slovenijo in Adrio regijo (Srbija, Hrvaška, Črna gora, Severna Makedonija in Kosovo), na področju pozavarovanja pa skupina deluje na svetovnem pozavarovalnem trgu.

17.5 Sprejeti standardi in pojasnila, ki še niso začeli veljati, ter novi standardi in pojasnila

Računovodske usmeritve, ki jih je skupina uporabila pri pripravi svojih računovodskih izkazov, so enake usmeritvam, ki jih je uporabila pri pripravi računovodskih izkazov za predhodno poslovno leto. Izjema so na novo sprejeti ali prenovljeni standardi, ki jih je skupina sprejela za letna obdobja z začetkom 1. 1. 2018 ali pozneje in so opisani v nadaljevanju.

Dopolnjeni že uveljavljeni standardi

MSRP 9 Finančni instrumenti

Končna različica standarda MSRP 9 Finančni instrumenti vsebuje zahteve vseh posameznih faz projekta prenove standarda MSRP 9 in nadomešča standard MRS 39 Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje ter vse predhodne različice standarda MSRP 9. Standard uvaja nove zahteve za razvrščanje in merjenje, oslabitev in obračunavanje varovanja pred tveganji. Poslovodstvo je ocenilo učinek standarda in meni, da bo skupina izkoristila možnost odloga zaradi uporabe MSRP 17 Zavarovalne pogodbe.

Zavarovalnice zaradi sprejetja novega standarda, ki obravnava zavarovalne pogodbe, MSRP 17, standard lahko začnejo uporabljati s 1. 1. 2021. Pogoj za odlog je, da knjigovodska vrednost obveznosti, ki izhajajo iz zavarovalniške dejavnosti, znaša najmanj 90 odstotkov celotne knjigovodske vrednosti obveznosti. Izpolnjevanje pogojev smo preverili na dan 31. 12. 2015. Izračun je prikazan v spodnji tabeli. Od 31. 12. 2015 ni prišlo do sprememb, ki bi pomembno vplivale na izpolnjevanje pogojev.

Skupina mora razkriti določene podatke v skladu z MSRP 9, kar je predstavljeno v nadaljevanju.

(v EUR)	31.12.2015	Odstotek vseh obveznosti
Zavarovalno-tehnične rezervacije in obveznosti iz poslovanja	937.776.777	79,1%
Zavarovalno-tehnične rezervacije za zavarovalne pogodbe, ki prevzemajo naložbeno tveganje	207.590.086	17,5%
Obveznosti iz zavarovalnih pogodb v okviru MSRP 4	1.145.366.863	96,6%
Ostale obveznosti	40.674.000	3,4%
Celotne obveznosti*	1.186.040.863	100,0%

*brez kapitala, podrejenih obveznosti in obveznosti iz finančnih pogodb.

(v EUR)	31.12.2018	Odstotek vseh obveznosti	31.12.2017	Odstotek vseh obveznosti
Zavarovalno-tehnične rezervacije in obveznosti iz poslovanja	970.946.033	78,9%	991.269.834	78,5%
Zavarovalno-tehnične rezervacije za zavarovalne pogodbe, ki prevzemajo naložbeno tveganje	210.032.637	17,1%	226.527.893	17,9%
Obveznosti iz zavarovalnih pogodb v okviru MSRP 4	1.180.978.670	96,0%	1.217.797.727	96,4%
Ostale obveznosti	49.351.630	4,0%	44.950.411	3,6%
Celotne obveznosti*	1.230.330.300	100,0%	1.262.748.138	100,0%

*brez kapitala in obveznosti iz finančnih pogodb.

V ostale obveznosti niso vključene obveznosti iz finančnih pogodb, ki jih prikazuje slovenska pokojninska družba, ker že uporablja MSRP 9 (izračun brez finančnih pogodb znaša 96 %).

Naslednja preglednica predstavlja podatke o SPPI testu finančnih pogodb.

(v EUR)	SPPI finančna sredstva			Ostala finančna sredstva		
	Poštena vrednost 31.12.2017	Sprememba poštene vrednosti	Poštena vrednost 31.12.2018	Poštena vrednost 31.12.2017	Sprememba poštene vrednosti	Poštena vrednost 31.12.2018
Dolžniški vrednostni papirji	1.124.716.503	-40.828.231	1.083.888.272	20.553.955	-3.906.891	16.647.063
Lastniški vrednostni papirji	0	0	0	209.738.869	-4.900.623	204.838.246
Izvedeni finančni instrumenti	0	0	0	0	0	0
Posojila in depoziti	41.434.650	-9.755.587	31.679.063	0	0	0
Denar in denarni ustrezniki	50.941.476	30.599.235	81.540.711	0	0	0
Skupaj	1.217.092.629	-19.984.583	1.197.108.046	230.292.824	-8.807.515	221.485.309

Bonitetna ocena sredstev SPPI 31. 12. 2018						
(v EUR)	Skupaj	AAA	AA/A	BBB	BB/B	Brez ocene
Dolžniški vrednostni papirji	1.072.599.133	282.907.731	493.518.545	183.439.140	73.628.124	39.105.592
Posojila in depoziti	31.266.486	0	0	14.002	652.062	30.600.422
Denar in denarni ustrezniki	82.351.592	0	0	0	17.478.871	64.872.721
Skupaj	1.186.217.210	282.907.731	493.518.545	183.453.143	91.759.057	134.578.734

(v EUR)	Sredstva SPPI, ki nimajo nizkega kreditnega tveganja	
	Poštena vrednost 31.12.2018	Knjigovodska vrednost 31.12.2018
Dolžniški vrednostni papirji	104.039.163	103.460.705
Posojila in depoziti	5.770.604	5.767.751
Denar in denarni ustrezniki	17.478.871	17.478.871
Skupaj	127.288.638	126.707.327

MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci

Standard MSRP 15 določa petstopenjski model, ki ga morajo družbe upoštevati pri pripoznanju prihodkov iz pogodb s kupci (z omejenimi izjemami), ne glede na vrsto transakcij iz katerih izhajajo prihodki ali industrijsko panogo. Zahteve standarda veljajo tudi za pripoznanje in merjenje dobičkov in izgub pri prodaji nekaterih nefinančnih sredstev, ki ne izvirajo iz običajne dejavnosti skupine (npr. prodaja nepremičnin, naprav in opreme ali neopredmetenih sredstev). Standard zahteva od skupine obsežna razkritja, vključno z razčlenitvijo skupnih prihodkov; informacije o obveznostih v zvezi s prodajo sredstev ali izvedbo storitev; spremembe v znesku sredstev in obveznosti iz pogodb med obdobji ter ključne poslovodske presoje in ocene. Poslovodstvo je ocenilo, da je skupina oproščena uporabe standarda, ker pri poslovanju uporablja MSRP 4 Zavarovalne pogodbe, MRS 39 Finančni instrumenti, MSRP 10 Konsolidirani računovodski izkazi, MSRP 11 Skupni aranžmaji, MRS 27 Ločeni računovodski izkazi in MRS 28 Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige.

MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci (pojasnila)

Namen teh pojasnil je obrazložiti, kaj je želel doseči UOMRS pri sprejemanju zahtev standarda MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci, zlasti z vidika obračunavanja opredeljenih obveznosti iz pogodb s kupci, spremembe besedila načela „ločeno opredeljiv“, nadomestilo principalu v primerjavi z nadomestilom agentu skupaj z oceno, ali je skupina principal ali agent ter uporabo načela nadzora in licenciranja, ter dodatne smernice za obračunavanje intelektualne lastnine in licenčnine. Pojasnila prav tako uvajajo dodatne praktične koristi za skupino, ki bodisi uporabljajo standard MSRP 15 v celoti za predhodna obdobja, ali tista, ki se odločijo za uporabo prilagojenega pristopa. Poslovodstvo je ocenilo, da je skupina oproščena uporabe standarda.

MSRP 2 Razvrščanje in merjenje plačilnih transakcij z delnicami (dopolnila)

Dopolnila uvajajo zahteve v zvezi z obračunavanjem učinkov odmernih in nezajamčenih pogojev pri merjenju gotovinske poravnave plačilnih transakcij z delnicami in sicer za plačilne transakcije z delnicami z neto poravnavo davčne obveznosti po odbitku in za spremembe pogojev plačilnih transakcij z delnicami, kar ima za posledico prerazvrstitev transakcije iz gotovinske poravnave v poravnavo s kapitalom. Poslovodstvo je ocenilo vpliv in meni, da dopolnila ne bodo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze skupine.

MSRP 4 Uporaba standarda MSRP 9 Finančni instrumenti v povezavi s standardom MSRP 4 Zavarovalne pogodbe (dopolnila)

Dopolnila obravnavajo pomisleke, ki izhajajo iz uporabe novega standarda o finančnih instrumentih MSRP 9, pred uvedbo novega standarda MSRP 17, ki je trenutno v pripravi in, ki obravnava zavarovalne pogodbe. Novi standard bo nadomestil obstoječi standard MSRP 4. Dopolnila uvajajo dve možnosti pri obračunavanju zavarovalnih pogodb: začasno oprostitev uporabe standarda MSRP 9 in uporabo prekrivnega pristopa, ki zavarovalnim družbam, ki izdajajo pogodbe, ki spadajo v okvir standarda MSRP 4, dovoljuje prerazvrstitev nekaterih prihodkov ali odhodkov, ki izhajajo iz določenih finančnih sredstev, iz izkaza poslovnega izida v drugi vseobsegajoči donos. Poslovodstvo se je odločilo, da bo skupina za implementacijo MSRP 9 izbrala možnost začasne izjeme od uporabe tega standarda do uvedbe standarda MSRP 17.

MRS 40 Prenos naložbenih nepremičnin (dopolnila)

Dopolnila pojasnjujejo, kdaj mora skupina nepremičnine, vključno s tistimi, ki so v gradnji ali razvoju, prenesti v ali iz naložbenih nepremičnin. Pojasnjujejo še, da pride do spremembe v uporabi takrat, ko nepremičnina izpolnjuje ali preneha izpolnjevati opredelitev naložbene nepremičnine in obstajajo dokazi o spremembi v njeni uporabi. Sprememba namere poslovodstva družb v skupini v zvezi z uporabo nepremičnine sama po sebi ne predstavlja spremembe v uporabi. Poslovodstvo je ocenilo vpliv in meni, da dopolnila ne bodo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze skupine.

POJASNILO OPMSRP 22 Transakcije v tuji valuti in predplačilo

Pojasnilo uvaja obrazložitev obračunavanja transakcij, ki vključujejo prejem ali plačilo predplačila v tuji valuti. Zadeva pa tiste transakcije v tuji valuti, pri katerih skupina pripozna nedenarno sredstvo ali nedenarno obveznost iz vnaprejšnjega plačila ali prejema predplačila pred pripoznanjem s tem povezanega sredstva, odhodkov ali prihodkov. Pojasnilo navaja, da morajo družbe za določitev menjalnega tečaja transakcije upoštevati datum začetnega pripoznanja sredstva nedenarnega predplačila ali obveznost iz odloženih prihodkov. V primeru večjega števila vnaprejšnjih plačil ali prejema predplačil, morajo družbe določiti datum transakcije vsakega vnaprejšnjega plačila ali prejema predplačil. Poslovodstvo je ocenilo vpliv in meni, da dopolnila ne bodo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze skupine.

Objavljene letne izboljšave

Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) je objavil sklop letnih izboljšav standardov MSRP za obdobje 2014–2016, ki predstavlja zbirko dopolnil in sprememb standardov MSRP. Poslovodstvo je ocenilo vpliv in meni, da dopolnila ne bodo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze skupine.

MSRP 1 Prva uporaba mednarodnih standardov računovodskega poročanja

Dopolnilo odpravlja kratkoročne izjeme od razkritij v zvezi s finančnimi instrumenti, zaslužki zaposlenecv in investicijskimi družbami, ki veljajo za prve uporabnike standardov MSRP.

MRS 28 Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige

Dopolnila pojasnjujejo, da lahko družba ob začetnem pripoznanju naložbe, vsako naložbo v pridruženo podjetje ali skupni podvig, ki je v lasti družbe, ki je kapitalska organizacija ali druga kvalificirana oseba, izmeri po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida.

Standardi, ki so izdani in še niso v veljavi in jih skupina ni predčasno sprejela

MSRP 16 Najemi

Skupina bo od 1. 1. 2019 pripoznala pravico do uporabe sredstev v najemu, ki jih najema za daljše časovno obdobje (več kot leto dni) in ki niso majhne vrednosti (5.000 USD) v skladu z MSRP 16, ki velja od 1. 1. 2019. Skupina je pregledala vse najemne pogodbe in preverjala pravico do obvladovanja določenega sredstva za določeno obdobje. Trajanje najema je določeno s pogodbo ali ocenjeno, če gre za najeme za nedoločen čas ali z možnostjo podaljšanja najemnega razmerja. Skupina izračunava pravico do uporabe sredstev v najemu kot diskontirane bodoče denarne tokove najemnin v obdobju trajanja najema. Uporabljena diskontna stopnja upošteva bonitetno oceno družbe in trajanje najema. Ob prvi uporabi standarda je skupina uporabila poenostavljen pristop s preračunom vseh najemnih pogodb na 1. 1. 2019.

(v EUR)	1.1.2019
Obveznosti iz poslovnega najema pripoznane na dan 1. 1. 2019	9.385.523
Obveznosti iz naslova poslovnega najema - diskontirane z najemnikovo predpostavljeno obrestno mero za izposojanje na dan 1.1.2019*	9.370.964
Obveznosti za obresti iz naslova poslovnega najema pripoznane na dan 1.1.2019	-14.559
Vrednost sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe na 1.1.2019 (iz naslova poslovnih najemov)	9.370.964
Obveznosti iz finančnega najema pripoznane na dan 1. 1. 2019	0
Obveznosti za obresti iz naslova finančnega najema na 1.1.2019	0
Vrednost sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe na 1.1.2019 (iz naslova finančnih najemov)	0
Vrednost sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe na 1.1.2019	9.370.964
Obveznosti iz naslova najema - Razdolžnina na 1.1.2019	9.385.523
Obveznosti iz naslova najema - obresti na 1.1.2019	-14.559
Izvzetja iz obveznosti pripoznave:	
- kratkoročni najemi	392.730
- najemi majhnih vrednosti	12.366
Možnost podaljšanja in odpovedi najema	0
Spremenljive najemnine, ki so odvisne od indeksa ali stopnje	0,00
Jamstvo preostale vrednosti	0,00
Skupaj obveznosti iz naslova najema na 1.1.2019	9.776.060

* angl. incremental borrowing rate

MSRP 17 Zavarovalne pogodbe

Standard velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2021 ali pozneje, pri čemer je dovoljena zgodnja uporaba pod pogojem, da skupina poroča tudi v skladu s standardom MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci in MSRP 9 Finančni instrumenti. Standard MSRP 17 Zavarovalne pogodbe tako določa usmeritve za pripoznavanje, merjenje, predstavitev in razkrivanje zavarovalnih pogodb. Obenem zahteva standard uporabo podobnih načel pri pozavarovalnih pogodbah in investicijskih pogodbah z možno diskrecijsko udeležbo. Namen standarda je zagotoviti, da podjetja v predstavitve vključijo ustrezne informacije na način, ki zvesto odraža te pogodbe. Uporabnikom računovodskih izkazov ti podatki služijo za oceno učinka pogodb, ki spadajo v okvir standarda MSRP 17, na finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove podjetja. Standarda še ni odobrila EU. Poslovodstvo je ocenilo vpliv standarda na računovodske izkaze skupine in meni, da bo uveljavitev standarda imela pomemben vpliv na računovodske izkaze skupine.

Dopolnila MSRP 10 Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 28 Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige: Prodaja ali prispevek sredstev med naložbenikom in njegovo pridruženo družbo ali skupnim podvigom

Dopolnila obravnavajo znano neskladje med zahtevami standarda MSRP 10 in tistimi iz standarda MRS 28 pri obravnavanju prodaje ali prispevka sredstev med vlagateljem in njegovo pridruženo družbo ali skupnim podvigom. Glavna posledica dopolnil je, da mora skupina celoten znesek dobička ali izgube pripoznati v primeru, da transakcija vključuje poslovanje (ne glede na to, ali se nahaja v odvisni družbi ali ne). Pri transakcijah s sredstvi, ki jih družbe pri poslovanju ne uporabljajo, družbe pripoznajo le del dobička ali izgube tudi v primeru, če so sredstva v odvisni družbi. Odbor za mednarodne računovodske standarde je datum začetka veljavnosti standarda odložil za nedoločen čas, v pričakovanju ugotovitev projekta raziskave obračunavanja sredstev po kapitalski metodi. Dopolnil standarda še ni odobrila EU. Poslovodstvo meni, da ne bo imelo vpliva na računovodske izkaze skupine.

MSRP 9 Predplačilne funkcije z negativnim nadomestilom (dopolnilo)

Dopolnila veljajo za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2019 ali pozneje. Zgodnja uporaba dopolnil je dovoljena. Dopolnila dovoljujejo družbi, da finančna sredstva s predplačilnimi značilnostmi, ki pogodbeni stranki dovoljujejo ali od nje zahtevajo bodisi plačilo ali prejem razumnega nadomestila za predčasno prekinitev pogodbe (tako, da je z vidika imetnika sredstva to »negativno nadomestilo«), izmeri po odplačni vrednosti ali po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa. Poslovodstvo je ocenilo vpliv in meni, da dopolnila ne bodo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze skupine.

MRS 28 Dolgoročne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige (dopolnilo)

Dopolnila veljajo za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2019 ali pozneje. Zgodnja uporaba dopolnil je dovoljena. Obravnavajo vprašanje, ali spada merjenje dolgoročnih naložb (zlasti z vidika zahtev po slabitvi dolgoročnih naložb v pridružene družbe in skupne podvige, ki so po vsebini del »čiste naložbe« v pridruženo družbo ali skupni podvig), v okvir standarda MSRP 9, MRS 28 ali kombinacijo obeh. Dopolnila pojasnjujejo, da mora podjetje pri pripoznanju dolgoročnih deležev, ki niso merjeni po kapitalski metodi, uporabiti določila standarda MSRP 9 Finančni instrumenti, pred začetkom uporabe standarda MRS 28. Pri uporabi standarda MSRP 9 skupina ne upošteva nobenih prilagoditev knjigovodske vrednosti dolgoročnih deležev, ki sicer izhajajo iz uporabe standarda MRS 28. Dopolnil standarda še ni odobrila EU. Poslovodstvo je ocenilo vpliv in meni, da dopolnila ne bodo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze skupine.

POJASNILO OPMSRP 23 Negotovost pri obračunavanju davka od dohodkov pravnih oseb

Pojasnila veljajo za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2019 ali pozneje. Njegova zgodnja uporaba je dovoljena. Pojasnilo obravnava negotovost pri obračunu davka od dohodka pravnih oseb, ki vpliva na uporabo standarda MRS 12. Pojasnilo uvaja smernice za obračunavanje negotovih davčnih obravnav ločeno ali skupaj, pregled davčnih organov, uporabo ustrezne metode, ki odraža te negotovosti, in upoštevanje sprememb dejstev in okoliščin. Poslovodstvo je ocenilo vpliv in meni, da dopolnila ne bodo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze skupine.

MRS 19 Sprememba, omejitev ali poravnava programa (dopolnila)

Dopolnila veljajo za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2019 ali pozneje. Zgodnja uporaba dopolnil je dovoljena. Dopolnila računovodskega standarda od družb zahtevajo, da stroške zaslužkov zaposlencev in neto zneska obresti v preostalem letnem obdobju poročanja po spremembi, omejitvi ali poravnavi programa zaslužkov zaposlencev, določijo na podlagi posodobljenih aktuarskih predpostavk. Obenem pojasnjujejo vpliv obračunavanja sprememb, omejitev ali poravnave programa na zahtevane mejne vrednosti sredstev. Evropska unija še ni odobrila dopolnil standarda. Poslovodstvo je ocenilo vpliv in meni, da dopolnila ne bodo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze skupine.

Temeljni okvir standardov MSRP

Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) je 29. 3. 2018 objavil prenovo temeljnega okvira standardov pri računovodskem poročanju. Ta okvir določa celovit niz konceptov pri finančnem poročanju, določanju standardov, navodil za pripravljavce doslednih računovodskih usmeritev in za lažje razumevanje in interpretacijo standardov. UOMRS je objavil tudi ločen spremni dokument Spremembe sklicev na temeljni okvir standardov MSRP, ki je predstavitev dopolnil zadevnih standardov in služi za namen posodobitve sklicev na prenovljen temeljni okvir. Cilj odbora je dajati podporo pri prehodu na prenovljen temeljni okvir podjetjem, ki svoje računovodske usmeritve sprejemajo na podlagi okvira, če posameznih transakcij ne obravnava noben standard MSRP. Za pripravljavce, ki svoje računovodske usmeritve sprejemajo na podlagi temeljnega okvira, velja prenovljen temeljni okvir za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2020 ali pozneje.

MSRP 3 Poslovne združitve (dopolnila)

UOMRS je objavil dopolnila pri opredelitvi poslovanja (dopolnila standarda MSRP 3), katerih namen je odpraviti negotovost pri določanju, ali gre za prevzem poslovanja ali skupine sredstev. Dopolnila veljajo za poslovne združitve, pri katerih je datum prevzema na dan prvega letnega obdobja poročanja z začetkom 1. januarja 2020 ali pozneje, in za prevzem sredstev ob začetku tega obdobja ali pozneje. Zgodnja uporaba dopolnil je dovoljena. Evropska unija še ni odobrila dopolnil standarda.

MRS 1 Predstavljanje računovodskih izkazov in MRS 8 Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake: Opredelitev izraza »pomembno« (dopolnila)

Dopolnila veljajo za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2020 ali pozneje. Njihova zgodnja uporaba je dovoljena. Dopolnila pojasnjujejo opredelitev izraza pomembno in način njegove uporabe. V skladu z novo opredelitvijo »so informacije pomembne, če se lahko upravičeno pričakuje, da bo njihova opustitev, napačna navedba ali prikrivanje, vplivala na splošne odločitve primarnih uporabnikov računovodskih izkazov, ki sprejemajo odločitve na podlagi računovodskih izkazov, ki zagotavljajo finančne informacije določenega podjetja«. Poleg tega je odbor podrobneje obrazložil pojasnila, ki spremljajo opredelitev. Dopolnila obenem zagotavljajo, da je opredelitev izraza »pomembno« usklajena z vsemi standardi MSRP. Evropska unija še ni odobrila dopolnil standarda.

Objavljene letne izboljšave

Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) je objavil sklop letnih izboljšav standardov MSRP za obdobje 2015–2017, ki predstavlja zbirko dopolnil in sprememb standardov. Dopolnila veljajo za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2019 ali pozneje. Njihova zgodnja uporaba je dovoljena. Evropska unija še ni odobrila teh izboljšav.

MSRP 3 Poslovne združitve in MSRP 11 Skupni dogovori

Dopolnila standarda MSRP 3 pojasnjujejo, da mora skupina ob pridobitvi nadzora nad poslovanjem, ki je skupno delovanje, ponovno izmeriti vse predhodno posedovane deleže v tem poslovanju. Dopolnila standarda MSRP 11 pa pojasnjujejo, da družbi, ki pridobi skupni nadzor nad poslovanjem, ki je skupno delovanje, ni treba ponovno izmeriti predhodno posedovanih deležev v tem poslovanju.

MRS 12 Davek iz dobička

Dopolnila standarda pojasnjujejo, da mora skupina davčne posledice iz naslova plačil finančnih instrumentov, ki so razvrščeni v kapital, pripoznati v isti postavki kakor pretekle transakcije ali dogodke, ki so ustvarili bilančni dobiček.

MRS 23 Stroški izposojanja

Dopolnila računovodskega standarda pojasnjujejo 14. člen standarda, po katerem mora skupina v trenutku, ko sredstvo izpolnjuje pogoje za njegovo name-ravano uporabo ali prodajo in je del posojila, ki se nanaša na to sredstvo nepo-ravnano, to posojilo vključiti med sredstva prejetih posojil.

17.6 Upravljanje tveganj¹¹⁷

Najpomembnejša tveganja, ki jim je izpostavljena skupina, so zavarovalna tveganja (tveganje pri sprejemu v kritje, cenovno tveganje, tveganje škod in nezadostnosti zavarovalno-tehničnih rezervacij, tveganje neustreznosti samopridržajev in programa retrocesije, tveganja življenjskih zavarovanj), finančna tveganja (tveganje nedoseganja zajamčene donosnosti, tveganje obrestne mere, tveganje spremembe vrednosti lastniških vrednostnih papirjev, tveganje alternativnih naložb, valutno tveganje, likvidnostno tveganje in kreditno tveganje), tveganje kapitalne neustreznosti, tveganje iz finančnih pogodb, operativna in strateška tveganja. V povezavi s tveganjem koncentracije zavarovalnih pogodb je delitev zavarovalne premije po območjih navedena v poglavju 17.4.36 Informacije o poslovnih odsekih.

Naslednja preglednica prikazuje spremembe profila tveganj skupine v letu 2018 glede na leto 2017. Tveganja so ocenjena z vidika potencialne nihajnosti poslovnih rezultatov ter posledično vpliva na računovodske izkaze skupine. Potencialen vpliv v primeru uresničitve ekstremnih notranjih in zunanjih tveganj ter njihov vpliv na solventnostni položaj skupine je obravnavan v poročilu Poročilo o solventnosti in finančnem položaju skupine Sava Re.

Sprememba profila tveganj skupine glede na predhodno leto

	Velikost tveganja	Tveganje je opisano v poglavju
Tveganje kapitalne neustreznosti	majhno	17.6.1
Tveganja iz finančnih pogodb	majhno	17.6.3
Tveganja premoženjskih zavarovanj		17.6.2
Tveganje pri sprejemu rizikov v (po)zavarovanje	srednje	17.6.2.1
Cenovno tveganje	srednje	17.6.2.2
Tveganje škod	srednje	17.6.2.3
Tveganje samopridržaja	srednje	17.6.2.4
Tveganje nezadostnosti zavarovalno-tehničnih rezervacij	majhno	17.6.2.5
Program retrocesije	majhno	17.6.2.6
Zavarovalno tveganje življenjskih zavarovanj	majhno	17.6.2.8
Finančna tveganja		17.6.3
Tveganje nedoseganja zajamčene donosnosti	srednje	17.6.3.1
Tveganje obrestne mere	majhno	17.6.3.2.1
Tveganje spremembe vrednosti lastniških vrednostnih papirjev	srednje	17.6.3.2.2
Tveganje alternativnih naložb	srednje	17.6.3.2.3
Valutno tveganje	majhno	17.6.3.2.4
Likvidnostno tveganje	majhno	17.6.3.3
Kreditno tveganje	srednje	17.6.3.4
Operativna tveganja	srednje	17.6.4
Strateška tveganja	srednje	17.6.5

¹¹⁷ GRI 102-11

17.6.1 Kapitalska ustreznost in upravljanje kapitala skupine Sava Re

Skupina za izračun kapitalskih zahtev v skladu z zakonodajo Solventnost II uporablja standardno formulo. Izračun zahtevanega solventnostnega kapitala se izvede enkrat letno, medtem ko se primerni lastni viri sredstev za pokrivanje solventnosti skupine vrednotijo četrtletno.

V spodnji preglednici je prikazan izračun kapitalske ustreznosti skupine na dan 31. 12. 2017¹¹⁸.

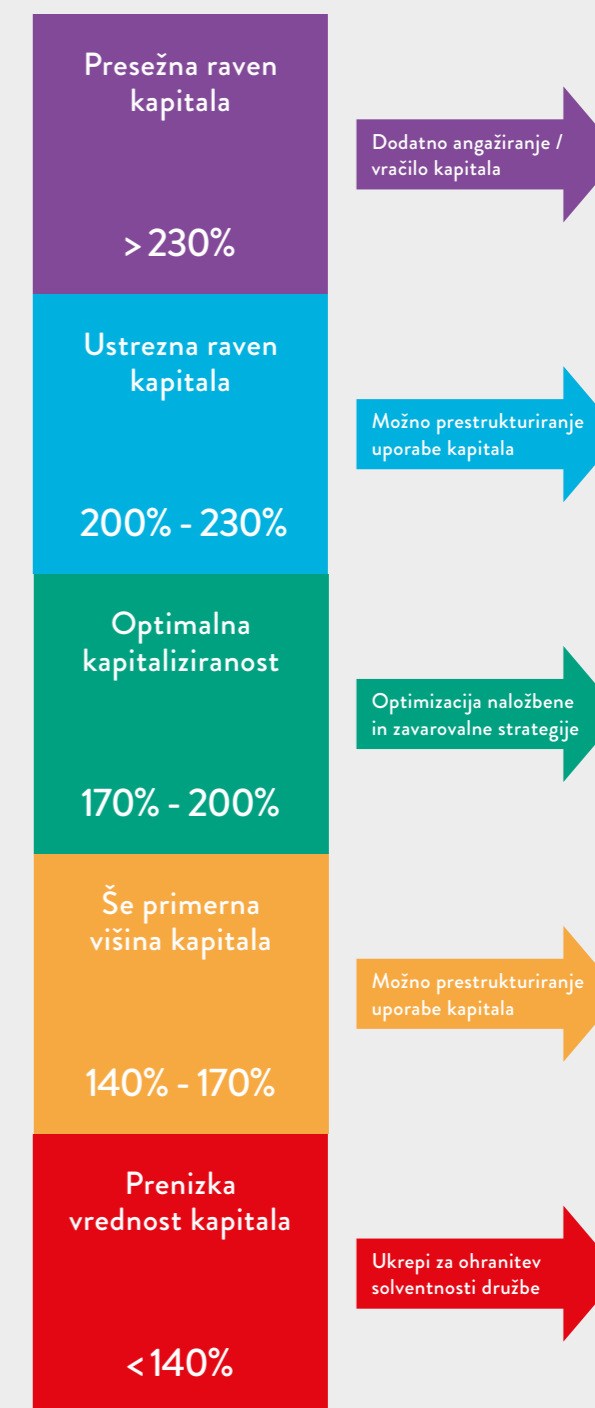
Kapitalska ustreznost skupine Sava Re

(v EUR)	31.12.2017
Primerni lastni viri sredstev	451.398.017
Zahtevani minimalni kapital (MCR)	106.009.023
Zahtevani solventnostni kapital (SCR)	205.015.362
Solventnostni količnik	220%

Nerevidirani primerni lastni viri sredstev skupine so na dan 30. 9. 2018 znašali 458,8 milijona EUR in so bili nekoliko višji kakor na dan 31. 12. 2017. Pri tem je treba opozoriti, da se v izračunih primernih lastnih virov sredstev v prvih treh četrtletjih lastni viri sredstev ne zmanjšajo za predvidljive dividende za leto 2018, medtem ko bodo primerni lastni viri sredstev na dan 31. 12. 2018 zmanjšani za predvidljive dividende. Ocenjujemo, da bo raven primernih lastnih virov sredstev konec leta 2018 nekoliko nižja kot na dan 31. 12. 2017.

Pričakujemo, da bo zahtevani solventnostni kapital na dan 31. 12. 2018 nekoliko višji, višina solventnostnega količnika pa nekoliko nižja kakor na dan 31. 12. 2017.

Skupina Sava Re ima v okviru strategije prevzemanja tveganj določene ravni ustreznosti solventnostnega količnika, ki so naslednje:

Ocenjujemo, da bo solventnostni količnik skupine Sava Re na dan 31. 12. 2018 na ravni optimalne kapitaliziranosti. K temu bomo v skupini Sava Re z načrtnim upravljanjem kapitala in tveganj stremeli tudi v prihodnjih letih.

¹¹⁸ Skupina Sava Re ob pripravi revidiranega letnega poročila še ne razpolaga z revidiranimi podatki o kapitalski ustreznosti za leto 2018. Ta bo objavljena v Poročilu o solventnosti in finančnem položaju skupine za leto 2018, ki bo objavljeno 3. 6. 2019.

17.6.2 Zavarovalna tveganja

Skupina je v okviru zavarovalnih tveganj izpostavljena predvsem tveganju pri sprejemu rizikov v (po)zavarovanju, cenovnemu tveganju, tveganju škod, tveganju samopridržaja in tveganju nezadostnosti zavarovalno-tehničnih rezervacij. Posredno je skupina izpostavljena tudi nekaterim drugim zavarovalnim tveganjem, na primer tveganju, da je zavarovalni produkt neustrezno načrtovan, tveganju ekonomskega okolja in tveganju obnašanja zavarovalcev. Tovrstna tveganja so sicer lahko pomembna, a ocenjujemo, da bi se njihov vpliv posredno odražal v glavnih zavarovalnih tveganjih, in jih zato podrobneje ne obravnavamo.

Osnovni namen življenjskih in premoženjskih zavarovanj je prevzem tveganja od zavarovalcev. Poleg zavarovalnih tveganj, ki jih (direktne) zavarovalnice v skupini prevzemajo neposredno, skupina s sprejetimi pozavarovanji prevzema zavarovalna tveganja tudi od cedentov zunaj skupine. Skupina del prevzetih tveganj zadrži v lastni izravnavi, presežek nad lastnimi zmožnostmi pa retrocedira. Skupina vse zavarovalne in pozavarovalne pogodbe v smislu standarda MSRP 4 razvršča med zavarovalne in finančne pogodbe. V nadaljevanju so v skladu z MSRP 4 podrobneje razkrita tveganja, ki izvirajo iz zavarovalnih pogodb.

Najprej so prikazana zavarovalna tveganja, ki izhajajo iz premoženjskih zavarovanj, nato pa še tveganja, ki izhajajo iz življenjskih zavarovanj. Skupina ima manjšo izpostavljenost tudi iz naslova zdravstvenih zavarovanj. Zdravstvena zavarovanja, ki se izvajajo na podlagi podobnih osnov kot premoženjska zavarovanja in so zato njihova tveganja po svoji naravi podobna tveganjem premoženjskih zavarovanj, so obravnavana v okviru premoženjskih zavarovanj. Zdravstvena zavarovanja, ki se izvajajo na podlagi podobnih osnov kot življenjska zavarovanja in so njihova tveganja po svoji naravi zelo podobna tveganjem življenjskih zavarovanj, so obravnavana v okviru življenjskih zavarovanj.

17.6.2.1 Tveganje pri sprejemu rizikov v (po)zavarovanje – premoženjska zavarovanja

Skupina tveganje pri sprejemu rizikov v (po)zavarovanje zmanjšuje predvsem z upoštevanjem ustaljenih oziroma predpisanih postopkov za prevzem rizikov, zlasti večjih, pravilnim določanjem maksimalnih verjetnih škod (angl. probable maximum loss; PML) za posamezen riziko, notranjimi smernicami in navodili za prevzem, sistemom pooblastil ter ustrezno cenovno in pozavarovalno politiko.

Večina zavarovalnih pogodb premoženjskih zavarovanj se obnavlja vsako leto, kar omogoča pravočasno prilagajanje zavarovalnih pogojev in cen morebitnim neugodnim gibanjem škodnih rezultatov za celotne zavarovalne vrste, prav tako pa tudi za posamezne večje zavarovance.

Pri prevzemu večjih rizikov v zavarovanje, ki jih prevzema skupina, sodelujejo ustrezno usposobljeni strokovnjaki obvladujoče družbe (in potem v večinskem deležu pozavarujejo pri obvladujoči družbi). Pri tem je ključno tudi to, da se za velike rizike, ki presegajo limite pozavarovalnih pogodb, priskrbi ustrezno fakultativno pozavarovalno kritje kot nadgradnja osnovnega pozavarovalnega programa.

Zavarovalno tveganje, ki presega zmožnosti skupine, skupina zmanjšuje tako, da ga s pasivnimi pozavarovalnimi pogodbami prenaša na retrocesionarje.

Ocenjujemo, da je tveganje pri sprejemu rizikov v (po)zavarovanje dobro obvladovano, se je pa v letu 2018 absolutno glede na leto 2017 nekoliko povečalo zaradi povečanega obsega posla. Čiste obračunane premije premoženjskih zavarovanj v skupini so se namreč v letu 2018 povečale za 34,9 milijona EUR glede na leto 2017 oziroma za 9,2 %.

17.6.2.2 Cenovno tveganje – premoženjska zavarovanja

Cenovno tveganje je tveganje, da bo obračunana (po)zavarovalna premija premajhna za obveznosti, ki bodo nastale s sklenitvijo (po)zavarovanja. Cenovno tveganje v skupini nadzorujemo predvsem z aktuarskimi analizami škodnih količnikov, ugotavljanjem njihovega trenda in ustreznimi korekcijami, pri določanju premijskih stopenj za nove zavarovalne produkte pa z ustreznim previdnim modeliranjem škodnega dogajanja, primerjavo s tržno prakso ter primerjanjem dejanskega škodnega dogajanja s predvidenim.

Pri proporcionalnih pozavarovalnih pogodbah je pozavarovalna premija odvisna od zavarovalne premije, ki jo praviloma določajo cedenti, nevarnostni del premije pa je odvisen tudi od provizije, ki jo pozavarovatelj prizna cedentu. Zato skupina to tveganje obvladuje s pravilnim prevzemom rizikov v pozavarovanje in z ustreznim prilagajanjem provizijske politike. Pri neproporcionalnih pozavarovalnih pogodbah cenovno tveganje prav tako obvladujemo s pravilnim prevzemom rizikov v pozavarovanje in primernim določanjem pozavarovalnih premijskih stopenj. Pričakovani rezultati posameznih prevzetih pozavarovalnih pogodb na podlagi razpoložljivih informacij in postavljenih cen morajo biti v skladu s ciljnim kombiniranimi količniki, primernost cen pa preverjamo s pomočjo modeliranja in pregledov rezultatov na ravni porfelja.

Če upoštevamo razumna aktuarska pričakovanja glede gibanja višine odškodnin oziroma škodnih količnikov in stroškov oziroma stroškovnih količnikov ter racionalno vedenje vseh udeležencev na trgu, cene na konsolidirani ravni omogočajo doseganje kombiniranega količnika pod 100 %. Skupno cenovno tveganje skupine v letu 2018 ocenjujemo kot srednje in primerljivo s tistim v letu 2017.

17.6.2.3 Tveganje škod – premoženjska zavarovanja

Tveganje škod je tveganje, da bo število škod večje oziroma povprečna višina škod večja, kot je bilo pričakovano. To tveganje se lahko uresniči zaradi napačne ocene pri sprejemu rizikov v (po)zavarovanje, spremembe prakse sodišč, pojava novih vrst škod, povečanja ozaveščenosti ljudi o pravicah iz zavarovalnih pogodb, spremembe makroekonomskih okoliščin ipd.

Tveganje škod obvladujemo s primernimi (po)zavarovalnimi pogoji in ceniki, primernim prevzemom rizikov v zavarovanje, kontrolo koncentracije rizikov na določeni lokaciji ali geografskem področju, predvsem pa z ustreznim programom retrocesije.

Glede na realizirane škodne dogodke in njihov majhen vpliv na rezultat skupine ugotavljamo, da so naštetih ukrepi za obvladovanje teh tveganj ustrezni, in ocenjujemo, da je tveganje škod ostalo na primerljivi ravni kot v preteklem obdobju.

17.6.2.4 Tveganje samopridržaja – premoženjska zavarovanja

Tveganje samopridržaja je tveganje, da bi prišlo do velikih čistih (agregatnih) škod zaradi katastrof ali koncentriranega škodnega dogajanja. Uresničilo bi se v primeru množičnih škod, v katerih bi bilo prizadetih več zavarovanih objektov. To bi se lahko zgodilo predvsem pri škodah zaradi naravnih nevarnosti, ki jih krije temeljno ali dodatno požarno zavarovanje oziroma k požarnemu zavarovanju priključeno zavarovanje, denimo zavarovanje obratovalnega zastoja ali potresno zavarovanje.

Skupina to tveganje obvladuje s primernim strokovnim prevzemom v zavarovanje, delno z merjenjem izpostavljenosti po geografskih področjih za posamezne naravne nevarnosti, predvsem pa z ustreznim pozavarovalnim programom. Pri tem upošteva dejstvo, da na čiste škode na letni ravni vplivata maksimalna višina čiste škode, ki se nanaša na posamezni katastrofalni dogodek, in tudi frekvenca takih dogodkov.

Ocenjujemo, da pri tveganju samopridržaja v letih 2018 in 2017 ni bilo bistvenih razlik.

17.6.2.5 Tveganje nezadostnosti zavarovalno-tehničnih rezervacij – premoženjska zavarovanja

Skupina pri oblikovanju zavarovalno-tehničnih rezervacij upošteva morebitne ugotovljene primanjkljaje škodnih rezervacij na ravni posamezne odvisne družbe in morebitni ugotovljeni primanjkljaj evidentira na ravni skupine.

Prenosno premijo skupina oblikuje pro rata za vsako zavarovalno polico posebej. Dodatno k prenosni premiji skupina oblikuje še rezervacije za neiztekle nevarnosti v tistih homogenih skupinah, kjer je seštevek pričakovanega škodnega in stroškovnega količnika večji od 100 %.

Zaradi vsebinske razlike (pojasnjene v nadaljevanju poglavja) v metodologiji oblikovanja škodnih rezervacij za prevzeto pozavarovanje in zavarovanje smo analizo izteka (angl. run-off) naredili posebej za zavarovanje in posebej za pozavarovanje.

Odvisne družbe svoje podatke o škodnih rezervacijah za zavarovanje organizirajo in analizirajo po letih nastanka škodnega dogodka. V spodnji preglednici prikazujemo kontrolo oziroma analizo višine kosmatih škodnih rezervacij, ki jih je oblikovala skupina za obveznosti iz (direktnih) zavarovalnih pogodb za premoženjska zavarovanja. Zneski so iz lokalnih valut preračunani v evre po tečaju ob koncu opazovanega leta (rezervacije) oziroma po tečaju na sredini opazovanega leta (plačane škode).

Analiza višine kosmatih škodnih rezervacij za premoženjska zavarovanja

(v tisoč EUR)	31. decembra leta					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ocena kosmatih obveznosti						
Prvotno ocenjene	292.403	311.449	302.508	312.626	313.058	301.792
Ponovno ocenjene 1 leto pozneje	248.748	251.958	254.822	256.010	254.841	
Ponovno ocenjene 2 leti pozneje	218.062	231.885	218.171	214.490		
Ponovno ocenjene 3 leta pozneje	207.571	205.037	185.407			
Ponovno ocenjene 4 leta pozneje	186.200	179.385				
Ponovno ocenjene 5 let pozneje	165.651					
Kumulativni kosmati presežek (zadnja ocena – prvotna ocena)	126.752	132.065	117.101	98.136	58.217	
Kumulativni kosmati presežek v % od prvotne ocene	43,3%	42,4%	38,7%	31,4%	18,6%	

Kumulativni kosmati presežki za pogodbeno leta od 2013 do 2016 so se povečali, če jih primerjamo z vrednostmi ob koncu predhodnega leta, ko so znašali 36,3 % in 34,2 % in 27,9 % in 18,1 % prvotne ocene.

Za aktuarsko ocenjevanje škodnih rezervacij pri prevzetem pozavarovanju skupina ne more uporabiti trikotnikov, organiziranih po letih nastanka škodnega dogodka, kot je to v navadi za zavarovanje. Podatke o škodah, ki so proporcionalno pozavarovane, pozavarovalnica prejme od svojih cedentov razčlenjene po posameznih pogodbenih letih. Ker se škode pri enoletnih zavarovalnih policah, sklenjene med letom, lahko zgodijo v letu sklenitve ali pa v naslednjem letu, agregirani podatki za proporcionalno pozavarovanje niso organizirani po letu nastanka škodnega dogodka. Prav tako imajo nekateri trgi obnovitev kritij med letom, zato prihaja še do dodatnih zamikov med pogodbenim letom in letom nastanka škodnega dogodka. Zaradi navedenih značilnosti, skupina za pozavarovalni del dejavnosti podatke o plačanih škodah organizira po pogodbenih letih. Tako ocenjene obveznosti se nanašajo na že nastale škode, za poravnavo katerih je namenjena škodna rezervacija, ter na škode obstoječega portfelja, ki še niso nastale in za katerih poravnavo je namenjena prenosna premija, zmanjšana za razmejeno provizijo.

V spodnji preglednici zato kot originalno ocenjene kosmate obveznosti ob koncu posameznih preteklih let upoštevamo škodne rezervacije, povečane za prenosno premijo, zmanjšano za razmejeno provizijo, kar primerjamo s poznejšimi ocenami istih obveznosti.

Analiza višine kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij za predhodna leta za pozavarovanje

(v tisoč EUR)	31. decembra leta					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ocena kosmatih obveznosti						
Prvotno ocenjene	199.339	207.416	209.963	218.615	224.093	225.314
Ponovno ocenjene 1 leto pozneje	170.890	183.590	191.260	191.207	196.533	
Ponovno ocenjene 2 leti pozneje	160.099	174.579	175.447	177.623		
Ponovno ocenjene 3 leta pozneje	156.865	164.654	165.546			
Ponovno ocenjene 4 leta pozneje	147.772	157.337				
Ponovno ocenjene 5 let pozneje	142.401					
Kumulativni kosmati presežek (zadnja ocena – prvotna ocena)	56.938	50.079	44.417	40.993	27.561	
Kumulativni kosmati presežek v % od prvotne ocene	28,6%	24,1%	21,2%	18,8%	12,3%	

Kumulativni kosmati presežki za pogodbeno leta od 2013 do 2016 so se povečali, če jih primerjamo z vrednostmi ob koncu predhodnega leta, ko so znašali 25,9 %, 20,6 %, 16,4 % in 12,5 % prvotne ocene.

Zaradi visokih kumulativnih presežkov kosmatih škodnih rezervacij za premoženjska zavarovanja in tudi kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij za pozavarovanje ocenjujemo, da je tveganje nezadostnosti zavarovalno-tehničnih rezervacij relativno nizko in primerljivo z letom 2017.

17.6.2.6 Program retrocesije – premoženjska zavarovanja

Za obvladovanje zavarovalnih tveganj, ki jim je izpostavljena skupina, je pomemben primeren pozavarovalni program, predvsem program retrocesije. Sestavljen je tako, da zmanjšuje izpostavljenost potencialnim posameznim velikim škodam in učinku velikega števila posameznih škod, ki so posledica istega škodnega dogodka. Ocenjujemo, da je pozavarovalni program skupine, ki vključuje proporcionalno in neproporcionalno zaščito, primeren za tveganja, ki jim je skupina izpostavljena. Najvišji zneski, določeni v preglednicah maksimalnega kritja, se uporabljajo le izjemoma. S sozavarovanjem in recipročnimi pogodbami z drugimi pozavarovalnicami skupina skrbi za dodatno razpršitev tveganja. Portfelj v lastni izravnavi skupine, tako za slovenske kot tudi za tuje cedente, je ob večjih škodnih dogodkih zaščiten še s previdno izbranim neproporcionalnim pozavarovanjem, ki smo ga v letu 2018 nekoliko prilagodili rasti portfelja ter razširili za zaščito proti večji frekvenci katastrofalnih dogodkov:

- Neproporcionalna zaščita za naravne nesreče v Sloveniji (CAT XL; skupna za vse družbe skupine) ima na prvih dveh intervalih kritja sedaj dve namesto ene plačljive obnovitve.
- Neproporcionalna zaščita sprejetih pozavarovanj portfelja zunaj skupine za naravne nesreče s prioriteto 5 milijonov EUR se je razširila s podintervalom kritja za primer večje frekvence dogodkov v enem letu. V primeru skupne škode po delovanju glavnega kritja 6 milijonov EUR, podinterval krije škode za nadaljnje dogodke v višini 3 milijonov EUR nad prioriteto 2 milijonov EUR.
- XL kritje zavarovanj avtomobilske odgovornosti portfelja skupine ima v prvem intervalu prioriteto 1,5 milijona EUR (prej 1 milijon EUR) in kapaciteto 4,5 milijona EUR (prej 5 milijonov EUR).
- XL kritje zavarovanja splošne odgovornosti portfelja skupine ima prioriteto 2 milijona EUR (prej 1 milijon EUR) in kapaciteto 3 milijone EUR.
- XL kritje pomorskih in transportnih zavarovanj se je za portfelj skupine in zunaj nje poenotilo in sedaj velja po riziku in po dogodku (prej le za portfelj skupine in kritje po dogodku za portfelj zunaj skupine). Kritje ima prioriteto 2 milijonov EUR (prej 1 milijon EUR) in kapaciteto 4 milijonov EUR (prej 2,5 milijona EUR).

17.6.2.7 Ocena ogroženosti zaradi zavarovalnih tveganj – premoženjska zavarovanja

Povečana uresničitev zavarovalnih tveganj bi imela kot ključno posledico povečanje čistih škod. Zaradi primerne programa retrocesije skupina kot celota ni izpostavljena tveganju nenadnega povečanja čistih škod, tudi če bi se zgodile katastrofalne škode. Bolj verjetno je povečanje čistih škod zaradi množičnih manjših neugodnih gibanj (povečanja škod ali stroškov oziroma zmanjšanje premije), kar bi vplivalo na čisti kombinirani količnik. Če bi se čisti kombinirani količnik povečal/zmanjšal za eno odstotno točko, bi se dobiček skupine pred davki zmanjšal/povečal za 4,39 milijona EUR (2017: 3,98 milijona EUR).

Maksimalni samopridržaj po riziku za večino premoženjskih zavarovanj znaša 4 milijone EUR, pri čemer kombiniran limit za zavarovanje požara in elementarnih nesreč, drugo škodno zavarovanje in zavarovanje različnih finančnih izgub prav tako ne sme presežati 4 milijone EUR, za zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil 2 milijona EUR, pri pomorskih zavarovanjih 2 milijona EUR, pri življenjskih zavarovanjih pa je maksimalni samopridržaj enak 300.000 EUR. Tako čista škoda na posameznem riziku praviloma ne more preseči 4 milijonov EUR. V primeru katastrofalnega dogodka, na primer poplave, toče, viharja ali celo potresa, je maksimalna čista škoda navzgor omejena s prioriteto ustreznega neproporcionalnega kritja (zaščita samopridržaja), ki tako pri kritju poslov iz skupine kot poslov zunaj skupine znaša 5 milijonov EUR. To je zgornja meja čiste škode, ki jo lahko predvidimo ob razumnih aktuarskih pričakovanjih za en katastrofalen dogodek na ravni skupine. Na nekaterih mednarodnih trgih (Indija, ZDA, Kitajska) je dovoljen presežek tega samopridržaja in znaša največ 8 milijonov EUR. V primeru več katastrofalnih dogodkov v istem letu, pogodbi za neproporcionalno zaščito vključujeta tudi določila o obnovitvi kritja. Verjetnost tolikšnega števila katastrofalnih dogodkov, da bi bila zaradi njih ogrožena solventnost skupine, je tako zanemarljiva. Seveda pa zaradi naključnega nihanja števila katastrofalnih škod vedno lahko pričakujemo dodatne čiste škode, kar bi se pokazalo v poslabšanju poslovnega izida, nikakor pa ne tega, da bi bila ogrožena solventnost skupine, kar smo testirali tudi z izvedbo scenarijev v okviru lastne ocene tveganj in solventnosti.

Tveganje, da bi zavarovalna tveganja resno ogrozila finančno trdnost skupine, ocenjujemo za majhno, pri tem pa ni bistvene razlike med letoma 2018 in 2017.

17.6.2.8 Zavarovalna tveganja pri življenjskih zavarovanjih

Glavna tveganja, ki jim je skupina izpostavljena v okviru življenjskih zavarovanj so tveganje predčasne prekinitve pogodb, tveganje umrljivosti in tveganje stroškov servisiranja pogodb. Izpostavljenost ostalim tveganjem kot na primer tveganju dolgoživosti, tveganju invalidnosti in obolevnosti je manjša.

Zavarovalna tveganja pri dodatnih nezgodnih zavarovanjih so podobna opisanim tveganjem pri premoženjskih zavarovanjih in jih v skupini obvladujemo na enak način.

Skupina za obvladovanje zavarovalnih tveganj pri življenjskih zavarovanjih redno izvaja analize stopenj smrtnosti, obolevnosti, prekinitve življenjskih zavarovanj in preučuje njihove trende. Ob tem redno izvaja test ustreznosti oblikovanih obveznosti. Skupina upravlja zavarovalno tveganje tudi z doslednimi postopki za prevzemanje in ocenjevanje tveganja. Ti določajo kriterije in pogoje odobritve za prevzete tveganja. Ob uporabljenih premijskih cenikih je prevzemanje in ocenjevanje odvisno od pristopne starosti in želene zavarovalne vsote. Skupina prevzame tveganje, če je zdravstveno stanje, kot merilo tveganja, v skladu s preglednico kriterijev za medicinske preiskave. Dodatna dejavnika pri prevzemu tveganja sta tudi življenjski slog, upoštevajoč pristočasne dejavnosti, in poklic. Skupina s primernim pozavarovalnim programom omeji vpliv zavarovalnega tveganja, zaščita je praviloma proporcionalna. Lastni delež zavarovalnic večinoma ne presega 50.000 EUR. Za hujše bolezni je sklenjeno tudi pozavarovanje s partnerjem v tujini (Partner Re).

Na ravni skupine ni večje koncentracije tveganja življenjskih zavarovanj, saj je portfelj dobro razpršen tako glede na starostno sestavo zavarovanih oseb kot tudi sestavo preostale zavarovalne dobe zavarovanj, izpostavljenosti (zavarovalnih vsot in rizičnih zavarovalnih vsot), letnih in enkratnih plačil premije. Portfelj se razlikuje tudi po deležu prekinjenih polic v posameznem obdobju, stroških ter glede na smrtnost in obolevnost po produktih.

Ocenjujemo, da so ostala zavarovalna tveganja življenjskih zavarovanj na enaki ravni kot v letu 2017.

17.6.3 Finančna tveganja

Pri finančnem poslovanju so posamezne družbe iz skupine izpostavljene finančnim tveganjem, med katera uvrščamo tržno, likvidnostno in kreditno tveganje ter tveganje nedoseganja zajamčene donosnosti življenjskih zavarovanj.

V letu 2018 je skupina v naložbeni portfelj, za katerega ugotavlja izpostavljenost finančnim tveganjem, upoštevala tudi naložbe KSNT, pri katerih odvisna družba - zavarovalnica jamči garantirano vrednost enote premoženja in s tem prevzema tveganje doseganja zajamčenega donosa. Vrednost navedenih naložb po stanju 31. 12. 2018 je znašala 82,6 milijona EUR (31. 12. 2017: 89,7 milijona EUR). V naslednji preglednici so zato prilagojeni tudi primerjalni podatki o naložbenem portfelju leta 2017. Finančnim tveganjem je na dan 31. 12. 2018 izpostavljen naložbeni portfelj v višini 1.164,9 milijona EUR (31. 12. 2017: 1.173,9 milijona EUR) in vključuje:

- finančne naložbe v višini 1.008,1 milijona EUR (31. 12. 2017: 1.038,1 milijona EUR),
- naložbene nepremičnine v višini 20,6 milijona EUR (31. 12. 2017: 15,4 milijona EUR),
- denar in denarne ustreznike v višini 64,7 milijona EUR (vključno z vrednostjo v portfelju KSNT v višini 11,1 milijona EUR (31. 12. 2017: 38,0 milijona EUR od tega 7,2 milijona EUR vrednosti v portfelju KSNT) ter
- 71,6 milijonov EUR naložb portfelja KSNT z jamstvom zavarovalnice (31. 12. 2017: 82,5 milijona EUR).

Naložbe, ki so izpostavljene finančnemu tveganju

Vrsta naložbe	31.12.2018	Sestava 31.12.2018	31.12.2017	Sestava 31.12.2017	Absolutna razlika 31.12.2018/31.12.2017	Strukturna sprememba 31.12.2018/31.12.2017
Depoziti in potrdila o vlogi	27.740.278	2,4%	35.132.062	3,0%	-7.391.784	-0,6%
Državne obveznice	587.645.179	50,5%	600.051.963	51,1%	-12.406.784	-0,6%
Poslovne obveznice	400.292.979	34,4%	426.578.476	36,3%	-26.285.497	-2,0%
Delnice (brez strateških)	15.675.617	1,3%	17.524.834	1,5%	-1.849.217	-0,1%
Vzajemni skladi	35.635.616	3,1%	34.904.842	3,0%	730.774	0,1%
obvezniški in denarni	32.737.150	2,8%	32.503.306	2,8%	233.844	0,0%
mešani	48.279	0,0%	167.621	0,0%	-119.342	0,0%
delniški	2.850.187	0,2%	2.233.915	0,2%	616.272	0,1%
Infrastruktura	5.264.540	0,5%	0	0,0%	5.264.540	0,5%
Dana posojila in drugo	1.116.239	0,1%	591.985	0,1%	524.254	0,0%
Depoziti pri cedentih	6.275.310	0,5%	5.832.347	0,5%	442.963	0,0%
Finančne naložbe	1.079.645.758	92,7%	1.120.616.508	95,5%	-40.970.750	-2,7%
Naložbene nepremičnine	20.643.019	1,8%	15.364.184	1,3%	5.278.835	0,5%
Denar in denarni ustrezniki	64.657.431	5,6%	37.956.119	3,2%	26.701.312	2,3%
Naložbeni portfelj	1.164.946.208	100,0%	1.173.936.811	100,0%	-8.990.602	0,0%

* Podatki za leto 2017 se razlikujejo od podatkov objavljenih v LP 2017, ker so v naložbenem portfelju upoštevane tudi naložbe KSNT pri katerih zavarovalnica jamči garantirano vrednost enote premoženja (2017: 1.084,2 milijona EUR).

Naložbe zavarovancev, ki krijejo življenjska zavarovanja z naložbenim tveganjem, pri katerih zavarovanci v celoti prevzemajo naložbeno tveganje so izključene iz analize tveganj in so konec leta 2018 znašale 133,3 milijona EUR (31. 12. 2017: 144,7 milijona EUR).

V okviru tveganja nedoseganja zajamčene donosnosti so obravnavana tudi tveganja iz finančnih pogodb, ki se nanašajo na kritne sklade prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja (PDPZ), ki jih Sava pokojninska upravlja v korist zavarovancev.

17.6.3.1 Tveganje nedoseganja zajamčene donosnosti

Skupina je izpostavljena tudi tveganju nedoseganja zajamčene donosnosti in sicer pri finančnih pogodbah in zavarovalnih pogodbah klasičnih in naložbenih življenjskih zavarovanj.

Finančne pogodbe

Skupina med finančne pogodbe uvršča Skupino kritnih skladov MOJI skladi življenjskega cikla, ki se nanaša na dodatno pokojninsko zavarovanje družbe Sava pokojninska v času varčevanja. Družba upravlja Skupino kritnih skladov MOJI skladi življenjskega cikla, ki so sestavljeni iz treh kritnih skladov in sicer MOJ dinamični sklad (v nadaljevanju MDS), MOJ uravnoteženi sklad (v nadaljevanju MUS) in MOJ zajamčeni sklad (v nadaljevanju MZS). Obveznosti iz finančnih pogodb niso vključene v konsolidirano postavko zavarovalno-tehničnih rezervacij, zato niso vključene v prikaz zavarovalnih tveganj. Sredstva iz finančnih pogodb se ne pojavljajo v konsolidirani postavki finančnih naložb, zato niso vključena v prikaz finančnih tveganj. V povezavi s sredstvi in obveznostmi finančnih pogodb se ravno tako pojavlja tveganje nedoseganja zajamčene donosnosti na kritnem skladu, ki zagotavlja zajamčeno donosnost – skladu MZS.

Zavarovanci (člani) dodatnega pokojninskega zavarovanja prevzemajo naložbeno tveganje v celoti v skladih MDS in MUS, naložbeno tveganje nad zajamčenimi sredstvi pa v kritnem skladu MZS, ki zagotavlja zajamčeni donos. Zajamčeni donos v MZS znaša 60 % povprečne letne obrestne mere na državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom. Obveznosti na MZS obsegajo vplačano premijo, zajamčen donos in presežek nad zajamčenim donosom, v kolikor je družba tega dosegla. Za vsakega člana upravljavec vodi osebni račun, na katerem se zbira vplačana čista premija in sredstva za presežanje zajamčenega donosa (rezervacije) ter v MZS še zajamčen donos. Obveznost do zavarovancev v MDS in MUS se spreminja skladno s spremembo vrednosti naložb; zavarovanci v celoti prevzemajo naložbeno tveganje. Obveznosti do zavarovancev v MZS se za donos nad zajamčenimi sredstvi v letih, ko je dosežena donosnost nad zajamčeno, povečuje, v letih, ko je dosežena donosnost pod zajamčeno, pa se ta del obveznosti zmanjšuje, dokler rezervacije niso v celoti izčrpane. Opisano uravnavanje zajamčene donosnosti poteka na ravni posameznega osebnega računa. V primeru da individualne rezervacije na kakšnem od računov ne zadostujejo za pokrivanje zajamčenega donosa, za razliko oblikuje družba rezervacije na lastnih sredstvih, ki smejo dosežati 20 % kapitala, v primeru presežanja, pa nedoseganje družba pokriva iz lastnih sredstev.

Tveganje nedoseganja zajamčene donosnosti je obvladovano predvsem z ustreznim upravljanjem sredstev in obveznosti zavarovancev, ustrezno naložbeno strategijo, ustrezno višino kapitala družbe ter oblikovanjem rezervacij. Izpostavljenost tveganjem, ki izvirajo iz zajamčene donosnosti, v skupini testiramo z izvedbo stresnih testov in scenarijev v okviru lastne ocene tveganj in solventnosti. Ocenjujemo, da je tveganje dodatnih vplačil za doseganje zajamčene donosnosti majhno in se glede na 2017 ni bistveno spremenilo.

Vrednost sredstev skladov severnomakedonske pokojninske družbe Sava penzisko društvo (dva sklada, obvezni in prostovoljni) ni vključena v izkaz finančnega položaja družbe, ker gre za sklade v upravljanju (podobna obravnava kot pri družbah za upravljanje skladov). Severnomakedonska pokojninska družba je zgolj upravljalec premoženja, skladi nimajo zajamčenega donosa. Posledično tudi ni izpostavljena tveganju iz finančnih pogodb zaradi nedoseganja zajamčene donosnosti.

Zavarovalne pogodbe klasičnih in naložbenih življenjskih zavarovanj

Zavarovalnica je pri klasičnih življenjskih zavarovanjih in zavarovanjih z naložbenim tveganjem z zajamčenim VEPom izpostavljena tveganju nedoseganja zajamčenega donosa. V spodnji preglednici prikazujemo vrednost naložb za pokrivanje obveznosti iz naslova življenjskih zavarovanj po posameznem registru. Prikazana je knjigovodska donosnost naložb in garantirana donosnost obveznosti.

Pregled učinka tveganja nedoseganja zajamčene donosnosti po posamznem registru na dan 31. 12. 2018

(v EUR) Finančne naložbe, ki krijejo obveznosti življ. zavarovanj z zajamčenim VEP	NALOŽBE			OBVEZNOSTI			Učinek nedoseganja garantirane donosnosti
	Stanje	Knjigovodska donosnost	Knjigovodski donos	Stanje	Garantirana donosnost	Garantiran donos	
ZAVAROVALNICA SAVA d.d. - KSŽZ 1	11.916.875	2,40%	286.005	10.520.207	2,40%	252.485	33.520
ZAVAROVALNICA SAVA d.d. - KSŽZ 2	3.190.656	0,60%	19.782	2.503.188	2,20%	55.571	-35.789
ZAVAROVALNICA SAVA d.d. - KSNT - 2 (ZM Zajamčeni)	27.114.965	2,00%	547.722	28.033.351	2,70%	768.114	-220.392
ZAVAROVALNICA SAVA d.d. - KSNT - 2a - (ZM Garant)	2.104.156	0,00%	0	2.470.210	0,60%	14.327	-14.327
ZAVAROVALNICA SAVA d.d. - KSNT - 3 (ZS Varnost in ZS Zajamčeni)	36.130.866	0,60%	205.946	36.157.613	0,00%	10.847	195.099
Skupaj	80.457.518	1,32%	1.059.455	79.684.569	1,38%	1.101.344	-41.889

Pregled učinka tveganja nedoseganja zajamčene donosnosti po posamznem registru na dan 31. 12. 2017

(v EUR) Finančne naložbe, ki krijejo obveznosti življ. zavarovanj z zajamčenim VEP	NALOŽBE			OBVEZNOSTI			Učinek nedoseganja garantirane donosnosti
	Stanje	Knjigovodska donosnost	Knjigovodski donos	Stanje	Garantirana donosnost	Garantiran donos	
ZAVAROVALNICA SAVA d.d. - KSŽZ 1	12.270.808	2,82%	346.037	10.876.369	2,42%	263.390	82.647
ZAVAROVALNICA SAVA d.d. - KSŽZ 2	2.316.994	0,74%	17.146	2.026.985	2,10%	42.534	-25.389
ZAVAROVALNICA SAVA d.d. - KSNT - 2 (ZM Zajamčeni)	24.414.858	2,63%	642.111	24.548.841	2,74%	673.455	-31.344
ZAVAROVALNICA SAVA d.d. - KSNT - 2a - (ZM Garant)	1.313.503	0,00%	0	1.513.148	0,18%	2.675	-2.675
ZAVAROVALNICA SAVA d.d. - KSNT - 3 (ZS Varnost in ZS Zajamčeni)	45.805.687	0,53%	242.770	45.575.555	0,01%	3.238	239.532
Skupaj	86.121.850	1,45%	1.248.063	84.540.898	1,17%	985.292	262.772

Ocenjujemo, da je tveganje nedoseganja zajamčene donosnosti srednje in se glede na 2017 ni bistveno spremenilo.

17.6.3.2 Tržna tveganja

Finančne naložbe, ki so izpostavljene tržnemu tveganju

Vrsta naložbe	31.12.2018	Sestava 31.12.2018	31.12.2017	Sestava 31.12.2017	Absolutna razlika 31.12.2018/ 31.12.2017	Strukturna sprememba 31.12.2018/ 31.12.2017
Depoziti in potrdila o vlogi	27.740.278	2,4%	35.132.062	3,0%	-7.391.784	-0,6%
Državne obveznice	587.645.179	50,5%	600.051.963	51,1%	-12.406.784	-0,6%
Poslovne obveznice	400.292.979	34,4%	426.578.476	36,3%	-26.285.497	-2,0%
Delnice (brez strateških)	15.675.617	1,3%	17.524.834	1,5%	-1.849.217	-0,1%
Vzajemni skladi	35.635.616	3,1%	34.904.842	3,0%	730.774	0,1%
obvezniški in denarni	32.737.150	2,8%	32.503.306	2,8%	233.844	0,0%
mešani	48.279	0,0%	167.621	0,0%	-119.342	0,0%
delniški	2.850.187	0,2%	2.233.915	0,2%	616.272	0,1%
Infrastruktura	5.264.540	0,5%	0	0,0%	5.264.540	0,5%
Dana posojila in drugo	1.116.239	0,1%	591.985	0,1%	524.254	0,0%
Depoziti pri cedentih	6.275.310	0,5%	5.832.347	0,5%	442.963	0,0%
Finančne naložbe	1.079.645.758	92,7%	1.120.616.508	95,5%	-40.970.750	-2,7%
Naložbene nepremičnine	20.643.019	1,8%	15.364.184	1,3%	5.278.835	0,5%
Denar in denarni ustrezniki	64.657.431	5,6%	37.956.119	3,2%	26.701.312	2,3%
Naložbeni portfelj	1.164.946.208	100,0%	1.173.936.811	100,0%	-8.990.602	0,0%

* Podatki za leto 2017 se razlikujejo od podatkov objavljenih v letnem poročilu 2017, ker so v naložbenem portfelju upoštevane tudi naložbe KSNT pri katerih zavarovalnica jamči garantirano vrednost enote premoženja (2017: 1.084,2 milijona EUR).

V sklopu tržnih tveganj skupina ocenjuje tveganje obrestne mere, tveganje spremembe vrednosti lastniških vrednostnih papirjev in valutno tveganje.

17.6.3.2.1 Tveganje obrestne mere

Tveganje obrestne mere je tveganje, da bo skupina utrpela izgubo kot posledico nihanja obrestnih mer. Pri spremembi obrestne mere se tveganje lahko uresniči zaradi zmanjšanja vrednosti naložb ali povečanja obveznosti.

Glavnina tveganja obrestne mere je v delu obveznosti prisotna le na odseku življenjskih zavarovanj (matematične rezervacije). Na podlagi predpisane metodologije za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij za potrebe priprave računovodskih izkazov so na spremembo obrestne mere pri premoženjskih zavarovanjih občutljive lečasne ali dosmrtnere, ki izhajajo iz odgovornostnih zavarovanj, vendar pa so spremembe obveznosti zaradi spremembe kapitaliziranih vrednosti rent kot posledica padca obrestne mere zanemarljive in zato v navedenih izračunih niso upoštevane.

Tveganje spremembe obrestnih mer merimo z občutljivostno analizo, in sicer s spremembo vrednosti naložb v obveznice oziroma vrednosti matematičnih rezervacij ob spremembi obrestnih mer za eno odstotno točko. V portfelju občutljiv na spremembo obrestnih mer so vključene državne in poslovne obveznice, obvezniški vzajemni skladi s ponderjem 1 ter mešani vzajemni skladi s ponderjem 0,5. Iz analiz so na strani naložb izključene naložbe v obveznice razporejene v računovodsko skupino v posesti do zapadlosti, depoziti in dana posojila, saj se vrednotijo po odplačni vrednosti in tako niso občutljive na spremembo tržnih obrestnih mer.

Celotna vrednost naložb, ki so vključene v izračun, na dan 31. 12. 2018 znaša 930,2 milijona EUR (31. 12. 2017: 938,8 milijona EUR). Od tega se 580,3 milijona EUR (31. 12. 2017: 593,9 milijona EUR) nanaša na sredstva premoženjskih zavarovalnic (vključuje tudi Savo Re) in 350,7 milijona EUR (31. 12. 2017: 344,9 milijona EUR) na sredstva življenjskih zavarovalnic.

Občutljivostna analiza za odsek premoženjskih zavarovanj pokaže, da bi se na dan 31. 12. 2018 vrednost naložb, občutljivih na obrestno tveganje, zaradi povečanja obrestnih mer za eno odstotno točko, znižala za 17,5 milijona EUR (31. 12. 2017: 18,8 milijona EUR) oziroma za 3,0 % (31. 12. 2017: 3,2 %). Podrobnejši prikaz rezultatov spremembe vrednosti naložb ob spremembi obrestnih mer in vpliv na računovodske izkaze sta predstavljena v naslednji preglednici, kjer vpliv na kapital izvira iz naložb, razporejenih v računovodsko skupino razpoložljivo za prodajo, vpliv na izkaz poslovnega izida pa iz naložb, razporejenih v računovodsko skupino po pošteni vrednosti prek izkaz poslovnega izida.

Rezultati občutljivostne analize naložb, občutljivih na obrestno tveganje, premoženjskih zavarovanj

(v EUR)	31.12.2018					
	Vrednost	+100 bp		Vrednost	-100 bp	
Vrednost po šoku		Sprememba vrednosti	Vrednost po šoku		Sprememba vrednosti	
Državne obveznice	315.922.774	305.211.493	-10.711.281	315.922.774	327.436.436	11.513.662
Poslovne obveznice	248.471.884	242.158.692	-6.313.193	248.471.884	255.377.864	6.905.979
Obvezniški vzajemni skladi	15.910.682	15.430.750	-479.932	15.910.682	16.429.945	519.263
Skupaj	580.305.341	562.800.935	-17.504.405	580.305.341	599.244.245	18.938.904
Vpliv na kapital		-17.094.791			18.489.948	
Vpliv na izkaz poslovnega izida		-409.615			448.957	

(v EUR)	31.12.2017					
	Vrednost	+100 bp		Vrednost	-100 bp	
Vrednost po šoku		Sprememba vrednosti	Vrednost po šoku		Sprememba vrednosti	
Državne obveznice	310.599.940	300.233.681	-10.366.259	310.599.940	321.759.952	11.160.012
Poslovne obveznice	267.662.140	259.699.784	-7.962.356	267.662.140	276.223.084	8.560.944
Obvezniški in mešani vzajemni skladi	15.615.819	15.120.860	-494.960	15.615.819	16.148.378	532.559
Skupaj	593.877.899	575.054.324	-18.823.575	593.877.899	614.131.414	20.253.515
Vpliv na kapital		-18.823.575			20.253.515	
Vpliv na izkaz poslovnega izida		0			0	

Občutljivostna analiza na strani naložb življenjskih zavarovanj, občutljivih na obrestno tveganje, pokaže, da bi se vrednost zaradi povečanja obrestnih mer za eno odstotno točko, zmanjšala za 12,5 milijona EUR oziroma za 3,6 % (31. 12. 2017: 13,4 milijona; 3,9 %). Podrobnejši prikaz rezultatov spremembe vrednosti naložb ob spremembi obrestnih mer in vpliv na računovodske izkaze sta predstavljena v naslednji preglednici, kjer vpliv na kapital izhaja iz naložb razporejenih v računovodsko skupino razpoložljivo za prodajo, vpliv na izkaz poslovnega izida pa iz naložb razporejenih v računovodsko skupino po pošteni vrednosti preko izkaz poslovnega izida.

Rezultati občutljivostne analize naložb, občutljivih na obrestno tveganje, življenjskih zavarovanj

(v EUR)	31.12.2018					
	+100 bp			-100 bp		
Tip vrednostnega papirja	Vrednost	Vrednost po šoku	Sprememba vrednosti	Vrednost	Vrednost po šoku	Sprememba vrednosti
Državne obveznice	190.893.375	183.449.947	-7.443.428	190.893.375	198.958.041	8.064.666
Poslovne obveznice	145.942.873	141.414.017	-4.528.856	145.942.873	150.780.351	4.837.478
Obvezniški, konvertibilni in mešani vzajemni skladi	13.845.718	13.353.595	-492.123	13.845.718	14.376.063	530.345
Skupaj	350.681.967	338.217.558	-12.464.407	350.681.967	364.114.455	13.432.489
Vpliv na kapital	-12.360.887			13.323.787		
Vpliv na izkaz poslovnega izida	-103.520			108.701		

(v EUR)	31.12.2017					
	+100 bp			-100 bp		
Tip vrednostnega papirja	Vrednost	Vrednost po šoku	Sprememba vrednosti	Vrednost	Vrednost po šoku	Sprememba vrednosti
Državne obveznice	178.006.349	170.712.907	-7.293.442	178.006.349	185.911.994	7.905.644
Poslovne obveznice	154.167.733	148.572.565	-5.595.169	154.167.733	160.161.454	5.993.721
Obvezniški in mešani vzajemni skladi	12.743.652	12.249.189	-494.464	12.743.652	13.276.893	533.241
Skupaj	344.917.735	331.534.662	-13.383.074	344.917.735	359.350.339	14.432.606
Vpliv na kapital	-13.210.123			14.248.903		
Vpliv na izkaz poslovnega izida	-172.952			183.703		

* Podatki za leto 2017 se razlikujejo od podatkov objavljenih v letnem poročilu 2017, ker so v naloženem portfelju upoštevane tudi naložbe KSNT pri katerih zavarovalnica jamči garantirano vrednost note premoženja (2017: 1.019,5 milijona EUR).

Vrednost matematične rezervacije, zajeta v občutljivostno analizo na strani obveznosti, na dan 31. 12. 2018 predstavlja 252,7 milijona EUR (31. 12. 2017: 263,8 milijona EUR) in ne vključuje dela matematične rezervacije, ki ni obrestno občutljiv (31. 12. 2018: 2,1 milijona EUR, 31. 12. 2017: 7,6 milijona EUR). Občutljivostna analiza na strani obveznosti (matematične rezervacije) pokaže, da bi se pri izračunu sedanje vrednosti matematičnih rezervacij ob upoštevanju višje obrestne mere za 1 odstotno točko, matematične rezervacije zmanjšale za 8,6 milijona EUR, oziroma 3,4 % (31. 12. 2017: 10,5 milijona EUR; 4,0 %). V drugem primeru, kjer bi pri rezervaciji upoštevali za 1 odstotno točko nižjo obrestno mero, pa bi se matematične rezervacije povečale za 11,8 milijona EUR oziroma 4,7 % (31. 12. 2017: 13,5 milijona EUR; 5,1 %). Občutljivostna analiza vključuje rezultate LAT testa, ki je opredeljen v poglavju 17.4.26.

Rezultati občutljivostne analize obveznosti življenjskih zavarovanj

31.12.2018 (v EUR)					
+100 bp			-100 bp		
Vrednost matematičnih rezervacij	Vrednost po šoku	Sprememba vrednosti	Vrednost matematičnih rezervacij	Vrednost po šoku	Sprememba vrednosti
252.717.622	244.098.550	-8.619.072	252.717.622	264.526.969	11.809.347

31.12.2017 (v EUR)					
+100 bp			-100 bp		
Vrednost matematičnih rezervacij	Vrednost po šoku	Sprememba vrednosti	Vrednost matematičnih rezervacij	Vrednost po šoku	Sprememba vrednosti
263.841.809	253.355.720	-10.486.089	263.841.809	277.328.172	13.486.363

Rezultati občutljivostnih analiz na strani sredstev in obveznosti pokažejo, da se je občutljivost sredstev na spremembo obrestnih mer kot tudi občutljivost matematičnih rezervacij glede na leto 2017 znižala. Družba je tudi v letu 2018 usklajevala ročnosti sredstev in obveznosti za potrebe zniževanja neto učinka spremembe obrestnih mer na bilance skupine. Razlika med povprečno ročnostjo sredstev in obveznosti ločeno na premoženjska in življenjska zavarovanja je predstavljena v nadaljevanju.

Povprečna ročnost obveznic in depozitov premoženjskih zavarovanj znaša konec leta 2018 2,98 leta (31. 12. 2017: 3,15 leta), medtem ko je pričakovana ročnost obveznosti premoženjskih zavarovanj 2,77 leta (31. 12. 2017: 3,18 leta).

Povprečna ročnost obveznic in depozitov življenjskih zavarovanj znaša konec leta 2018 3,48 leta (31. 12. 2017: 3,46 leta), medtem ko je pričakovana ročnost obveznosti življenjskih zavarovanj 4,39 leta (31. 12. 2017: 4,68 leta).

V letu 2018 se je vrednost obrestno občutljivih sredstev povečala za 5,8 milijona EUR, vrednost obrestno občutljivih obveznosti pa se zmanjšala za 11,1 milijona EUR. Obrestno tveganje skupine se je v 2018 primerjalno z letom 2017 nekoliko povečalo.

Neto efekt spremembe vrednosti sredstev in obveznosti v primeru dviga obrestnih mer za 100 bp znaša 3,8 milijona EUR (2017: 2,9 milijona EUR), v primeru zmanjšanja obrestnih mer za 100 bp znaša -1,6 milijona EUR (2017: -0,9 milijona EUR). Ocenjujemo, da obrestno tveganje na ravni skupine in posameznih družb dobro obvladujemo, da je neto učinek glede na obseg sredstev in obveznosti relativno nizek. Pomembno je poudariti, da so zaradi nizkih obrestnih mer družbe izpostavljene predvsem tveganju reinvestiranja, ki je pomembnejše predvsem za odsek življenjskih zavarovanj, v katerem smo zavezani zagotavljanju donosnosti v višini tehnične obrestne mere v daljšem obdobju.

17.6.3.2.2 Tveganje spremembe vrednosti lastniških vrednostnih papirjev

Tveganje spremembe vrednosti lastniških vrednostnih papirjev je tveganje, da bi se vrednost naložb zmanjšala zaradi nihanja cen lastniških vrednostnih papirjev.

Tveganju spremembe vrednosti lastniških vrednostnih papirjev so izpostavljene delnice, delniški vzajemni skladi in mešani vzajemni skladi (pri stresnem testu se upošteva polovica vrednosti).

Za oceno občutljivosti naložb na spremembe vrednosti lastniških vrednostnih papirjev lahko predpostavimo padec vseh vrednosti za 10 %, kar bi pomenilo zmanjšanje vrednosti naložb za 1,9 milijona EUR (31. 12. 2017: 2,0 milijona EUR).

Ocena občutljivosti naložb na spremembo vrednosti lastniških vrednostnih papirjev

(v EUR)	31.12.2018			31.12.2017		
	Vrednost	Vrednost po šoku	Sprememba vrednosti	Vrednost	Vrednost po šoku	Sprememba vrednosti
Padec vrednosti za -10 %	18.549.944	16.694.950	-1.854.994	19.842.560	17.858.304	-1.984.256

Za razliko od obveznic, pri katerih sprememba obrestne mere na spremembo vrednosti naložb ne vpliva linearno, lahko za padce vrednosti naložb v lastniške vrednostne papirje in vzajemne sklade upoštevamo načelo linearnosti. Tako bi 20-odstotni padec cen lastniških vrednostnih papirjev znižal vrednost naložb za 3,7 milijona EUR (31. 12. 2017: 4,0 milijona EUR).

Izpostavljenost skupine Sava Re tveganju spremembe vrednosti naložb v lastniške vrednostne papirje se je v letu 2018 v primerjavi s koncem leta 2017 malenkost znižala, ocenjujemo da tveganje ostaja na enakem nivoju kot v letu 2017.

17.6.3.2.3 Tveganje alternativnih naložb

Skupina je na dan 31.12.2018 imela skupaj 25,1 milijona EUR investiranih v alternativne naložbe, ki jih predstavljajo naložbe v infrastrukturne sklade in naložbene nepremičnine. Tveganje alternativnih naložb smo opredelili na podlagi šokiranja vrednosti, ki ga predvideva Solventnost 2 pri izračunu kapital-skih zahtev. Za naložbene nepremičnine smo tako uporabili padec vrednosti za 25 %, za infrastrukturne sklade pa padec vrednosti v višini 49 %, glede na to, da na teh skladih nismo prikazali pristopa vpogleda. Vrednost obeh tipov naložb bi se tako znižala za 7,5 milijona EUR.

(v EUR)	31.12.2018			31.12.2017		
	Vrednost	Vrednost po šoku	Sprememba vrednosti	Vrednost	Vrednost po šoku	Sprememba vrednosti
Infrastrukturni skladi	5.264.540	2.684.915	-2.579.625	0	0	0
Naložbene nepremičnine	20.643.022	15.482.267	-5.160.756	15.364.184	11.523.138	-3.841.046
Skupaj	25.907.562	18.167.182	-7.740.380	15.364.184	11.523.138	-3.841.046

17.6.3.2.4 Valutno tveganje

Valutno tveganje je tveganje, da se bo zaradi sprememb tečajev zmanjšala vrednost sredstev v tujih valutah ali povečala vrednost obveznosti v tujih valutah.

Skupina Sava Re valutno tveganje obvladuje tako, da vsaka družba skrbi za čim boljše valutno usklajenost sredstev in obveznosti.

V skupini Sava Re je valutnemu tveganju v največji meri izpostavljena Sava Re. Valutno tveganje za Savo Re je podrobneje obrazloženo v računovodskem poročilu Sava Re v poglavju 23.5.3.2.4 Valutno tveganje.

Druge družbe v skupini z lokalno valuto v evrih (družbe s sedežem v Sloveniji, Črni gori in Kosovu), imajo vse obveznosti in naložbe v evrih, kar pomeni, da pri poslovanju teh družb valutnega tveganja ni. Preostale družbe v skupini, katerih lokalna valuta ni evro (družbe s sedežem na Hrvaškem, v Srbiji in Severni Makedoniji), večino poslovanja opravijo v lokalni valuti, zaradi medsebojnih povezav v skupini pa so manj podvržene še valutnemu tveganju na evrih.

Ocenjujemo, da je valutno tveganje na ravni skupine v letu 2018 glede na leto 2017 ostalo na enaki ravni, saj Sava Re aktivno pristopa k valutnemu usklajevanju in tako zmanjšuje izpostavljenost valutnemu tveganju.

17.6.3.3 Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje je tveganje, da bo družba zaradi plačila nepričakovanih ali nepričakovano visokih obveznosti utrpela izgubo pri zagotavljanju likvidnih sredstev.

Upravljanje likvidnostnega tveganja v posamezni družbi v skupini sledi smernicam, določenim v politiki upravljanja likvidnostnega tveganja skupine Sava Re. Vsaka družba v skupini skrbno načrtuje in spremlja realizacijo denarnih tokov (denarne prilive in odlive) ter v primeru likvidnostnih težav obvesti matično družbo, ki presodi in zagotovi potrebna sredstva za zagotavljanje likvidnosti posamezne družbe.

Likvidnostno tveganje, ki ga prevzame določena družba v skupini, se zmanjšuje tudi z rednim merjenjem in spremljanjem na podlagi opredeljenih kazalnikov. Eden izmed kazalnikov ugotavljanja likvidnostnega tveganja je tudi rokovna usklajenost finančnih sredstev in obveznosti.

V naslednji preglednici so vrednosti finančnih naložb in zavarovalno-tehničnih rezervacij, ki pokrivajo življenjska zavarovanja, po letih prikazane prek nediskontiranih denarnih tokov, vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij, ki pokrivajo premoženjska zavarovanja pa je po letih razporejena glede na pričakovano zapadlost na podlagi trikotniškega razvoja.

Zapadlost finančnih sredstev in obveznosti

(v EUR)	Knjigovodska vrednost 31.12.2018	Na odpoklic	do 1 leta	od 1 leta do 5 let	nad 5 let	Brez določene zapadlosti	Skupaj 31.12.2018
Finančne naložbe	1.079.645.759	0	225.115.979	562.990.227	268.284.372	56.575.774	1.112.966.351
- vrednotene po pošteni vrednosti preko izkaza poslovnega izida	12.415.676	0	989.664	5.237.686	7.535.010	1.530.950	15.293.310
- v posesti do zapadlosti	86.796.477	0	38.765.621	42.618.791	11.701.569	0	93.085.982
- posojila in depoziti	33.542.347	0	21.494.670	9.637.115	1.016.638	0	32.148.423
- razpoložljivo za prodajo	946.891.258	0	163.866.023	505.496.635	248.031.154	55.044.823	972.438.636
Znesek zav. teh. rezervacij, prenesen pozavarovateljem	27.292.750	0	15.764.933	6.864.689	4.663.128	0	27.292.750
Denar in denarni ustrezniki	64.657.431	31.318.301	33.339.131			0	64.657.432
SKUPAJ SREDSTVA	1.171.595.943	31.318.301	274.220.043	569.854.916	272.947.500	56.575.774	1.204.916.533
Zavarovalno tehnične rezervacije	920.491.487	0	444.864.696	303.435.220	170.194.757	1.996.814	920.491.487
SKUPAJ OBVEZNOSTI	920.491.487	0	444.864.696	303.435.220	170.194.757	1.996.814	920.491.487
Razlika	251.104.456	31.318.301	-170.644.653	266.419.696	102.752.743	54.578.960	284.425.046

Finančne naložbe vključujejo tudi naložbe KSNT pri katerih zavarovalnica jamči garantiran donos v računovodski skupini v posesti do zapadlosti (9,7 milijona EUR) in razpoložljivo za prodajo (61,9 milijona EUR).

(v EUR)	Knjigovodska vrednost 31.12.2017	Na odpoklic	do 1 leta	od 1 leta do 5 let	nad 5 let	Brez določene zapadlosti	Skupaj 31.12.2017
Finančne naložbe	1.120.616.508	0	191.556.193	644.852.558	259.475.605	52.429.676	1.148.314.033
- vrednotene po pošteni vrednosti preko izkaza poslovnega izida	6.613.131		1.625.784	2.467.681	1.528.861	1.219.659	6.841.985
- v posesti do zapadlosti	116.135.943		35.663.910	78.635.664	11.753.831		126.053.404
- posojila in depoziti	41.556.393		36.385.643	5.305.157	1.726.295		43.417.096
- razpoložljivo za prodajo	956.311.041		117.880.857	558.444.056	244.466.618	51.210.018	972.001.548
Znesek zav. teh. rezervacij, prenesen pozavarovateljem	30.787.241		12.380.814	9.121.982	9.284.445		30.787.241
Denar in denarni ustrezniki	37.956.119	25.972.448	11.983.671				37.956.119
SKUPAJ SREDSTVA	1.189.359.867	25.972.448	215.920.678	653.974.540	268.760.050	52.429.676	1.217.057.393
Podrejene obveznosti							0
Zavarovalno tehnične rezervacije	931.398.362		378.731.057	344.027.587	204.267.658	4.372.060	931.398.362
SKUPAJ OBVEZNOSTI	931.398.362	0	378.731.057	344.027.587	204.267.658	4.372.060	931.398.362
Razlika	257.961.505	25.972.448	-162.810.379	309.946.953	64.492.392	48.057.616	285.659.031

* Podatki za leto 2017 se razlikujejo od podatkov objavljenih v letnem poročilu 2017, ker so v naložbenem portfelju upoštewane tudi naložbe KSNT pri katerih zavarovalnica jamči garantirano vrednost enote premoženja.

Likvidnostne potrebe se zagotavljajo z alokacijo sredstev v instrumente denar- nega trga v odstotku, ki je skladen z ocenjeno normalno tekočo potrebo po likvidnosti. Sredstva za pokrivanje ocenjene likvidnostne rezerve družbe v sku- pini s sedežem v EU zagotavljajo tako, da imajo vsaj 15 % portfelja investiranega v visoko likvidnih sredstvih. Visoko likvidna sredstva so namenjena zagotavljanju likvidnosti v primeru izrednih potreb po likvidnosti in so na voljo v vsakem tren- nutku. Druge družbe v skupini kratkoročna sredstva za zagotavljanje likvidnosti uravnajajo z gotovino na bančnih računih in kratkoročnimi depoziti.

Na podlagi navedenega ocenjujemo, da likvidnostno tveganje na ravni sku- pine kot posamezne družbe dobro obvladujemo in se v primerjavi s koncem leta 2017 ni bistveno spremenilo.

17.6.3.4 Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje neizpolnitve obveznosti izdajateljev vrednostnih papirjev ali drugih nasprotnih strank, do katerih ima družba terjatve.

Kreditnemu tveganju so izpostavljene finančne naložbe (naložbe v depozite, obveznice, dana posojila, depozite pri cedentih ter denar in denarni ustrezniki), terjatve do pozavarovateljev in druge terjatve.

Izpostavljenost kreditnemu tveganju

(v EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Vrsta sredstev	Znesek	Znesek
Naložbe s stalnim donosom	1.087.727.415	1.106.142.951
Dolžniški instrumenti*	1.016.794.674	1.062.354.485
Depoziti pri cedentih	6.275.310	5.832.347
Denar in denarni ustrezniki**	64.657.431	37.956.119
Terjatve do pozavarovateljev	32.484.675	36.624.163
Znesek zavarovalno-tehničnih rezervacij, prenesen pozavarovateljem	27.292.750	30.787.241
Terjatve za deleže v zneskih škod	5.191.925	5.836.922
Druge terjatve	135.358.086	132.618.603
Terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	126.533.761	124.324.547
Terjatve iz pozavarovanja in sozavarovanja (razen terjatev za deleže v zneskih škod)	643.873	360.795
Terjatve za odmerjen davek	169.727	17.822
Druge terjatve	8.010.725	7.915.439
Skupna izpostavljenost	1.255.570.176	1.275.385.717

* Med dolžniškimi instrumenti so upoštevane tudi naložbe KSNT pri katerih zavarovalnica jamči garan- tirano vrednost enote premoženje, vrednost se razlikuje od vrednosti v letnem poročilu 2017 (2017: 1.019,5 milijona EUR)

** Med naložbami v denar in denarne ustreznike so upoštevane tudi naložbe KSNT pri katerih zavaroval- nica jamči garantirano vrednost enote premoženje, vrednost se razlikuje od vrednosti v letnem poročilu (2017: 30,7 milijona EUR).

Kreditno tveganje neizpolnitve obveznosti izdajateljev vrednostnih papirjev

Kreditno tveganje se pri naložbah ocenjuje prek dveh dejavnikov:

- prek bonitetnih ocen, ki se uporabljajo pri ugotavljanju kreditnega tveganja pri naložbah s stalnim donosom¹¹⁹ in denarju¹²⁰;
- prek kazalnikov poslovanja pri ostalih naložbah.

V nadaljevanju prikazujemo oceno kreditnega tveganja naložb s stalnim dono- som (vključeni so dolžniški vrednostni papirji, depoziti, depoziti pri cedentih, denar in denarni ustrezniki ter dana posojila).

Sestava naložb s stalnim donosom po bonitetnih ocenah

(v EUR)	31.12.2018		31.12.2017		Sprememba
	Ocena po S&P/Moodys	Znesek	Sestava	Znesek	
AAA/Aaa	280.460.107	25,8%	300.218.053	27,1%	-1,4%
AA/Aa	153.116.129	14,1%	147.028.143	13,3%	0,8%
A/A	307.943.183	28,3%	357.835.464	32,3%	-4,0%
BBB/Baa	148.814.188	13,7%	121.848.097	11,0%	2,7%
Manj kot BBB/Baa	87.464.680	8,0%	88.966.300	8,0%	0,0%
Brez ocene	109.929.129	10,1%	90.246.894	8,2%	1,9%
Skupaj	1.087.727.415	100,0%	1.106.142.951	100,0%	

* V vrednost naložb s stalnim donosom so vključene tudi naložbe KSNT pri katerih zavarovalnica jamči garantirano vrednost enote premoženje; vrednost naložb s stalnim donosom se razlikuje od vrednosti v letnem poročilu 2017 (1.019,5 milijona EUR).

Naložbe s stalnim donosom z boniteto, ki je vsaj »A«, so na dan 31. 12. 2018 predstavljale 68,2 % portfelja naložb s stalnim donosom (31. 12. 2017: 72,7 %). Delež najkvalitetnejših naložb je v letu 2018 v primerjavi s preteklim letom ostal na podobnem nivoju.

V sklopu kreditnega tveganja neizpolnitve obveznosti izdajateljev vrednostnih papirjev skupina obravnava tudi tveganje koncentracije, ki predstavlja tveganje prevelike izpostavljenosti do posamezne regije, panoge ali izdajatelja.

Da bi se skupina Sava Re izognila preveliki koncentraciji v določen tip naložb, preveliki koncentraciji pri določenem pogodbenem partnerju oziroma sektorju in tudi drugim možnim oblikam koncentracije, ima v skladu z lokalnimi zakoni in notranjimi predpisi skupine svoj naložbeni portfelj precej razpršen.

¹¹⁹ Vključuje obveznice, poslovne obveznice, depozite, depozite pri cedentih in dana posojila.

¹²⁰ Vključuje denar in depozite na odpoklic.

Panožna razpršenost finančnih naložb

(v EUR) Panoga	31.12.2018		31.12.2017		Strukturna sprememba (o.t)
	Znesek	Sestava	Znesek	Sestava	
Bančništvo	240.907.376	20,7%	250.920.063	21,4%	-0,7
Država	587.746.852	50,5%	600.050.246	51,1%	-0,7
Finance in zavarovalništvo**	85.153.194	7,3%	87.365.591	7,4%	-0,1
Industrija	63.494.284	5,5%	60.235.446	5,1%	0,3
Potrošne dobrine	68.992.263	5,9%	71.649.707	6,1%	-0,2
Preskrbovalna podjetja	92.186.794	7,9%	88.351.573	7,5%	0,4
Nepremičnina	20.643.019	1,8%	15.364.184	1,3%	0,5
Infrastruktura	5.822.426	0,5%	0	0,0%	0,5
Skupaj	1.164.946.208	100,0%	1.173.936.811	100,0%	

* V vrednost naložb s stalnim donosom so vključene tudi naložbe KSNT pri katerih zavarovalnica jamči garantirano vrednost enote premoženje; vrednost naložb s stalnim donosom se razlikuje od vrednosti v letnem poročilu 2017 (1.084,2 milijona EUR).
 * Podatki pri panogi finance in zavarovalništvo za leto 2017 se razlikujejo od podatkov objavljenih v letnem poročilu 2017, ker so naložbene nepremičnine prikazane v panogi nepremičnina (102,7 milijona EUR).

Največjo panožno izpostavljenost ima skupina Sava Re v panogi država (31. 12. 2018: 50,5 %; 31. 12. 2017: 51,1 %), pri čemer moramo poudariti visoko stopnjo razpršenosti po izdajateljih vrednostnih papirjev. Izpostavljenost do bančnega sektorja znaša na dan 31. 12. 2018 240,9 milijona EUR, kar predstavlja 20,7 % finančnih naložb (31. 12. 2017: 250,9 milijona; 21,4 %).

Regijska razpršenost finančnih naložb

(v EUR) Regija	31.12.2018		31.12.2017		Strukturna sprememba (o.t)
	Znesek	Sestava	Znesek	Sestava	
Slovenija	252.539.597	21,7%	284.104.200	24,2%	-2,5
Članice EU	663.797.032	57,0%	658.088.347	56,1%	0,9
Nečlanice EU	118.466.264	10,2%	98.345.975	8,4%	1,8
Rusija in Azija	19.402.310	1,7%	20.869.406	1,8%	-0,1
Afrika in Srednji vzhod	2.249.205	0,2%	2.134.198	0,2%	0,0
Amerika in Avstralija	108.491.799	9,3%	110.394.685	9,4%	-0,1
Skupaj	1.164.946.208	100,0%	1.173.936.810	100,0%	

* V vrednost naložb s stalnim donosom so vključene tudi naložbe KSNT pri katerih zavarovalnica jamči garantirano vrednost enote premoženje; vrednost naložb s stalnim donosom se razlikuje od vrednosti v letnem poročilu 2017 (1.084,2 milijona EUR).

Skupina ima najvišjo izpostavljenost do držav članic EU (31. 12. 2018: 57,0 %, 31. 12. 2017: 56,1 %), pri čemer je izpostavljenost razpršena med 63 držav. Sledi ji izpostavljenost do izdajateljev s sedežem v Sloveniji (31. 12. 2018: 21,7 %; 31. 12. 2017: 24,2 %) ter izpostavljenost do izdajateljev držav nečlanic EU (31. 12. 2018: 10,2 %; 31. 12. 2017: 8,4 %). Izpostavljenost do preostalih regij se v primerjavi s koncem preteklega leta ni bistveno spremenila.

Izpostavljenost do Slovenije se je v letu 2018 znižala za 2,5 odstotne točke. Zmanjšanje izpostavljenosti je posledica zapadanja vrednostnih papirjev in sprejetega limitnega sistema.

Izpostavljenost do Slovenije

(v EUR) Vrsta naložbe	31.12.2018		31.12.2017		Strukturna sprememba (o.t)
	Znesek	Sestava	Znesek	Sestava	
Depoziti in potrdila o vlogah	862.080	0,1%	14.384.909	1,2%	-1,2
Državne obveznice	155.297.826	13,3%	193.031.289	16,4%	-3,1
Poslovne obveznice	23.414.814	2,0%	25.584.996	2,2%	-0,2
Delnice	15.075.879	1,3%	16.992.679	1,4%	-0,2
Vzajemni skladi	738.415	0,1%	1.286.438	0,1%	0,0
Denar in denarni ustrezniki	40.608.597	3,5%	21.122.631	1,8%	1,7
Drugo	16.541.987	1,4%	11.701.257	1,0%	0,4
Skupaj	252.539.597	21,7%	284.104.200	24,2%	-2,5

Izpostavljenost do desetih največjih izdajateljev znaša na dan 31. 12. 2018 403,5 milijona EUR, kar predstavlja 34,7 % finančnih naložb (31. 12. 2017: 425,1 milijona EUR; 36,2 %). Največjo izpostavljenost skupine v posameznega izdajatelja predstavlja izpostavljenost do Republike Slovenije. Na dan 31. 12. 2018 znaša izpostavljenost do izdajateljev v Sloveniji 138,8 milijona EUR, kar predstavlja 11,9 % finančnih naložb (31. 12. 2017: 174,5 milijona EUR; 14,9 %). Izpostavljenost do nobenega drugega poslovnega izdajatelja ne predstavlja več kot 1,9 % finančnih naložb.

Ocenjujemo da so družbe v skupini Sava Re v letu 2018, z ohranjanjem visokega deleža naložb z visoko bonitetno oceno, diverzifikacijo naložb po panogah in regijah ter zmanjševanjem koncentracije, kreditno tveganje dobro obvladovale in ga glede na leto 2017 ohranile na enakem nivoju.

Kreditno tveganje do drugih nasprotnih strank, do katerih imajo družbe terjatve

Kreditnemu tveganju je skupina izpostavljena tudi pri retrocesijskem programu. Odvisne družbe v skupini imajo pozavarovalne pogodbe praviloma sklenjene neposredno z obvladujočo družbo. Izjema so pozavarovalne pogodbe odvisnih družb s ponudniki asistenčnih storitev in pozavarovanja z lokalnim pozavarovateljem, kadar to zahtevajo lokalni predpisi. V teh primerih lokalni pozavarovatelji tveganje prenesejo na Savo Re, tako da je dejanska izpostavljenost kreditnemu tveganju, ki se nanaša na pozavarovatelje, celo manjša od sicer računovodsko pravilno izkazane izpostavljenosti.

Celotna izpostavljenost skupine kreditnemu tveganju, ki se nanaša na pozavarovatelje, na dan 31. 12. 2018 znaša 32,5 milijona EUR (31. 12. 2017: 36,6 milijona EUR), od tega 27,3 milijona EUR (31. 12. 2017: 30,8 milijona EUR) odpade na zavarovalno-tehnične rezervacije, prenesene na pozavarovatelje, in 5,2 milijona EUR (31. 12. 2017: 5,8 milijona EUR) na terjatve za deleže pozavarovateljev in sozavarovateljev v škodah. Skupna izpostavljenost do pozavarovateljev iz retrocesije na dan 31. 12. 2018 predstavlja 1,9 % sredstev (31. 12. 2017: 2,1 %).

Retrocesijski programi so večinoma plasirani pri prvovrstnih pozavarovateljih, ki imajo ustrezno bonitetno oceno (vsaj A- po Standard & Poor's za dolgoročne posle in vsaj BBB+ za kratkoročne posle). Tako se vsaj 70 % izpostavljenosti kreditnemu tveganju ob koncu leta 2018 in vsaj 60 % izpostavljenosti leta 2017, ki se nanaša na pozavarovatelje, nanaša na pozavarovatelje z bonitetno oceno BBB ali boljšo. Pri razvrščanju pozavarovateljev v bonitetno skupino smo upoštevali bonitetno oceno posameznega pozavarovatelja tudi, ko je ta del skupine. V več primerih gre za odvisne družbe, ki nimajo bonitetne ocene, medtem ko jo obvladujoča družba ima. Zato ocenjujemo, da je tako razvrščanje konzervativno, saj bi običajno v primeru težav odvisne družbe obvladujoča družba ustrezno ukrepala.

Sestava vseh terjatev po vrsti terjatve in zapadlosti je razvidna iz naslednjih dveh preglednicah, v katerih so upoštewane že omenjene terjatve za deleže pozavarovateljev v škodah.

Terjatve po starosti

(v EUR)	Nezapadle	Zapadle do 180 dni	Zapadle nad 180 dni	Skupaj
31.12.2018				
Terjatve do zavarovalcev	42.569.511	11.774.547	2.150.104	56.494.162
Terjatve do zavarovalnih posrednikov	757.823	1.224.927	30.640	2.013.390
Druge terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	192.572	215.837	124.026	532.435
Terjatve za premijo iz sprejetega pozavarovanja in sozavarovanja	53.846.411	7.898.864	5.748.499	67.493.774
Terjatve za deleže pozavarovateljev v škodah	4.248.950	586.942	356.033	5.191.925
Druge terjatve iz sozavarovanja in pozavarovanja	504.830	139.043	0	643.873
Druge kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov	1.311.217	634.873	871.748	2.817.838
Kratkoročne terjatve iz financiranja	935.154	4.077	43.049	982.280
Terjatve za odmerjen davek	169.727	0	0	169.727
Druge kratkoročne terjatve	3.836.984	271.057	102.566	4.210.607
Skupaj	108.373.179	22.750.167	9.426.665	140.550.011

(v EUR)	Nezapadle	Zapadle do 180 dni	Zapadle nad 180 dni	Skupaj
31.12.2017				
Terjatve do zavarovalcev	37.365.349	9.999.372	2.588.030	49.952.751
Terjatve do zavarovalnih posrednikov	910.753	1.269.562	39.911	2.220.226
Druge terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	106.151	66.590	5.989	178.730
Terjatve za premijo iz sprejetega pozavarovanja in sozavarovanja	57.750.077	9.206.356	5.016.407	71.972.840
Terjatve za deleže pozavarovateljev v škodah	2.734.526	2.580.876	521.520	5.836.922
Druge terjatve iz sozavarovanja in pozavarovanja	343.008	17.787	0	360.795
Druge kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov	1.832.858	404.434	48.324	2.285.616
Kratkoročne terjatve iz financiranja	777.596	15.578	42.468	835.642
Terjatve za odmerjen davek	17.822	0	0	17.822
Druge kratkoročne terjatve	4.369.177	341.327	83.677	4.794.181
Skupaj	106.207.317	23.901.882	8.346.326	138.455.525

V razkritju 10 so terjatve podrobneje opisane.

17.6.4 Operativna tveganja

Operativno tveganje je tveganje izgube zaradi neprimerne ali neuspešnega izvajanja notranjih procesov, ravnanja ljudi, delovanja sistemov ali zaradi zunanjih dogodkov.

Operativna tveganja ne spadajo med največja tveganja skupine. Kljub temu je med njimi kar nekaj tveganj, ki so pomembna, predvsem:

- tveganja, povezana z računalniškim in komunikacijskim sistemom,
- tveganja, povezana z nadzorom in poročanjem,
- tveganje odhoda ključnih, strokovnih in perspektivnih kadrov,
- tveganje napačnega vnosa podatkov in neustrezne dokumentacije,
- tveganje škode na fizičnih sredstvih ob naravnih nesrečah in požaru,
- tveganje skladnosti z zakoni in predpisi,
- tveganje kraje ali goljufije.

Skupina vsaj enkrat letno izvede izračun kapitalske zahteve za operativna tveganja v skladu s standardno formulo Solventnosti II. Ta izračun ima le omejeno uporabno vrednost, saj formula ne temelji na dejanski izpostavljenosti skupine operativnim tveganjem, temveč na približku, izračunanem predvsem na podlagi konsolidiranih premij, rezervacij in stroškov skupine.

Zato skupina za ocenjevanje operativnih tveganj uporablja predvsem kvalitativno ocenjevanje verjetnosti nastanka in finančnega vpliva v okviru registra tveganj, (po)zavarovalnici skupine s sedežem v EU pa tudi analizo posameznih scenarijev. Z rednim ocenjevanjem tveganj si posamezna družba ustvari dejansko sliko o svoji izpostavljenosti tovrstnim tveganjem.

Skupina ni izpostavljena pomembni koncentraciji operativnih tveganj.

Za učinkovito upravljanje operativnih tveganj imajo družbe v skupini vzpostavljene procese prepoznavanja, merjenja, spremljanja, upravljanja in poročanja o tovrstnih tveganjih. Proces upravljanja operativnih tveganj so vzpostavljeni tudi na ravni skupine in so opredeljeni v politiki upravljanja operativnih tveganj.

Glavni ukrepi obvladovanja operativnih tveganj, ki se izvajajo na ravni skupine in tudi na ravni posamezne družbe v skupini so predvsem:

- vzdrževanje učinkovitega sistema vodenja poslovnih procesov in sistem notranjih kontrol;
- ozaveščanje in izobraževanje vseh zaposlenih o njihovi pomembnosti pri izvajanju sistema notranjih kontrol in obvladovanju operativnih tveganj;
- izvajanje varnostnih politik v zvezi z informacijsko varnostjo;
- načrt neprekinjenega poslovanja za vse kritične procese (tako se zmanjšuje tveganje nepripravljenosti na morebitne incidente in zunanje dogodke, posledično pa prekinitve poslovanja);
- informacijsko podprti postopki in kontrole za najpomembnejša področja poslovanja v posamezni družbi v skupini;
- izobraževanje in ozaveščanje zaposlenih.

Dodatno družbe tovrstno tveganje obvladujejo tudi z neodvisnim nadzorom, ki ga opravlja notranja revizija.

Ocenjujemo, da je bila v letu 2018 izpostavljenost skupine operativnim tveganjem srednja in je ostala na enaki ravni kot v letu 2017.

17.6.5 Strateška tveganja

Skupina je izpostavljena različnim notranjim in zunanjim strateškim tveganjem, ki imajo lahko negativen vpliv na prihodke ali kapitalsko ustreznost skupine.

Ključna strateška tveganja, ki jim je skupina v letu 2018 izpostavljena, so predvsem:

- tveganje neustrezne razvojne strategije,
- tveganja, povezana s strateškimi naložbami,
- politično tveganje,
- projektna tveganja,
- tveganje tržnih in ekonomskih pogojev,
- tveganje ugleda in
- regulatorno tveganje.

Strateška tveganja so po svoji naravi zelo raznolika, težko jih kvantitativno ovrednotimo, prav tako so močno odvisna od različnih (tudi zunanjih) dejavnikov. Poleg tega niso vključena v izračun zahtevanega kapitala v skladu s standardno formulo Solventnosti II.

Strateška tveganja se zato v skupini ocenjuje kvalitativno v registru tveganj, pri čemer se ocenjuje frekvenco in potencialni finančni vpliv posameznega dogodka. Poleg tega se poskuša ključna strateška tveganja ovrednotiti s pomočjo kvalitativne analize različnih scenarijev. Na podlagi kombinacije obeh vrst analiz dobi skupina sliko o stanju in spremembah izpostavljenosti tej vrsti tveganj.

Koncentracije strateških tveganj v letu 2018 nismo zaznali.

Družbe v skupini za preprečitev uresničitve posameznega strateškega tveganja izvajajo predvsem preventivne dejavnosti.

Pri prepoznavanju in upravljanju strateških tveganj poleg posameznih organizacijskih enot v družbah skupine dejavno sodelujejo organi vodenja, ustanovljeni odbori za upravljanje tveganj in funkcije upravljanja tveganj. Dodatno pri prepoznavanju strateških tveganj skupine sodeluje odbor za upravljanje tveganj skupine.

Strateška tveganja se v skupini upravljajo tudi s sprotnim spremljanjem uresničitve kratkoročnih in dolgoročnih ciljev družb v skupini in skupine ter s spremljanjem pripravljajočih se regulatornih sprememb in dogajanj na trgu.

Skupina se zaveda, da je ugled pomemben za izpolnjevanje njenih poslovnih ciljev in uresničitve njenih strateških načrtov na dolgi rok. Zato je tveganje ugleda v strategiji prevzemanja tveganj opredeljeno kot eno ključnih. V strategiji prevzemanja tveganj je zapisano, da si mora posamezna družba v skupini stalno prizadevati, da kar najbolj omeji možnost dejanj, ki bi lahko pomembno vplivala na ugled družbe ali skupine. Poleg tega družbe v skupini uvajajo postopke, ki zmanjšujejo tveganje ugleda, na primer postopke za ugotavljanje sposobnosti in primernosti zaposlenih na ključnih delovnih mestih, sistematično delovanje funkcije spremljanja skladnosti, načrtovanje neprekinjenega poslovanja, testiranje stresnih dogodkov in scenarijev ter načrtovanje ukrepov in odziva ob morebitni uresničitvi tveganja. Tveganja v zvezi z ugledom skupina obvladuje s stalno skrbjo za izboljšanje storitev, pravočasnim in točnim poročanjem nadzornim ustanovam ter dobro načrtovanim obveščanjem javnosti. Najpomembnejši dejavnik zagotavljanja dobrega ugleda in uspešnega poslovanja je ustrezna kakovost storitev, zato je skrb za dvig kakovosti storitev in zadovoljstva strank stalna in izjemno pomembna naloga vseh zaposlenih.

Regulatorno tveganje skupina upravlja in zmanjšuje z rednim spremljanjem predvidenih sprememb zakonodaje v vseh državah, v katerih imajo sedež družbe v skupini, ter merjenjem morebitnih učinkov teh sprememb na poslovanje skupine na krajši in daljši rok. Vse družbe v skupini imajo vzpostavljeno tudi funkcijo spremljanja skladnosti poslovanja, ki spremlja in ocenjuje primerčnost in učinkovitost rednih postopkov in ukrepov, sprejetih za odpravljanje morebitnih pomanjkljivosti glede skladnosti poslovanja skupine s predpisi in drugimi zavezami.

Ocenjujemo, da je bila v letu 2018 izpostavljenost skupine strateškim tveganjem srednja in je ostala na enaki ravni kot v letu 2017.

17.7 Razkritja h konsolidiranim računovodskim izkazom – izkaz finančnega položaja

1) Neopredmetena sredstva

Gibanje nabavne vrednosti in popravka vrednosti neopredmetenih sredstev

(v EUR)	Programska oprema	Dobro ime	Premoženjske pravice	Odloženi stroški pridobivanja zavarovanj	Druga neopredmetena sredstva	Skupaj
Nabavna vrednost						
1.1.2018	11.062.977	14.548.585	0	3.883.806	15.292.194	44.787.562
Povečanje - prevzem odvisne družbe	410.660	14.552.443	7.205	0	0	14.970.308
Povečanja	1.494.480	0	35.953	339.216	314.354	2.184.003
Odtujitve	-30.084	0	0	0	-175.654	-205.738
Oslabitev	0	-94.907	0	0	0	-94.907
Tečajne razlike	-12.610	0	0	0	-1	-12.611
31.12.2018	12.925.423	29.006.121	43.158	4.223.022	15.430.893	61.628.617
Popravek vrednosti						
1.1.2018	8.074.618	0	0	0	14.000.000	22.074.618
Povečanje - prevzem odvisne družbe	366.978	0	7.205	0	0	374.183
Povečanja	1.091.421	0	0	0	1.000.000	2.091.421
Odtujitve	-20.899	0	0	0	0	-20.899
Tečajne razlike	-11.824	0	0	0	0	-11.824
31.12.2018	9.500.294	0	7.205	0	15.000.000	24.507.499
Neodpisana vrednost 1.1.2018	2.988.359	14.548.585	0	3.883.806	1.292.194	22.712.945
Neodpisana vrednost 31.12.2018	3.425.129	29.006.121	35.953	4.223.022	430.893	37.121.118

(v EUR)	Programska oprema	Dobro ime	Odloženi stroški pridobivanja zavarovanj	Druga neopredmetena sredstva	Skupaj
Nabavna vrednost					
1.1.2017	10.482.029	14.548.585	3.424.663	15.340.708	43.795.984
Povečanja	1.078.694	0	0	0	1.078.694
Odtujitve	-543.742	0	459.143	-48.639	-133.238
Oslabitev	0	0	0	0	0
Tečajne razlike	45.996	0	0	125	46.121
31.12.2017	11.062.977	14.548.585	3.883.806	15.292.194	44.787.562
Popravek vrednosti					
1.1.2017	7.287.402	0	0	11.000.000	18.287.402
Povečanja	1.141.649	0	0	3.000.000	4.141.649
Odtujitve	-396.038	0	0	0	-396.038
Tečajne razlike	41.605	0	0	0	41.605
31.12.2017	8.074.618	0	0	14.000.000	22.074.618
Neodpisana vrednost 1.1.2017	3.194.627	14.548.585	3.424.663	4.340.708	25.508.581
Neodpisana vrednost 31.12.2017	2.988.359	14.548.585	3.883.806	1.292.194	22.712.944

V letu 2018 je Skupina prevzela štiri nove družbe (TBS Team 24, Sava penzisko društvo, Sava Terra in Energoprojekt Garant, ki je bil konec leta pripojen Savi neživotno osiguranje (SRB)), test oslabitve dobrega imena pa je pokazal, da je potreben popravek vrednosti dobrega imena pri družbi Sava osigurovanje (MKD).

Povečanje dobrega imena, pridobljenega z nakupom družbe Sava penzisko društvo in družbe TBS Team 24, je začasne narave, saj bo družba preverila možnosti za reklasifikacijo dela dobrega imena na listo strank v okviru enoletnega roka za razporeditev kupnine skladno z MSRP 3.

Gibanje dobrega imena

Dobro ime izvira iz nakupa družb: Sava neživotno osiguranje (SRB), Sava osiguranje (MNE), Zavarovalnica Sava, Sava Agent, Sava pokojninska, TBS Team 24 in Sava penzisko društvo. Dobro ime v skupnem znesku konec leta 2018 znaša 29,0 milijona EUR (31. 12. 2017: 14,5 milijona EUR). Vsaka izmed naštetih družb je obravnavana kot denar ustvarjajoča enota. V naslednji preglednici je prikazana vrednost dobrega imena za vsako posamezno denar ustvarjajočo enoto.

Gibanje dobrega imena v letu 2018

(v EUR)	
Prenesen znesek 31.12.2017 skupaj	14.548.585
Povečanja v tekočem letu	14.552.443
TBS Team 24	2.787.676
Sava neživotno osiguranje (SRB)*	54.356
Sava penzisko društvo	11.710.411
Zmanjšanja v tekočem letu	-94.907
Sava osiguruvanje (MKD)	-94.907
Stanje na dan 31.12.2018	29.006.121
Sava neživotno osiguranje (SRB)	4.565.229
Sava osiguranje (MNE)	3.648.534
Zavarovalnica Sava	4.761.733
Sava Agent	2.718
Sava pokojninska	1.529.820
TBS Team 24	2.787.676
Sava penzisko društvo	11.710.411

* Povečanje je rezultat pripojitve družbe Energoprojekt Garant.

Gibanje dobrega imena v letu 2017

(v EUR)	
Prenesen znesek 31.12.2016 skupaj	14.548.585
Zmanjšanja v tekočem letu	0
Stanje na dan 31.12.2017	14.548.585
Sava neživotno osiguranje (SRB)	4.510.873
Sava osiguruvanje (MKD)	94.907
Sava osiguranje (MNE)	3.648.534
Zavarovalnica Sava	4.761.733
Sava Agent	2.718
Sava pokojninska	1.529.820

Način izračuna vrednosti pri uporabi

Način izračuna vrednosti pri uporabi za vsako denar ustvarjajočo enoto temelji na metodi diskontiranih denarnih tokov (metoda DCF). Izhodišče za izračun so podrobni načrti vsake družbe, ki predstavlja denar ustvarjajočo enoto, in ocena dolgoročnih rezultatov poslovanja vsake posamezne družbe. Vrednost pri uporabi je določena z diskontiranjem prostega denarnega toka z ustrezno diskontno stopnjo.

Diskontna stopnja je določena v obliki stroška lastniškega kapitala z uporabo Capital Asset Pricing Modela (CAPM). Uporabljena diskontna stopnja temelji na obrestni meri za netvegane vrednostne papirje ter premiji za lastniški kapital in obetih za zavarovalniško dejavnost. Temu je dodana premija za deželno tveganje in faktor za majhnost.

Sestavni deli diskontne stopnje so povzeti po virih, kot sledi:

- Netvegana mera donosa temelji na srednji vrednosti donosa do dospelja za 10 letno evropsko državno obveznico (vključuje zgolj državne obveznice tistih držav, ki izkazujejo najvišjo bonitetno oceno – AAA rating). Podatki so povzeti iz Evropske Centralne Banke (Euro Area Yield Curve), in sicer za obdobje 1.1.2008 do 31.12.2018 (upoštevani so mesečni donosi). Netvegana mera donosa je dodatno prilagojena za razliko v dolgoročno pričakovani inflaciji med EU in posamezno državo v kateri posluje ocenjevana družba.
- Pribitek za kapitalno tveganje je povzet iz študije KPMG Nizozemska »Equity Market Risk Premium« - Research Summary, November 2018. Dodatno je preverjen tudi s podatki iz publikacije Duff & Phelps, 2018 Valuation Handbook, Guide to Cost of Capital calculator (vir: Objavljeno s strani Slovenskega inštituta za revizijo).
- Davčne stopnje, ki so vkalkulirane v diskontno stopnjo, so trenutno veljavne davčne stopnje v vsaki izmed držav, kjer družbe poslujejo;
- Faktor beta je povzet iz podatkovne baze InFront Analytics, in sicer ločeno za življenjske zavarovalnice in ločeno za premoženjske zavarovalnice. Upoštevana je 5-letna beta, ki temelji na tedenskih donosih za evropske zavarovalnice.
- Pribitek za deželno tveganje smo ocenili upoštevaje razlike v donosih med 10 letno evropsko državno obveznico (podatki povzeti iz Evropske Centralne Banke) in donosi do dospelja lokalnih državnih obveznic za državo v kateri posluje vsaka ocenjevana družba. Izhajali smo iz mesečnih donosov in pribitek za deželno tveganje ocenili kot srednjo vrednost razlik med obema donosoma za obdobje 1. 1. 2008–31. 12. 2018. Za tiste države kjer donosi za državne obveznice niso bili na voljo smo poiskali donose obveznic držav s primerljivo bonitetno oceno.

Diskontne stopnje, uporabljene za test slabitve dobrega imena v 2018

	Diskontni faktor
Sava neživotno osiguranje (SRB)	13,5%
Sava životno osiguranje (SRB)	14,2%
Sava osiguranje (MNE)	13,1%
Sava osiguruvanje (MKD)	12,7%
Illyria	13,2%
Illyria Life	14,0%
Sava penzisko društvo	13,6%
Sava pokojninska	11,4%
TBS Team 24	17,4%

Izdelava podlag za testiranje vrednosti pri uporabi poteka v več fazah. V prvi fazi družba v okviru rednega planskega procesa, poenotenega za vse družbe v skupini, pripravi tri- ali petletne projekcije rezultatov poslovanja za posamezno družbo. Te strateške načrte odobri obvladujoča družba in potrди ustrezní poslovodni organ. Na podlagi tako pripravljenih srednjeročnih načrtov obvladujoča družba nato pripravi ekstrapolacijo projekcij za tiste družbe, pri katerih je smotrno pričakovati, da trenutno poslovanje še ni doseglo normaliziranega obsega (takšnega, ko bi zahtevani kapital za poslovanje zavarovalnice po lokalnih predpisih bil polno angažiran in bi bil izračun minimalnega kapitala s premijskim ali škodnim količnikom večji ali enak spodnji meji predpisanega kapitala). Na vseh trgih, kjer te zavarovalnice poslujejo, je stopnja kosmate zavarovalne premije v bruto domačem proizvodu namreč nizka. Zaradi pričakovanja konvergence makroekonomskih pokazateljev teh držav državam zahodne Evrope pričakujemo, da se bo tudi delež kosmate premije v BDP vidno povečeval. Ker imajo trgi Zahodnega Balkana razmeroma nizko razmerje med kosmato tržno premijo in bruto domačim proizvodom, v prihodnje pričakujemo, da bodo ob rasti gospodarstev kosmate premije rasle hitreje od pričakovane rasti BDP.

Za oceno preostale vrednosti je pri izračunu ocene vrednosti lastniškega kapitala upoštevan normaliziran denarni tok v zadnjem letu napovedi z uporabo Gordonovega modela rasti, pri čemer pričakovana dolgoročna stopnja rasti čistega denarnega toka (g) praviloma ne presega dolgoročne inflacije, ki je pričakovana za posamezni trg.

Test oslabitve dobrega imena

V testih oslabitve dobrega imena, ki izvira iz nakupov družb, navedenih v preglednici na začetku tega poglavja, nadomestljiva vrednost posamezne denar ustvarjajoče enote presega knjigovodsko vrednost vključno z dobrim imenom, z izjemo družbe Sava osiguruvanje (MKD), kjer je bilo skupaj oslabiljeno dobro ime v višini 94.907 EUR.

2) Opredmetena osnovna sredstva

Gibanje nabavne vrednosti in popravka vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev

(v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Oprema	Druga opredmetena sredstva	Skupaj
Nabavna vrednost					
1.1.2018	7.834.841	49.629.117	23.976.932	242.407	81.683.298
Povečanje - prevzem odvisne	0	0	288.219	252.927	541.146
Povečanja	134.370	226.051	2.369.932	79.466	2.809.819
Prerazporeditve	5.811	602.629	-67.518	-32.885	508.037
Odtujitve	-3.931	-215.910	-2.202.870	-77.718	-2.500.429
Slabitve	-346.445	-2.201.472	0	0	-2.547.917
Tečajne razlike	3.123	-8.335	145	192	-4.875
31.12.2018	7.627.768	48.032.080	24.364.840	464.389	80.489.079
Popravek vrednosti					
1.1.2018	0	17.924.007	18.243.994	77.283	36.245.284
Povečanje - prevzem odvisne	0	0	235.444	146.417	381.861
Povečanja	0	1.285.348	1.829.177	48.064	3.162.589
Prerazporeditve	0	-28.177	-45.756	-3.220	-77.153
Odtujitve	0	-112.469	-1.935.825	-62.865	-2.111.159
Tečajne razlike	0	-5.316	-460	1	-5.775
31.12.2018	0	19.063.393	18.326.574	205.680	37.595.647
Neodpisana vrednost 1.1.2018	7.834.841	31.705.110	5.732.938	165.124	45.438.014
Neodpisana vrednost 31.12.2018	7.627.768	28.968.687	6.038.266	258.709	42.893.432

(v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Oprema	Druga opredmetena sredstva	Skupaj
Nabavna vrednost					
1.1.2017	8.030.475	54.625.070	24.272.128	218.004	87.145.677
Povečanje - prevzem odvisne	0	0	0	0	0
Povečanja	90.522	3.048.978	1.937.007	28.133	5.104.640
Prerazporeditve	-280.665	-7.393.827	0	0	-7.674.492
Odtujitve	-5.490	-205.855	-2.299.881	-7.733	-2.518.959
Slabitev	0	-617.045	0	0	-617.045
Tečajne razlike	0	171.796	67.678	4.003	243.477
31.12.2017	7.834.841	49.629.117	23.976.932	242.407	81.683.298
Popravek vrednosti					
1.1.2017	0	17.107.342	18.072.626	78.583	35.258.551
Povečanja	0	0	0	0	0
Prerazporeditve	0	1.229.690	2.078.597	4.357	3.312.644
Odtujitve	0	-246.361	0	0	-246.361
Slabitev	0	-212.715	-1.953.210	-5.737	-2.171.662
Tečajne razlike	0	46.051	45.981	80	92.112
31.12.2017	0	17.924.007	18.243.994	77.283	36.245.284
Neodpisana vrednost 1.1.2017	8.030.475	37.517.728	6.199.502	139.421	51.887.127
Neodpisana vrednost 31.12.2017	7.834.841	31.705.110	5.732.938	165.124	45.438.014

Slabitev zgradb in zemljišča v višini 2,5 milijona EUR se nanaša na pripoznano slabitev po opravljeni neodvisni cenitvi nepremičnine v lasti premoženjske zavarovalnice v Sloveniji.

Opredmetena osnovna sredstva niso pridobljena s finančnim najemom in niso obremenjena s stvarnimi pravicami tretjih oseb.

Poštene vrednosti zemljišč in zgradb so izkazane v razkritju 27) Poštene vrednosti sredstev in obveznosti.

3) Odložene terjatve in obveznosti za davek

(v EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Odložene terjatve za davek	1.950.245	2.107.564
Odložene obveznosti za davek	-3.529.235	-5.781.494
Skupaj neto terjatve/obveznosti za odložen davek	-1.578.990	-3.673.930

Gibanje odloženih terjatev za davek

(v EUR)	1.1.2018	Pripoznano v IPI	Pripoznano v IVD	31.12.2018
Dolgoročne finančne naložbe	1.050.453	281.701	244.858	1.577.012
Kratkoročne poslovne terjatve	356.676	-24.331	0	332.345
Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine	700.435	-637.980	-21.567	40.888
Skupaj	2.107.564	-380.610	223.291	1.950.245

(v EUR)	1.1.2017	Pripoznano v IPI	Pripoznano v IVD	31.12.2017
Dolgoročne finančne naložbe	1.386.480	-330.922	-5.105	1.050.453
Kratkoročne poslovne terjatve	239.298	117.378	0	356.676
Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine	700.285	70.374	-70.224	700.435
Skupaj	2.326.063	-143.170	-75.329	2.107.564

Gibanje odloženih obveznosti za davek

(v EUR)	1.1.2018	Pripoznano v IPI	Pripoznano v IVD	Prevzem odvisne družbe	31.12.2018
Dolgoročne finančne naložbe	-5.781.494	944.527	1.458.876	-151.144	-3.529.235

(v EUR)	1.1.2017	Pripoznano v IPI	Pripoznano v IVD	31.12.2017
Dolgoročne finančne naložbe	-6.038.631	230.524	26.613	-5.781.494

4) Naložbene nepremičnine

Gibanje nabavne vrednosti in popravka vrednosti naložbenih nepremičnin

(v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Oprema	Skupaj
Nabavna vrednost				
1.1.2018	2.557.131	13.922.645	0	16.479.776
Povečanje - prevzem odvisne družbe	0	6.598.556	0	6.598.556
Povečanja	0	289.546	63.116	352.662
Prerazporeditve	-5.811	-602.629	100.403	-508.037
Odtujitve	-70.346	-101.209	-13.316	-184.871
Tečajne razlike	1.949	6.008	0	7.957
31.12.2018	2.482.923	20.112.917	150.203	22.746.043
Popravek vrednosti				
1.1.2018	28.790	1.086.802	0	1.115.592
Povečanje - prevzem odvisne družbe	0	704.001	0	704.001
Povečanja	0	206.949	12.137	219.086
Prerazporeditve	0	28.177	48.976	77.153
Odtujitve	0	-34.326	-13.302	-47.628
Slabitev	0	34.509	0	34.509
Tečajne razlike	-183	494	0	311
31.12.2018	28.607	2.026.606	47.811	2.103.024
Neodpisana vrednost 1.1.2018	2.528.341	12.835.844	0	15.364.184
Neodpisana vrednost 31.12.2018	2.454.316	18.086.311	102.392	20.643.019

(v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Skupaj
Nabavna vrednost			
1.1.2017	775.979	7.848.997	8.624.976
Povečanja	8.467	664.945	673.412
Prerazporeditve	1.772.412	5.829.584	7.601.996
Slabitev	0	-546.740	-546.740
Tečajne razlike	273	125.859	126.132
31.12.2017	2.557.131	13.922.645	16.479.776
Popravek vrednosti			
1.1.2017	28.517	662.673	691.190
Povečanja	0	168.444	168.444
Prerazporeditve	0	246.361	246.361
Tečajne razlike	273	9.324	9.597
31.12.2017	28.790	1.086.802	1.115.592
Neodpisana vrednost 1.1.2017	747.462	7.186.324	7.933.786
Neodpisana vrednost 31.12.2017	2.528.341	12.835.844	15.364.184

Povečanja naložbenih nepremičnin izhajajo iz prevzema družbe Sava Terra in Energoprojekt Garant (sedaj pripojen v Sava neživotno osiguranje) v višini 5,8 milijona EUR in novo pripoznanih nakupov v višini 0,3 milijona EUR.

Slabitev zgradb v letu 2018 ni bilo, v letu 2017 je znašala slabitev v višini 0,5 milijona EUR in se nanaša na pripoznano slabitev po opravljeni neodvisni cenitvi v Srbiji.

Iz oddaje v najem naložbenih nepremičnin je skupina v letu 2018 realizirala 1.146.475 EUR prihodkov (2017: 514.115 EUR). Stroški vzdrževanja naložbenih nepremičnin so vključeni v najemno ceno oziroma jih skupina zaračuna najemniku. Stroški, ki jih krije skupina v letu 2018 znašajo 201.368 EUR (2017: 166.161 EUR).

Naložbene nepremičnine v skupini niso obremenjene s stvarnimi pravicami tretjih oseb.

Poštene vrednosti naložbenih nepremičnin so izkazane v razkritju 27) Poštene vrednosti sredstev in obveznosti.

5) Finančne naložbe v pridružene družbe

(v EUR)	1.1.2018		Povečanje		Pripis rezultata	31.12.2018		Delež v % glasovalnih pravic
	Delež	Vrednost	Delež	Vrednost		Delež	Vrednost	
ZTSR	0,00%	0	50,00%	125.000	-22.440	50,00%	102.560	50,00%
G2I	0,00%	0	17,50%	394.197	-33.784	17,50%	360.414	25,00%
Skupaj		0		519.197	-56.224		462.974	

(v EUR)	31.12.2018
ZTSR	
Vrednost sredstev	220.564
Obveznosti	15.444
Kapital	205.120
Prihodki	0
Poslovni izid	-44.880
Del poslovnega izida, ki pripada skupini	-22.440
G2I	
Vrednost sredstev	813.069
Obveznosti	5.266
Kapital	807.803
Prihodki	121
Poslovni izid	-193.050
Del poslovnega izida, ki pripada skupini	-33.784

6) Finančne naložbe

(v EUR)	V posesti do zapadlosti v plačilo	Po pošteni vrednosti prek IPI		Razpoložljivo za prodajo	Posojila in terjatve	Skupaj
		Neizvedeni	Razporejeni v skupino			
31.12.2018						
Dolžniški instrumenti	77.122.037	10.884.728	833.260.563	27.267.037	948.534.365	
Depoziti in potrdila o vlogah	0	1.589.488	0	26.150.797	27.740.285	
Državne obveznice	75.748.901	350.731	474.616.968	0	550.716.600	
Poslovne obveznice	1.373.136	8.944.509	358.643.595	0	368.961.240	
Dana posojila	0	0	0	1.116.240	1.116.240	
Lastniški instrumenti	0	1.530.948	46.492.307	0	48.023.255	
Delnice	0	527.569	15.148.047	0	15.675.616	
Vzajemni skladi	0	1.003.379	31.344.260	0	32.347.639	
Naložbe v infrastrukturne sklade	0	0	5.264.540	0	5.264.540	
Finančne naložbe pozavarovalcev iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih	0	0	0	6.275.310	6.275.310	
Skupaj	77.122.037	12.415.676	885.017.410	33.542.347	1.008.097.470	

(v EUR)	V posesti do zapadlosti v plačilo	Po pošteni vrednosti prek IPI		Razpoložljivo za prodajo	Posojila in terjatve	Skupaj
		Neizvedeni	Razporejeni v skupino			
31.12.2017						
Dolžniški instrumenti	106.232.327	4.998.211	849.482.348	22.197.196	982.910.082	
Depoziti in potrdila o vlogah	0	0	0	21.605.211	21.605.211	
Državne obveznice	106.033.885	1.479.811	459.002.227	0	566.515.923	
Poslovne obveznice	198.442	3.518.400	390.480.121	0	394.196.963	
Dana posojila	0	0	0	591.985	591.985	
Lastniški instrumenti	0	1.219.659	48.162.931	0	49.382.590	
Delnice	0	561.191	16.963.643	0	17.524.834	
Vzajemni skladi	0	658.468	31.199.288	0	31.857.756	
Finančne naložbe pozavarovalcev iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih	0	0	0	5.832.347	5.832.347	
Skupaj	106.232.327	6.217.870	897.645.279	28.029.543	1.038.125.019	

Skupina Sava Re poseduje 0,8 % finančnih naložb, ki pri izdajatelju predstavljajo podrejene instrumente (31.12.2017: 0,2 %).

Skupina nima zastavljenih vrednostnih papirjev.

Poštene vrednosti za finančne naložbe so prikazane v razkritju 27.

7) Sredstva zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje

(v EUR)	V posesti do zapadlosti v plačilo	Po pošteni vrednosti prek IPI		Razpoložljivo za prodajo	Posojila in terjatve	Skupaj
		Neizvedeni	Razporejeni v skupino			
31.12.2018						
Naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	9.674.439	133.270.213		61.873.852	0	204.818.504
31.12.2017						
Naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	9.903.616	145.131.820		58.665.766	13.526.851	227.228.053

Pri sredstvih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, gre za naložbe, ki jih je zavarovalnica v skupini realizirala v skladu z odločitvami svojih zavarovalcev, ki so sklenili življenjsko zavarovanje.

8) Znesek zavarovalno-tehničnih rezervacij, prenesen pozavarovateljem

(v EUR)	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Iz prenosnih premij	5.796.346	8.826.773
Iz škodnih rezervacij	21.496.404	21.960.468
Skupaj	27.292.750	30.787.241

Zavarovalno-tehnične rezervacije, prenesene pozavarovateljem in sozavarovateljem, so se zmanjšale za 11,4 % oziroma 3,5 milijona EUR.

Največji vpliv na 34,3 % zmanjšanje prenosnih premij ima sprememba pri asistenčnih zavarovanjih, ki jih je skupina v preteklosti izvajala preko pozavarovalnega dogovora s ponudnikom asistencije, v letu 2018 pa je prešla na lastno asistenčno mrežo, zato ponudniku asistencije ne plačuje več pozavarovalne premije in posledično nima oblikovane pozavarovalne prenosne premije.

Gibanje škodnih rezervacij, prenesenih na pozavarovatelje, je odvisno od gibanja merodajnih velikih škod, ki so zaščitene s pozavarovalnim programom, ter dinamike njihovih izplačil. V letu 2018 so se retrocedirane škodne rezervacije zmanjšale za 2,1 %, pri čemer se je povečanje zaradi novega oblikovanja pri neproporcionalni zaščiti zavarovanj avtomobilske odgovornosti portfelja skupine ter neproporcionalni zaščiti premoženjskih pozavarovanj zunaj skupine za tajfun Jebi na Japonskem, uravnalo z zmanjšanjem zaradi izplačil in sprostitev retrocediranih rezervacij predhodnega leta iz naslova večjih posameznih premoženjskih škod na portfelja skupine in zunaj skupine ter za že omenjeno spremembo pri izvajanju asistenčnih zavarovanj.

9) Sredstva in obveznosti iz finančnih pogodb

Obvladujoča družba je konec leta 2015 prevzela pokojninsko družbo Sava pokojninska, ki je pred tem predstavljala pridruženo družbo v skupini. S tem skupina izkazuje za 135,6 milijona EUR (2017: 129,6 milijona EUR) sredstev in 135,4 milijona EUR (2017: 129,5 milijona EUR) obveznosti iz finančnih pogodb. Skupina med finančne pogodbe uvršča skupino kritnih skladov MOJI skladi življenjskega cikla, ki se nanaša na dodatno pokojninsko zavarovanje družbe Sava pokojninska v času varčevanja. Sava pokojninska je 1. 1. 2016 začela z upravljanjem Skupine kritnih skladov MOJI skladi življenjskega cikla, ki so sestavljeni iz treh kritnih skladov in sicer MOJ dinamični sklad, MOJ uravnoteženi sklad in MOJ zjamčeni sklad. Podrobno je o tveganjih, povezanih z obveznostmi iz finančnih pogodb, opisano v poglavju 17.7.2 Tveganja iz finančnih pogodb.

Sredstva iz finančnih pogodb

(v EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Finančne naložbe	115.619.693	114.570.149
Naložbene nepremičnine	490.000	490.000
Terjatve	8.940	9.525
Denar in denarni ustrezniki	19.468.332	14.552.458
Skupaj	135.586.965	129.622.131

(v EUR) 31.12.2018	V posesti do zapadlosti	Po pošteni vrednosti prek IPI	Posojila in terjatve	Naložbene nepremičnine	Skupaj
		Neizvedeni			
		Razporejeni v skupino			
Dolžniški instrumenti	50.552.225	48.429.039	0	0	98.981.264
Lastniški instrumenti	0	16.638.522	0	0	16.638.522
Skupaj finančne naložbe	50.552.225	65.067.561	0	0	115.619.786
Denarna sredstva in terjatve	0	0	19.477.179	0	19.477.179
Naložbene nepremičnine	0	0	0	490.000	490.000
Skupaj sredstva iz finančnih pogodb	50.552.225	65.067.561	19.477.179	490.000	135.586.965

(v EUR) 31.12.2017	V posesti do zapadlosti	Po pošteni vrednosti prek IPI	Posojila in terjatve	Naložbene nepremičnine	Skupaj
		Neizvedeni			
		Razporejeni v skupino			
Dolžniški instrumenti	46.485.779	50.692.041	0	0	97.177.820
Lastniški instrumenti	0	17.392.329	0	0	17.392.329
Skupaj finančne naložbe	46.485.779	68.084.370	0	0	114.570.149
Denarna sredstva in terjatve	0	0	14.561.982	0	14.561.982
Naložbene nepremičnine	0	0	0	490.000	490.000
Skupaj sredstva iz finančnih pogodb	46.485.779	68.084.370	14.561.982	490.000	129.622.131

Sredstva iz finančnih pogodb glede na raven hierarhije

(v EUR) 31.12.2018	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost				Razlika med pošteno in knjigovodsko vrednostjo
		Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj poštena vrednost	
Sredstva iz finančnih pogodb merjena po poštenu vrednosti	65.067.561	50.649.029	13.515.166	903.365	65.067.561	0
Po poštenu vrednosti preko IPI	65.067.561	50.649.029	13.515.166	903.365	65.067.561	0
Razporejeni v skupino	65.067.561	50.649.029	13.515.166	903.365	65.067.561	0
Depoziti in potrdila o vlogah	48.429.039	34.401.477	13.124.196	903.365	48.429.039	0
Obveznice	16.638.522	16.247.552	390.970		16.638.522	0
Sredstva iz finančnih pogodb, ki niso merjena po poštenu vrednosti	70.029.404	34.180.466	41.799.071	0	75.979.538	5.950.133
Naložbe v posesti do zapadlosti	50.552.225	14.703.287	41.799.071	0	56.502.358	5.950.133
Dolžniški instrumenti	50.552.225	14.703.287	41.799.071	0	56.502.358	5.950.133
Denarna sredstva in terjatve	19.477.179	19.477.179	0		19.477.179	0
Naložbene nepremičnine	490.000	0	0	490.000	490.000	0
Skupaj sredstva iz finančnih pogodb	135.586.965	84.829.495	55.314.237	1.393.365	141.537.098	5.950.133

(v EUR) 31.12.2017	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost				Razlika med pošteno in knjigovodsko vrednostjo
		Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj poštena vrednost	
Sredstva iz finančnih pogodb merjena po poštenu vrednosti	68.084.370	60.081.352	6.639.354	1.363.664	68.084.370	0
Po poštenu vrednosti preko IPI	68.084.370	60.081.352	6.639.354	1.363.664	68.084.370	0
Razporejeni v skupino	68.084.370	60.081.352	6.639.354	1.363.664	68.084.370	0
Depoziti in potrdila o vlogah	50.692.041	42.901.893	6.426.484	1.363.664	50.692.041	0
Obveznice	17.392.329	17.179.459	212.870	0	17.392.329	0
Sredstva iz finančnih pogodb, ki niso merjena po poštenu vrednosti	61.047.762	47.017.167	21.720.548	0	68.737.715	7.689.954
Naložbe v posesti do zapadlosti	46.485.779	32.455.184	21.720.548	0	54.175.733	7.689.954
Dolžniški instrumenti	46.485.779	32.455.184	21.720.548	0	54.175.733	7.689.954
Denarna sredstva in terjatve	14.561.982	14.561.982	0	0	14.561.982	0
Naložbene nepremičnine	490.000	0	0	490.000	490.000	0
Skupaj sredstva iz finančnih pogodb	129.622.131	107.098.519	28.359.902	1.853.664	137.312.085	7.689.954

Obveznosti iz finančnih pogodb1

(v EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Čiste obveznosti do pokojninskih zavarovancev	134.926.064	128.862.922
Ostale obveznosti	613.674	759.210
SKUPAJ V BILANCI STANJA KS PDPZ	135.539.738	129.622.132
Interna razmerja med družbo in kritnim sklodom	-98.231	-139.098
SKUPAJ V BILANCI STANJA	135.441.508	129.483.034

Gibanje naložb ter prihodki in odhodki od sredstev iz finančnih pogodb merjenih po pošteni vrednosti - raven 3

(v EUR)	Dolžniški instrumenti	
	31.12.2018	31.12.2017
Začetno stanje	1.363.664	1.431.632
Povečanje	913.701	1.363.664
Odtujitev	0	-316.429
Zapadlost	-1.374.000	-1.115.203
Končno stanje	903.365	1.363.664
Prihodki	15.610	17.410
Odhodki	0	-163

Pokojninska družba izloča interna razmerja skupne bilance stanja, zato so obveznosti do pokojninskih zavarovancev višje kot so obveznosti iz finančnih pogodb. Iz bilance stanja so se izločila interna razmerja skupine kritnih skladov Moji skladi življenjskega cikla do pokojninske družbe za vstopne stroške in upravljavsko provizijo tekočega meseca, ki jih je mogoče pripoznati po opravljeni konverziji oziroma pripisih na osebne račune.

Obveznosti v bilanci stanja kritnega sklada prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja so večinoma dolgoročne. Gre za obveznosti kritnega sklada prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za vplačano premijo in zajamčen donos ter za donos nad zajamčenim donosom (rezervacije).

10) Terjatve

Terjatve so se povečale za 2,1 milijona EUR glede na stanje konec leta 2017.

Večina povečanja je bila na premoženjskem odseku kot posledica rasti kosmate premije, kar je vplivalo na skupno rast te postavke. V starostni strukturi so se povečale nezapadle terjatve iz neposrednih zavarovalnih terjatev.

Na drugi strani so se terjatve iz pozavarovanja in sozavarovanja znižale za 0,4 milijona EUR.

Terjatve obvladujoče družbe, ki izvirajo iz pozavarovalnih pogodb, niso posebej zavarovane. Terjatve so bile presojane glede na potrebe po slabitvi.

Vrste terjatev

(v EUR)	31.12.2018			31.12.2017		
	Kosmata vrednost	Popravek	Terjatev	Kosmata vrednost	Popravek	Terjatev
Terjatve do zavarovalcev	147.595.873	-23.607.937	123.987.936	148.688.925	-26.763.334	121.925.591
Terjatve do zavarovalnih posrednikov	3.085.381	-1.071.991	2.013.390	3.117.305	-897.079	2.220.226
Druge terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	662.312	-129.877	532.435	311.426	-132.696	178.730
Terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	151.343.566	-24.809.805	126.533.761	152.117.656	-27.793.109	124.324.547
Terjatve za deleže v zneskih škod	5.368.904	-176.979	5.191.925	6.013.897	-176.975	5.836.922
Druge terjatve iz sozavarovanja in pozavarovanja	643.873	0	643.873	360.795	0	360.795
Terjatve iz pozavarovanja in sozavarovanja	6.012.777	-176.979	5.835.798	6.374.692	-176.975	6.197.717
Terjatev za odmerjeni davek	169.727	0	169.727	17.822	0	17.822
Druge kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov	21.724.100	-18.906.262	2.817.838	22.890.785	-20.605.169	2.285.616
Terjatve iz financiranja	2.222.130	-1.239.850	982.280	2.047.648	-1.212.006	835.642
Druge terjatve	5.591.808	-1.381.201	4.210.607	6.231.887	-1.437.706	4.794.181
Druge terjatve	29.538.038	-21.527.313	8.010.725	31.170.320	-23.254.881	7.915.439
Skupaj	187.064.108	-46.514.097	140.550.011	189.680.490	-51.224.965	138.455.525

Neto terjatve po starosti

(v EUR) 31.12.2018	Nezapadle	Zapadle do 180 dni	Zapadle nad 180 dni	Skupaj
Terjatve do zavarovalcev	96.415.922	19.673.411	7.898.603	123.987.936
Terjatve do zavarovalnih posrednikov	757.823	1.224.927	30.640	2.013.390
Druge terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	192.572	215.837	124.026	532.435
Terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	97.366.317	21.114.175	8.053.269	126.533.761
Terjatve za deleže pozavarovateljev v škodah	4.248.950	586.942	356.033	5.191.925
Druge terjatve iz sozavarovanja in pozavarovanja	504.830	139.043	0	643.873
Terjatve iz pozavarovanja in sozavarovanja	4.753.780	725.985	356.033	5.835.798
Terjatev za odmerjeni davek	169.727	0	0	169.727
Druge kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov	1.311.217	634.873	871.748	2.817.838
Kratkoročne terjatve iz financiranja	935.154	4.077	43.049	982.280
Druge kratkoročne terjatve	3.836.984	271.057	102.566	4.210.607
Druge terjatve	6.083.355	910.007	1.017.363	8.010.725
Skupaj	108.373.179	22.750.167	9.426.665	140.550.011

(v EUR) 31.12.2017	Nezapadle	Zapadle do 180 dni	Zapadle nad 180 dni	Skupaj
Terjatve do zavarovalcev	95.115.426	19.205.728	7.604.437	121.925.591
Terjatve do zavarovalnih posrednikov	910.753	1.269.562	39.911	2.220.226
Druge terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	106.151	66.590	5.989	178.730
Terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	96.132.330	20.541.880	7.650.337	124.324.547
Terjatve za deleže pozavarovateljev v škodah	2.734.526	2.580.876	521.520	5.836.922
Druge terjatve iz sozavarovanja in pozavarovanja	343.008	17.787	0	360.795
Terjatve iz pozavarovanja in sozavarovanja	3.077.534	2.598.663	521.520	6.197.717
Terjatev za odmerjeni davek	17.822	0	0	17.822
Druge kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov	1.832.858	404.434	48.324	2.285.616
Kratkoročne terjatve iz financiranja	777.596	15.578	42.468	835.642
Druge kratkoročne terjatve	4.369.177	341.327	83.677	4.794.181
Druge terjatve	6.979.631	761.339	174.469	7.915.439
Skupaj	106.207.317	23.901.882	8.346.326	138.455.525

Vse terjatve so kratkoročne. Za vse zapadle terjatve so oblikovani popravki vrednosti, ki se nanašajo na posamezne razrede s podobnim kreditnim tveganjem, v katere so razvrščene terjatve. Pomembne terjatve je skupina presojala posamično in ker so se pri njih le v majhnem delu izkazala znamenja slabitve, so ti vključeni v skupinske popravke.

Med druge kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov družbe v skupini prikazujejo regresne terjatve.

Gibanje popravka vrednosti terjatev

(v EUR) 31.12.2018	1.1.2018	Oblikovanje	Vnovčenje	Odpis	Tečajne razlike	31.12.2018
Terjatve do zavarovalcev	-26.763.334	-1.214.542	684.003	3.680.207	5.729	-23.607.937
Terjatve do zavarovalnih posrednikov	-897.079	-265.231	81.949	8.382	-12	-1.071.991
Druge terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	-132.696	-6.643	8.621	0	841	-129.877
Terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	-27.793.109	-1.486.416	774.573	3.688.589	6.558	-24.809.805
Terjatve za deleže v zneskih škod	-176.975	0	0	0	-4	-176.979
Terjatve iz pozavarovanja in sozavarovanja	-176.975	0	0	0	-4	-176.979
Druge kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov	-20.605.169	-276.336	4.646	1.957.362	13.235	-18.906.262
Terjatve iz financiranja	-1.212.006	-27.058	0	0	-786	-1.239.850
Druge kratkoročne terjatve	-1.437.706	-27.429	39.970	44.708	-744	-1.381.201
Druge terjatve	-23.254.881	-330.823	44.616	2.002.070	11.705	-21.527.313
Skupaj	-51.224.965	-1.817.239	819.189	5.690.659	18.259	-46.514.097

(v EUR) 31.12.2017	1.1.2017	Prenos	Oblikovanje	Vnovčenje	Odpis	Tečajne razlike	31.12.2017
Terjatve do zavarovalcev	-28.295.242	-427.794	-315.812	425.101	1.915.394	-64.981	-26.763.334
Terjatve do zavarovalnih posrednikov	-636.693	0	-271.945	17.670	7.897	-14.008	-897.079
Druge terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	-134.423	0	-3.343	6.341	0	-1.271	-132.696
Terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	-29.066.358	-427.794	-591.100	449.112	1.923.291	-80.260	-27.793.109
Terjatve za premijo iz pozavarovanj in sozavarovanj	-427.794	427.794	0	0	0	0	0
Terjatve za deleže v zneskih škod	-76.896	0	-100.000	0	0	-79	-176.975
Terjatve iz pozavarovanja in sozavarovanja	-504.690	427.794	-100.000	0	0	-79	-176.975
Druge kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov	-21.985.030	0	5.090	29	1.427.064	-52.322	-20.605.169
Terjatve iz financiranja	-1.136.608	0	-36.212	0	0	-39.186	-1.212.006
Druge kratkoročne terjatve	-1.249.866	0	-296.471	123.118	0	-14.487	-1.437.706
Druge terjatve	-24.371.504	0	-327.593	123.147	1.427.064	-105.995	-23.254.881
Skupaj	-53.942.552	0	-1.018.693	572.259	3.350.355	-186.334	-51.224.965

11) Razmejeni stroški pridobivanja zavarovanj

Razmejeni stroški pridobivanja zavarovanj

(v EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Kratkoročno odloženi stroški pridobivanja zavarovanj	13.796.927	11.896.165
Kratkoročno odloženi stroški pridobivanja pozavarovanj	5.962.307	6.611.029
Skupaj	19.759.234	18.507.194

Razmejeni stroški pridobivanja zavarovanj so kratkoročno razmejeni stroški sklepanja zavarovanj in postopoma prehajajo v stroške pridobivanja zavarovanj v letu 2019.

12) Druga sredstva

Druga sredstva

(v EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Zaloge	83.160	77.765
Druge kratkoročne aktivne časovne razmejitev	1.981.060	1.965.630
Skupaj	2.064.220	2.043.395

V okviru drugih kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev skupina izkazuje predvsem vnaprej plačane stroške zavarovanj in licenc ter druge vnaprej plačane stroške.

13) Denar in denarni ustrezniki

(v EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Blagajna	23.867	25.546
Denarna sredstva na transakcijskih računih	25.830.801	10.759.226
Okvirni depozit, depoziti prek noči in depozit do 3 mesece	38.802.763	27.171.347
Skupaj	64.657.431	37.956.119

Skupina med denarne ustreznike uvršča depozite na odpoklic in kratkoročno dane depozite z originalno zapadlostjo do treh mesecev. Višje stanje denarnih sredstev v primerjavi s koncem leta 2017 je povezano s pričakovanji dviga obrestnih mer v letu 2019 ter izplačilom doživetij življenjskih zavarovanj Zavarovalnice Sava v januarju 2019.

14) Nekratkoročna sredstva, namenjena za prodajo

Višina nekratkoročnih sredstev za prodajo so se glede na preteklo leto zvišala in znašajo 49.890 EUR (2017: 648 EUR).

15) Osnovni kapital

Na dan 31. 12. 2018 je bil osnovni kapital obvladujoče družbe razdeljen na 17.219.662 delnic (na dan 31. 12. 2017 prav tako). Vse delnice so navadne, istega razreda in se glasijo na ime. Imetniki delnic imajo pravico do udeležbe pri upravljanju družbe in pravico do dela dobička (dividende). Delnica daje vsakokratnemu imetniku pravico do enega glasu na skupščini delničarjev in do sorazmerne dividende iz dobička, namenjenega izplačilu dividend.

Delnice so vpisane v KDD pod oznako POSR.

Konec leta 2018 je bilo v delniško knjigo družbe vpisanih 4.073 imetnikov delnic (31. 12. 2017: 4.061 imetnikov). Delnice družbe so uvrščene v prvo borzno kotacijo Ljubljanske borze vrednostnih papirjev.

16) Kapitalske rezerve

Med kapitalskimi rezervami se kot odbitna postavka vključuje tudi razlika med tržno in knjigovodsko vrednostjo pri nakupih neobvladujočih deležev. V letu 2018 ni bilo sprememb v višini kapitalskih rezerv.

Gibanje kapitalskih rezerv

(v EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Stanje 1.1.	43.035.948	43.681.441
Odkup manjšinskih deležev po družbah	0	-645.493
- Sava osiguranje (MKD)	0	930
- Zavarovalnica Sava	0	-646.423
Stanje 31.12.	43.035.948	43.035.948

17) Rezerve iz dobička

(v EUR)	31.12.2018	31.12.2017	Proste/ vezane
Zakonske in statutarne rezerve	11.704.009	11.578.919	Vezane
Rezerve za lastne delnice	24.938.709	24.938.709	Vezane
Rezerve za izravnavo katastrofalnih škod	11.225.068	11.225.068	Vezane
Druge rezerve iz dobička	135.739.128	114.805.380	Proste
Skupaj	183.606.914	162.548.076	

V zakonskih predpisih posameznih držav v skupini so izravnalne rezervacije in rezervacije za katastrofalne škode, opredeljene kot zavarovalno-tehnične rezervacije. Ker so te zahteve v neskladju z MSRP, skupina te rezervacije izkazuje v okviru rezerv iz dobička. Povečanje teh rezervacij se izvede kot oblikovanje drugih rezerv iz čistega dobička poslovnega leta (na podlagi sklepa uprave in nadzornega sveta) razgradnja ali sprostitev rezervacije pa povečuje zadržani čisti poslovni izid.

Skladno z zakonskimi možnostmi lahko uprava ali nadzorni svet pri sprejetju letnega poročila iz čistega dobička oblikujejo druge rezerve iz dobička, vendar v ta namen ne smejo porabiti več kot polovice zneska čistega dobička. Na tej podlagi so se v letu 2018 druge rezerve tudi dejansko povečale. Druge rezerve so proste. Uprava lahko predlaga uporabo rezerv v okviru delitve bilančnega dobička o čemer nato odloča skupščina delničarjev.

18) Lastne delnice

Skupina je imela po stanju na dan 31. 12. 2018 v lasti 1.721.966 delnic (2017: 1.721.966) z oznako POSR (oziroma 10 % minus ena delnica) v vrednosti 24.938.709 EUR (2017: 24.938.709 EUR).

Lastne delnice predstavljajo odbitno postavko v kapitalu.

19) Presežek iz prevrednotenja

Presežek iz prevrednotenja je sestavljen iz učinka prevrednotenja finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo.

(v EUR)	2018	2017
Stanje 1. 1.	18.331.697	17.458.948
Sprememba poštene vrednosti	-5.900.511	2.804.458
Prenos negativnega presežka iz prevrednotenja v IPI zaradi slabitve	-1.943.975	-320.000
Prenos iz presežka iz prevrednotenja v IPI zaradi prodaje	-577.887	-1.633.218
Odloženi davek	1.703.734	21.508
Skupaj presežek iz prevrednotenja	11.613.059	18.331.697

Prikazano je gibanje neto vrednosti presežka iz prevrednotenja, ki predstavlja postavko kapitala.

20) Čisti in zadržani poslovni izid

Čisti dobiček večinskega lastnika poslovnega leta 2018 je znašal 42,8 milijona EUR (2017: 31,1 milijona EUR). Del čistega dobička v višini 20,9 milijona EUR sta uprava in nadzorni svet obvladujoče družbe že razporedila v druge rezerve iz dobička. Ostanek čistega poslovnega izida (21,8 milijona EUR) je prikazan kot čisti poslovni izid poslovnega leta v izkazu finančnega položaja.

Čisti dobiček/izguba na delnico

(v EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	43.011.849	31.094.908
Čisti poslovni izid lastnikov obvladujoče družbe	42.790.617	31.065.329
Tehtano povprečno število uveljavljajočih se delnic	15.497.696	15.497.696
Čisti poslovni izid na delnico	2,76	2,00

Vseobsegajoči donos na delnico

(v EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	36.448.443	32.790.903
Vseobsegajoči donos lastnikov obvladujoče družbe	36.225.581	32.754.821
Tehtano povprečno število uveljavljajočih se delnic	15.497.696	15.497.696
Vseobsegajoči donos na delnico	2,34	2,11

Pri izračunu tehtanega števila delnic je upoštevano letno povprečje izračunano na podlagi mesečnih stanj števila rednih delnic, zmanjšano za število lastnih delnic. Tehtano povprečno število delnic, uveljavljajočih se v obračunskem obdobju, znaša 15.497.696 delnic in je enako kot leta 2017. Obvladujoča družba nima popravljalnih kapitalskih instrumentov, zato sta osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico enaka.

Stanje zadržanega poslovnega izida na dan 31. 12. 2018 glede na 31. 12. 2017 se je povečalo za 2,0 milijona EUR.

Zadržani poslovni izid se je povečal zaradi prenosa čistega izida preteklega leta za 14,5 milijona EUR, zmanjšal pa se je za 12,4 milijona EUR zaradi izplačila dividend in 0,1 milijona EUR zaradi razporeditve med zakonske rezerve.

21) Kapital neobvladujočih deležev

Kapital neobvladujočih deležev

(v EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Sava osiguruvanje (MKD)	327.694	311.778
Sava Station	23.711	6.704
TBS Team 24	198.212	0
Skupaj	549.617	318.482

22) Zavarovalno-tehnične rezervacije in zavarovalno-tehnične rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje

Gibanje kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij in zavarovalno-tehničnih rezervacij v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje

(v EUR)	1. 1. 2018	Povečanje	Poraba in sprostitev	Povečanje - prevzem odvisne družbe	Tečajne razlike	31. 12. 2018
Kosmate prenosne premije	171.857.259	149.811.879	-138.334.761	715.562	51.896	184.101.835
Zavarovalno-tehnične rezervacije za življenjska zavarovanja	271.409.915	24.754.377	-41.320.059	0	5.133	254.849.366
Kosmate škodne rezervacije	479.072.582	197.150.744	-206.554.396	674.115	-285.484	470.057.561
Kosmate rezervacije za bonuse, popuste in storno	1.780.231	1.432.153	-1.734.446	0	-272	1.477.666
Druge kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije	7.278.375	8.693.992	-6.416.885	448.977	600	10.005.059
Skupaj	931.398.362	381.843.145	-394.360.547	1.838.654	-228.127	920.491.487
ZTR v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	226.527.893	23.197.649	-39.692.905	0	0	210.032.637

(v EUR)	1.1.2017	Povečanje	Poraba in sprostitev	Tečajne razlike	31. 12. 2017
Kosmate prenosne premije	157.678.496	141.550.030	-127.482.731	111.464	171.857.259
Zavarovalno-tehnične rezervacije za življenjska zavarovanja	269.762.815	27.224.792	-25.683.754	106.062	271.409.915
Kosmate škodne rezervacije	475.157.985	222.075.488	-212.492.995	-5.667.896	479.072.582
Kosmate rezervacije za bonuse, popuste in storno	1.831.422	1.190.679	-1.242.492	622	1.780.231
Druge kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije	6.790.605	6.485.437	-6.013.852	16.185	7.278.375
Skupaj	911.221.323	398.526.426	-372.915.824	-5.433.563	931.398.362
ZTR v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	226.994.200	40.415.998	-40.882.305	0	226.527.893

Konsolidirane kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije so se v letu 2018 zmanjšale za 1,2 %, pri tem so se prenosne premije povečale, matematične in škodne rezervacije pa so se zmanjšale.

- Prenosne premije so se povečale za 7,1 %, kar izvira iz rasti premij premoženjskih zavarovanj.
- Matematične rezervacije so se zmanjšale za 6,1 %, kar je skladno z gibanjem portfelja klasičnih življenjskih zavarovanj: Glavnina matematičnih rezervacij se nanaša na zrel portfelj teh zavarovanj v Sloveniji, kjer je v letu 2018 je doživelo veliko število polic (učinek je prepoznan tudi pri povečanju škod iz naslova doživetij), zato se je matematična rezervacija slovenskega portfelja zmanjšala. Konsolidirane matematične rezervacije so se na drugi strani povečale zaradi rasti in dozorevanja življenjskih portfeljev družb zunaj Slovenije, pa tudi zaradi povečevanja obsega rentnih zavarovanj v Sava pokojninski družbi.
- Škodne rezervacije so se zmanjšale za 1,9 %, pri čemer se je zmanjšanje zaradi poplačevanja preteklih večjih škod iz škodne rezervacije ter sproščanje IBNR rezervacije za pretekla leta delno izravnalo s povečanjem v matični družbi (predvsem na račun tajfunov na Japonskem).
- Rezervacije za bonuse, popuste in storno predstavljajo majhno kategorijo znotraj zavarovalno-tehničnih rezervacij; zmanjšale so se v Zavarovalnici Sava.
- Rezervacije za neiztekle nevarnosti (prikazane v postavki druge kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije) so se povečale za 37,6 %, predvsem zaradi povečanja prenosne premije, ki predstavlja osnovo za izračun teh rezervacij.

Rezervacije v korist življenjskim zavarovancem, ki prevzemajo naložbeno tveganje, so se zmanjšale za 7,3 %, predvsem na račun doživetij (podobno kot matematične rezervacije).

Povzetek izračuna kosmate rezervacije za neiztekle nevarnosti po zavarovalnih vrstah

(v EUR) 31.12.2018	Direktno zavarovanje	Pozavarovanje	
	Rezervacije za neiztekle nevarnosti	Pričakovani kombinirani količnik	Rezervacije za neiztekle nevarnosti
Nezgodno zavarovanje	172.388	84,2%	0
Zdravstveno zavarovanje	132.839	122,9%	93
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	2.992.501	95,9%	0
Zavarovanje tirnih vozil	0	167,3%	18.471
Letalsko zavarovanje	0	104,3%	4.125
Zavarovanje plovil	24.856	139,7%	565.258
Zavarovanje prevoza blaga	31.988	90,3%	0
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	4.580.945	88,5%	0
Drugo škodno zavarovanje	433.100	66,4%	0
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	697.615	90,9%	0
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	0	26,3%	0
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	196	67,7%	0
Splošno zavarovanje odgovornosti	187.765	57,0%	0
Kreditno zavarovanje	0	-13,1%	0
Kavcijsko zavarovanje	0	169,1%	50.325
Zavarovanje različnih finančnih izgub	49.550	63,8%	0
Zavarovanje stroškov postopka	0	33,2%	0
Zavarovanje pomoči	63.040	13,7%	0
Življenjsko zavarovanje	0	55,1%	0
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	0	55,9%	0
Skupaj	9.366.784	86,1%	638.273

(v EUR) 31.12.2017	Direktno zavarovanje	Pozavarovanje	
	Rezervacije za neiztekle nevarnosti	Pričakovani kombinirani količnik	Rezervacije za neiztekle nevarnosti
Nezgodno zavarovanje	383.534	91,6%	0
Zdravstveno zavarovanje	160.216	128,3%	1.099
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	1.629.518	98,6%	0
Zavarovanje tirnih vozil	0	41,8%	0
Letalsko zavarovanje	0	121,9%	9.168
Zavarovanje plovil	55.003	127,3%	320.611
Zavarovanje prevoza blaga	23.616	78,5%	0
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	3.887.561	90,8%	0
Drugo škodno zavarovanje	309.943	60,1%	0
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	135.924	91,8%	0
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	0	59,5%	0
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	5.823	73,1%	0
Splošno zavarovanje odgovornosti	175.729	52,8%	0
Kreditno zavarovanje	1.187	-2,0%	0
Kavcijsko zavarovanje	0	180,3%	38.475
Zavarovanje različnih finančnih izgub	65.790	73,9%	0
Zavarovanje stroškov postopka	9.040	43,1%	0
Zavarovanje pomoči	56.422	38,1%	0
Življenjsko zavarovanje	0	58,1%	0
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	0	55,4%	0
Skupaj	6.899.308	86,7%	369.353

Kombinirani količniki za direktno zavarovanje niso navedeni, ker se zneski nanašajo na več članic skupine.

23) Druge rezervacije

Med drugimi rezervacijami skupina izkazuje večinoma rezervacije iz naslova dolgoročnih ugodnosti svojih zaposlencev v višini 7,0 milijona EUR (2017: 6,9 milijona EUR), kot je to opisano v poglavju 17.4.27 Druge rezervacije. Povečanje rezervacij je predvsem posledica oblikovanja na račun tekočega službovanja v skladu s predpisano metodo standarda MRS 19. Ločeno prikazujemo gibanje rezervacije za odpravnine ob upokojitvi iz naslova spremembe aktuarskih predpostavk, ki se pripoznava v breme kapitala.

Gibanje rezervacij za odpravnino ob upokojitvi in jubilejne nagrade

(v EUR)	Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	Rezervacije za jubilejne nagrade	Skupaj
Stanje 1. 1. 2018	4.164.948	2.782.483	6.947.431
Stroški obresti (IPI)	55.447	37.343	92.790
Stroški tekočega službovanja (IPI)	302.682	201.762	504.444
Stroški preteklega službovanja (IPI)	-42.140	-55.161	-97.301
Izplačila zaslužkov (-)	-30.816	-194.467	-225.283
Aktuarske izgube (IPI)	0	-38.144	-38.144
Aktuarske izgube (IFP)	-190.794	-35.850	-226.644
Povečanje - prevzem odvisne družbe	7.021	18.231	25.252
Tečajne razlike	-27	-277	-304
Stanje 31. 12. 2018	4.266.321	2.715.920	6.982.241

(v EUR)	Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	Rezervacije za jubilejne nagrade	Skupaj
Stanje 1. 1. 2017	4.331.830	2.988.983	7.320.813
Stroški obresti (IPI)	709	1.281	1.990
Stroški tekočega službovanja (IPI)	324.231	224.070	548.301
Stroški preteklega službovanja (IPI)	-1.025	12.730	11.705
Izplačila zaslužkov (-)	-102.925	-211.067	-313.992
Aktuarske izgube (IPI)	0	-232.707	-232.707
Aktuarske izgube (IFP)	-389.847	-1.975	-391.822
Tečajne razlike	1.975	1.168	3.143
Stanje 31. 12. 2017	4.164.948	2.782.483	6.947.431

Navajamo še analizo občutljivosti rezervacij za odpravnino ob upokojitvi ter rezervacij za jubilejne nagrade.

Občutljivost	Rezervacije za odpravnino ob upokojitvi		Rezervacije za jubilejne nagrade	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Vpliv na višino rezervacij (v EUR)				
Znižanje diskontne obrestne mere za 1%	576.233	589.909	289.466	290.869
Povečanje diskontne obrestne mere za 1%	-478.993	-490.130	-247.649	-248.998
Znižanje realne rasti plač za 0,5%	-256.792	-262.778	-119.091	-120.121
Povečanje realne rasti plač za 0,5%	278.511	284.848	127.221	128.144
Znižanje fluktuacije za 10%	134.392	132.770	71.880	72.066
Povečanje fluktuacije za 10%	-127.432	-126.293	-68.621	-68.971
Zmanjšanje umrljivosti za 10%	29.429	29.844	11.553	11.559
Povečanje umrljivosti za 10%	-28.851	-29.391	-11.300	-11.468

Poleg rezervacij za zaposlene izkazuje skupina med drugimi rezervacijami še druge rezervacije v višini 0,7 milijona EUR (2017: 0,7 milijona EUR), ki se nanašajo na rezervacije za sodne spore in zneske, pripoznane v skladu z Zakonom o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov iz naslova nagrade za preseganje kvote in zneske oproščenih prispevkov za PIZ. Ti se lahko porabijo izključno za zaposlene invalide v zavarovalnici in za namene, kot jih določa zakonodaja.

(v EUR)	1.1.2018	Povečanje - oblikovanje	Poraba in sprostitev	Tečajne razlike	31.12.2018
Druge rezervacije	653.182	174.342	-79.539	21	748.006

(v EUR)	1.1.2017	Povečanje - oblikovanje	Poraba in sprostitev	Tečajne razlike	31.12.2017
Druge rezervacije	760.064	63.497	-170.598	219	653.182

24) Druge finančne obveznosti

Druge finančne obveznosti predstavljajo manjši znesek iz naslova obveznosti za še neizplačane dividende obvladujoče družbe za pretekla leta.

25) Obveznosti iz poslovanja

Obveznosti iz poslovanja

(v EUR)	Rok zapadlosti v plačilo		
	od 1 do 5 let	do 1 leto	skupaj
2018			
Obveznosti do zavarovalcev	0	15.647.149	15.647.149
Obveznosti do zavarovalnih posrednikov	706	2.773.593	2.774.299
Druge obveznosti iz neposrednih zavarovalnih poslov	841	25.856.225	25.857.066
Obveznosti iz neposrednih zavarovalnih poslov	1.547	44.276.967	44.278.514
Obveznosti za pozavarovalne in sozavarovalne premije	2.490	4.427.858	4.430.348
Obveznosti za deleže v zneskih škod iz pozavarovanja	0	157.718	157.718
Druge obveznosti iz pozavarovanja in sozavarovanja	0	1.587.966	1.587.966
Obveznosti iz pozavarovanja in sozavarovanja	2.490	6.173.542	6.176.032
Obveznosti za davek	0	4.282.055	4.282.055
Skupaj	4.037	54.732.564	54.736.601

(v EUR)	Rok zapadlosti v plačilo		
	od 1 do 5 let	do 1 leto	skupaj
2017			
Obveznosti do zavarovalcev	0	25.853.797	25.853.797
Obveznosti do zavarovalnih posrednikov	301	2.697.612	2.697.913
Druge obveznosti iz neposrednih zavarovalnih poslov	0	26.159.579	26.159.579
Obveznosti iz neposrednih zavarovalnih poslov	301	54.710.988	54.711.289
Obveznosti za pozavarovalne in sozavarovalne premije	1.756	5.110.717	5.112.473
Obveznosti za deleže v zneskih škod iz pozavarovanja	0	42.392	42.392
Druge obveznosti iz pozavarovanja in sozavarovanja	0	5.318	5.318
Obveznosti iz pozavarovanja in sozavarovanja	1.756	5.158.427	5.160.183
Obveznosti za davek	0	726.716	726.716
Skupaj	2.057	60.596.131	60.598.188

Obveznosti so se znižale glede na stanje konec leta 2017 predvsem zaradi nižjih obveznosti do zavarovalcev.

Obveznost za odmerjen davek se je povečala za 3,6 milijona EUR v primerjavi z obveznostjo iz preteklega leta. Povečanje izhaja iz tega, da so družbe tekom leta 2018 plačevale akontacijo, ki je bila prenizka glede na odmere po dejanskem obračunu davka od dobička za leto 2018.

V letu 2018 je imela večina obveznosti rok zapadlosti do enega leta.

26) Ostale obveznosti

Ostale obveznosti po ročnosti

(v EUR)	Rok zapadlosti v plačilo	
2018	do 1 leto	skupaj
Ostale obveznosti	14.334.129	14.334.129
Kratkoročne rezervacije (PČR)	19.232.869	19.232.869
Skupaj	33.566.998	33.566.998

(v EUR)	Rok zapadlosti v plačilo	
2017	do 1 leto	skupaj
Ostale obveznosti	13.450.252	13.450.252
Kratkoročne rezervacije (PČR)	17.146.131	17.146.131
Skupaj	30.596.383	30.596.383

Ostale obveznosti in kratkoročne rezervacije niso zavarovane.

Ostale obveznosti

(v EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	2.805.998	2.724.187
Ostale druge kratkoročne obveznosti iz zavarovalnih poslov	3.853.572	3.622.424
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	4.474.289	3.690.369
Ostale druge kratkoročne obveznosti	3.161.322	3.400.486
Druge dolgoročne obveznosti	38.948	12.786
Skupaj	14.334.129	13.450.252

Gibanje kratkoročnih rezervacij

(v EUR)	1.1.2018	Povečanje - oblikovanje	Poraba - črpanje	Sprostitev	Povečanje - prevzem odvisne družbe	Tečajne razlike	31.12.2018
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški	3.342.673	12.723.728	-9.191.952	-11	2.607	-4	6.877.041
Druge pasivne časovne razmejitev	13.803.458	35.070.046	-36.648.626	-16.376	146.119	1.207	12.355.828
Skupaj	17.146.131	47.793.774	-45.840.578	-16.387	148.726	1.203	19.232.869

(v EUR)	1.1.2017	Povečanje - oblikovanje	Poraba - črpanje	Sprostitev	Tečajne razlike	31.12.2017
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški	3.163.857	4.335.018	-4.076.880	-79.320	-2	3.342.673
Druge pasivne časovne razmejitev	8.783.477	14.895.274	-9.900.423	-16.362	41.492	13.803.458
Skupaj	11.947.334	19.230.293	-13.977.303	-95.682	41.490	17.146.131

27) Poštene vrednosti sredstev in obveznosti

Metode določanja poštene vrednosti

Tip naložbe/ glavni trg	Raven 1	Raven 2	Raven 3
Dolžniški VP			
Trg OTC	Dolžniški VP, vrednoteni na podlagi cene CBBT na delujočem trgu.	Dolžniški VP, vrednoteni na podlagi cene CBBT na nedelujočem trgu.	Dolžniški VP, vrednoteni z internim modelom, ki ne upošteva vložkov 2. ravni.
		Dolžniški VP, vrednoteni po ceni BVAL, če cena CBBT ne obstaja.	
Borza	Dolžniški VP, vrednoteni na podlagi cene na borzi na delujočem trgu.	Dolžniški VP, vrednoteni z internim modelom na podlagi vložkov 2. ravni.	Dolžniški VP, vrednoteni z internim modelom, ki ne upošteva vložkov 2. ravni.
		Dolžniški VP, vrednoteni na podlagi cene na borzi na nedelujočem trgu.	
Delnice			
Borza	Delnice, vrednotene na podlagi cene na borzi na delujočem trgu.	Delnice, vrednotene na podlagi cene na borzi na nedelujočem trgu.	Delnice, vrednotene z internim modelom, ki ne upošteva vložkov 2. ravni
		Delnice, za katere borzna cena ne obstaja in se vrednotijo z internim modelom na podlagi vložkov 2. ravni.	
Nekotirajoče delnice in deleži			
			Nekotirajoče delnice, vrednotene po nabavni vrednosti. Poštena vrednost za potrebe razkritij, izračunana na podlagi internega modela, uporabljenega za ugotavljanje potrebe po slabitvi, ki v večji meri upošteva neopazovane vložke.
Vzajemni skladi			
	Vzajemni skladi, vrednoteni po javno objavljeni vrednosti enote premoženja na dan vrednotenja.		
Alternativni skladi			
			Poštena vrednost se določa na podlagi vrednotenja posameznih projektov, kjer se uporabljajo metode diskontiranja bodočih denarnih tokov
Depoziti in posojila			
- z ročnostjo		Vrednoteni po odplačni vrednosti, poštena vrednost za potrebe razkritij izračunana po internem modelu, ki upošteva vložke 2. ravni.	Vrednoteni po odplačni vrednosti, poštena vrednost za potrebe razkritij, izračunana po internem modelu, ki ne upošteva vložkov 2. ravni.

Glede na računovodske usmerite glede določanja poštene vrednosti lahko skupina to za posamezen instrument določa na podlagi metod prikazanih v zgornji preglednici.

Finančna sredstva glede na raven hierarhije

(v EUR)	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost				Razlika med pošteno in knjigovodsko vrednostjo
		Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj poštena vrednost	
31.12.2018						
Naložbe merjene po poštenu vrednosti	897.433.086	384.534.831	489.981.609	22.916.646	897.433.086	0
Po poštenu vrednosti prek IPI	12.415.676	8.832.282	1.620.187	1.963.207	12.415.676	0
Razporejeni v skupino	12.415.676	8.832.282	1.620.187	1.963.207	12.415.676	0
Dolžniški instrumenti	10.884.728	7.811.997	1.109.524	1.963.207	10.884.728	0
Lastniški instrumenti	1.530.948	1.020.285	510.663	0	1.530.948	0
Razpoložljivo za prodajo	885.017.410	375.702.549	488.361.422	20.953.439	885.017.410	0
Dolžniški instrumenti	833.260.563	344.077.414	475.895.531	13.287.618	833.260.563	0
Lastniški instrumenti	46.492.307	31.625.135	12.465.891	2.401.281	46.492.307	0
Naložbe v infrastrukturne sklade	5.264.540	0	0	5.264.540	5.264.540	0
Naložbe v korist zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	195.144.065	160.967.316	34.176.749	0	195.144.065	0
Naložbe, ki niso merjene po poštenu vrednosti	110.664.384	4.964.218	102.974.267	7.391.550	115.330.035	4.665.651
Naložbe v posesti do zapadlosti	77.122.037	4.964.218	76.410.895	0	81.375.113	4.253.076
Dolžniški instrumenti	77.122.037	4.964.218	76.410.895	0	81.375.113	4.253.076
Posojila in depoziti	33.542.347	0	26.563.372	7.391.550	33.954.922	412.575
Depoziti	26.150.797	0	26.563.372	0	26.563.372	412.575
Dana posojila	1.116.240	0	0	1.116.240	1.116.240	0
Fin. nal. poz. iz nasl. pozav. pog. pri cedentih	6.275.310	0	0	6.275.310	6.275.310	0
Naložbe v korist zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, ki niso merjene po poštenu vrednosti	9.674.439	4.956.927	5.302.551	0	10.259.478	585.039
Skupaj naložbe	1.008.097.470	389.499.049	592.955.876	30.308.196	1.012.763.121	4.665.651
Skupaj nal. v korist ž. zav., ki prevzemajo nal. tveg.	204.818.504	165.924.243	39.479.300	0	205.403.543	585.039

(v EUR) 31.12.2017	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost			Skupaj poštena vrednost	Razlika med pošteno in knjigovodsko vrednostjo
		Raven 1	Raven 2	Raven 3		
Naložbe merjene po poštenu vrednosti	903.863.149	693.779.164	195.278.191	14.805.794	903.863.149	0
Po poštenu vrednosti prek IPI	6.217.870	3.522.808	2.384.776	310.286	6.217.870	0
Razporejeni v skupino	6.217.870	3.522.808	2.384.776	310.286	6.217.870	0
Dolžniški instrumenti	4.998.211	2.821.388	1.866.537	310.286	4.998.211	0
Lastniški instrumenti	1.219.659	701.420	518.239	0	1.219.659	0
Razpoložljivo za prodajo	897.645.279	690.256.356	192.893.415	14.495.508	897.645.279	0
Dolžniški instrumenti	849.482.348	658.821.312	180.410.633	10.250.403	849.482.348	0
Lastniški instrumenti	48.162.931	31.435.044	12.482.782	4.245.105	48.162.931	0
Naložbe v korist zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	203.797.586	192.098.788	11.698.798	0	203.797.586	0
Naložbe, ki niso merjene po poštenu vrednosti	134.261.870	85.121.533	51.603.990	6.424.332	143.149.855	8.887.985
Naložbe v posesti do zapadlosti	106.232.327	85.121.533	29.118.080	0	114.239.613	8.007.286
Dolžniški instrumenti	106.232.327	85.121.533	29.118.080	0	114.239.613	8.007.286
Posojila in depoziti	28.029.543	0	22.485.910	6.424.332	28.910.242	880.699
Depoziti	21.605.211	0	22.485.910	0	22.485.910	880.699
Dana posojila	591.985	0	0	591.985	591.985	0
Fin. nal. poz. iz nasl. pozav. pog. pri cedentih	5.832.347	0	0	5.832.347	5.832.347	0
Naložbe v korist zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, ki niso merjene po poštenu vrednosti	23.430.467	10.650.182	13.729.849	0	24.380.031	949.564
Skupaj naložbe	1.038.125.019	778.900.697	246.882.181	21.230.126	1.047.013.004	8.887.985
Skupaj nal. v korist ž. zav., ki prevzemajo nal. tveg.	227.228.053	202.748.970	25.428.647	0	228.177.617	949.564

Glede na to, da na dan 31. 12. 2018 pri pomembnem delu obveznic cena BID CBBT ni obstajala, smo skladno z metodologijo določanja poštene vrednosti za vrednotenje dolžniških instrumentov uporabili ceno BVAL, objavljeno na dan 31. 12. 2018.

Gibanje naložb ter prihodki in odhodki od finančnih sredstev merjenih po pošteni vrednosti – raven 3

(v EUR)	Dolžniški instrumenti		Lastniški instrumenti		Ostale naložbe		Naložbe v infrastrukturne sklade	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Začetno stanje	10.560.689	7.138.804	4.245.105	4.565.105	0	46.479	0	0
Povečanje	3.842.167	3.344.783	0	0	0	0	5.976.467	0
Slabitve	0	0	-1.943.974	-320.000	0	0	0	0
Odtujitve	0	0	0	0	0	0	-1.048.541	0
Zapadlost	-769.922	-354.754	0	0	0	-46.479	0	0
Prevrednotenje na pošteno vrednost	-59.545	431.856	0	0	0	0	336.614	0
Prerazporeditev v raven	1.677.436	0	100.150	0	0	0	0	0
Končno stanje	15.250.825	10.560.689	2.401.281	4.245.105	0	0	5.264.540	0
Prihodki	375.567	87.103	399.170	190.180	0	0	92.007	0
Odhodki	0	-40	1.943.974	0	0	0	0	0

Prerazporeditev sredstev oziroma finančnih obveznosti med ravnmi

(v EUR)	Raven 1	Raven 2	Raven 3
31.12.2018			
Po pošteni vrednosti prek IPI	-117.837	-1.525.721	1.643.558
Razporejeni v skupino	-117.837	-1.525.721	1.643.558
Dolžniški instrumenti	-117.837	-1.525.721	1.643.558
Razpoložljivo za prodajo	-293.252.954	293.064.856	188.098
Dolžniški instrumenti	-293.252.954	293.165.006	87.948
Lastniški instrumenti	0	-100.150	100.150
Skupaj finančne naložbe	-293.370.791	291.539.135	1.831.656

(v EUR)	Raven 1	Raven 2
31.12.2017		
Po pošteni vrednosti prek IPI	-170.282	170.282
Razporejeni v skupino	-170.282	170.282
Dolžniški instrumenti	-170.282	170.282
Razpoložljivo za prodajo	-30.739.013	30.739.013
Dolžniški instrumenti	-30.739.013	30.739.013
Skupaj finančne naložbe	-30.909.295	30.909.295

Skupina kot primarno ceno vrednotenja dolžniških naložb trga OTC uporabljala ceno BID CBBT, ki predstavlja neprilagojeno kotirano ceno in tako izpolnjuje kriterije za v raven 1. V raven 1 so razvrščeni tudi vzajemni skladi in kotirajoči lastniški VP, ki izpolnjujejo pogoje delujočega trga.

Naložbe, razporejene v prvo raven, so na 31. 12. 2018 predstavljale 42,8 % (31. 12. 2017: 76,8 %) finančnih naložb, vrednotenih po pošteni vrednosti.

Pri izračunu cene z modelom vrednotenja smo uporabili neposredno in posredno opazovane tržne vložke, kot so krivulja netvegane obrestne mere, donosnost podobnih finančnih instrumentov ter pribitke za kreditno tveganje in nelikvidnost instrumenta. Ker vložki, uporabljeni v modelu, izpolnjujejo kriterij za drugo raven, so bile naložbe, vrednotene z internim modelom, razporejene v drugo raven.

Razkritje poštene vrednosti nefinančnih sredstev, ki so v izkazu finančnega položaja izkazana po nabavni vrednosti

31.12.2018 (v EUR)	Datum merjenja poštene vrednosti	Knjigovodska vrednost na dan poročanja	Poštena vrednost na dan poročanja	Način določanja poštene vrednosti
Nepremičnine				
Zemljišča in zgradbe za opravljanje dejavnosti	31.12.2018	36.596.455	37.492.575	način tržne primerjave in na donosu zasnovan način (uteženo 50% : 50%), novi nakupi po kupoprodajni vrednosti
Naložbene nepremičnine	31.12.2018	20.540.627	21.115.553	
Skupaj		57.137.084	58.608.128	

31.12.2017 (v EUR)	Datum merjenja poštene vrednosti	Knjigovodska vrednost na dan poročanja	Poštena vrednost na dan poročanja	Način določanja poštene vrednosti
Nepremičnine				
Zemljišča in zgradbe za opravljanje dejavnosti	31.12.2017	39.539.952	37.093.592	način tržne primerjave in na donosu zasnovan način (uteženo 50% : 50%), novi nakupi po kupoprodajni vrednosti
Naložbene nepremičnine	31.12.2017	15.364.184	15.831.277	
Skupaj		54.904.136	52.924.869	

Gibanje poštene vrednosti nepremičnin za opravljanje dejavnosti in naložbenih nepremičnin

2018 (v EUR)	Začetno stanje	Nakupi	Prodaje	Prerazporeditve	Sprememba poštene vrednosti	Povečanje - prevzem odvisne družbe	Tečajne razlike	Končno stanje
Zemljišča in zgradbe za opravljanje dejavnosti	37.093.592	360.421	-110.240	638.229	-479.739	0	-9.688	37.492.575
Naložbene nepremičnine	15.831.277	289.546	-172.797	-638.229	-93.648	5.894.555	4.849	21.115.553
Skupaj	52.924.869	649.967	-283.037	0	-573.387	5.894.555	-4.839	58.608.128

2017 (v EUR)	Začetno stanje	Nakupi	Prodaje	Prerazporeditve	Sprememba poštene vrednosti	Tečajne razlike	Končno stanje
Zemljišča in zgradbe za opravljanje dejavnosti	43.047.424	3.139.500	-199.752	-7.429.088	-1.498.253	33.761	37.093.592
Naložbene nepremičnine	8.100.146	673.412	0	7.355.635	-352.882	54.966	15.831.277
Skupaj	51.147.570	3.812.912	-199.752	-73.453	-1.851.135	88.727	52.924.869

Metode vrednotenja so za vse zgornje postavke opisane v sklopu računovodskih usmeritev. Za naložbene nepremičnine je metoda opisana v poglavju 17.4.14 Naložbene nepremičnine, za finančne naložbe pa v poglavju 17.4.15 Finančne naložbe in sredstva zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje.

17.8 Razkritja h konsolidiranim računovodskim izkazom – izkaz poslovnega izida

28) Čisti prihodki od zavarovalnih premij

Čisti prihodki od zavarovalnih premij

(v EUR) 2018	Obračunane kosmate premije	Obračunane premije sprejetega sozavarovanja	Deleži pozavarovateljev in sozavarovateljev (-)	Sprememba kosmatih prenosnih premij (+/-)	Sprememba prenosnih premij za pozavarovalni in sozavarovalni del (+/-)	Čisti prihodki od premij
Nezgodno zavarovanje	28.852.852	2.475	-100.017	-445.474	-2.837	28.306.999
Zdravstveno zavarovanje	6.964.822	266	-666.896	482.048	40.326	6.820.566
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	108.228.545	0	-1.605.236	-4.759.916	59.898	101.923.291
Zavarovanje tirnih vozil	136.537	0	-5.281	12.454	156	143.866
Letalsko zavarovanje	834.949	0	-10.614	-64.244	-656	759.435
Zavarovanje plovil	5.912.366	0	-390.432	-285.084	28.242	5.265.092
Zavarovanje prevoza blaga	6.277.836	1.156.875	-360.331	-47.126	-170.104	6.857.150
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	91.683.262	930.919	-13.756.218	96.129	426.342	79.380.434
Drugo škodno zavarovanje	41.067.719	473.656	-5.229.016	-577.516	-112.212	35.622.631
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	117.990.521	0	-956.289	-5.557.266	-67.840	111.409.126
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	217.590	0	-98.377	-17.722	6.338	107.829
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	942.374	0	-15.846	5.499	7.023	939.050
Splošno zavarovanje odgovornosti	21.907.694	487.775	-1.743.740	-124.706	-150.781	20.376.242
Kreditno zavarovanje	3.496.086	0	0	732.456	0	4.228.542
Kavcijsko zavarovanje	207.362	0	-1.961	-87.034	461	118.828
Zavarovanje različnih finančnih izgub	2.569.769	45.183	-879.672	219.528	5.303	1.960.111
Zavarovanje stroškov postopka	723.902	8.946	-609.134	20.694	25.508	169.916
Zavarovanje pomoči	15.963.453	0	-65.958	-1.010.831	-3.361.713	11.524.951
Življenjsko zavarovanje	44.138.014	0	-280.091	-17.749	-4.648	43.835.526
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	45.077.598	193	-167.743	10.165	-97	44.920.116
Skupaj premoženjska zavarovanja	453.977.639	3.106.095	-26.495.018	-11.408.111	-3.266.546	415.914.059
Skupaj življenjska zavarovanja	89.215.612	193	-447.834	-7.584	-4.745	88.755.642
Skupaj	543.193.251	3.106.288	-26.942.852	-11.415.695	-3.271.291	504.669.701

(v EUR) 2017	Obračunane kosmate premije	Obračunane premije sprejetega sozavarovanja	Deleži pozavarovateljev in sozavarovateljev (-)	Sprememba kosmatih prenosnih premij (+/-)	Sprememba prenosnih premij za pozavarovalni in sozavarovalni del (+/-)	Čisti prihodki od premij
Nezgodno zavarovanje	27.485.491	4.040	-99.026	311.195	-3.860	27.697.840
Zdravstveno zavarovanje	7.480.495	143	-594.628	26.129	-26.873	6.885.266
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	95.190.755	0	-1.516.747	-6.012.754	30.511	87.691.765
Zavarovanje tirnih vozil	212.491	0	-4.248	-16.800	339	191.782
Letalsko zavarovanje	60.812	932	-13.976	120.028	-82	167.714
Zavarovanje plovil	5.769.241	0	-347.656	-493.637	64.762	4.992.710
Zavarovanje prevoza blaga	6.352.928	687.892	-300.766	-401.104	3.425	6.342.375
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	91.656.789	745.730	-12.835.690	-1.106.006	289.243	78.750.066
Drugo škodno zavarovanje	37.679.775	319.208	-5.328.345	-371.347	399.130	32.698.421
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	107.378.633	0	-1.604.081	-3.377.452	90.852	102.487.952
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	391.893	1.014	-122.173	-7.559	-9.326	253.849
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	988.883	0	-9.964	-36.221	1.571	944.269
Splošno zavarovanje odgovornosti	20.414.990	263.553	-1.984.008	-355.283	314.282	18.653.534
Kreditno zavarovanje	5.588.902	0	-121.318	-1.141.736	0	4.325.848
Kavcijsko zavarovanje	394.971	0	-42.602	48.481	0	400.850
Zavarovanje različnih finančnih izgub	2.977.741	61.365	-649.591	-141.523	42.222	2.290.214
Zavarovanje stroškov postopka	746.920	8.701	-526.729	-3.668	-1.127	224.097
Zavarovanje pomoči	13.984.936	0	-7.683.809	-919.774	446.200	5.827.553
Življenjsko zavarovanje	42.244.687	0	-261.733	100.348	495	42.083.797
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	48.139.398	122	-196.206	12.918	-141	47.956.091
Skupaj premoženjska zavarovanja	424.756.646	2.092.578	-33.785.357	-13.879.031	1.641.269	380.826.105
Skupaj življenjska zavarovanja	90.384.085	122	-457.939	113.266	354	90.039.888
Skupaj	515.140.731	2.092.700	-34.243.296	-13.765.765	1.641.623	470.865.993

29) Prihodki in odhodki od finančnih naložb

Prihodki naložb po skupinah MSRP

2018 (v EUR)	Prihodki od obresti	Sprememba poštene vrednosti in dobički pri odtujitvah FVPL	Dobički pri odtujitvah naložb ostale skupine MSRP	Prihodki od dividend in deležev ostale naložbe	Pozitivne tečajne razlike	Drugi prihodki	Skupaj	Čisti neiztrženi dobički naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje
V posesti do zapadlosti	3.859.397	0	0	0	24.044	0	3.883.441	341.122
Dolžniški instrumenti	3.859.397	0	0	0	24.044	0	3.883.441	341.122
Po pošteni vrednosti prek IPI	242.059	213.683	0	28.993	3.542	65.960	554.237	16.142.187
Razporejeni v to skupino	242.059	213.683	0	28.993	3.542	65.960	554.237	16.142.187
Dolžniški instrumenti	242.059	149.371	0	0	2.185	1.182	394.797	59.784
Lastniški instrumenti	0	64.312	0	28.993	1.357	9.052	103.714	16.082.403
Ostale naložbe	0	0	0	0	0	55.726	55.726	0
Razpoložljivo za prodajo	11.599.677	0	2.251.786	1.349.374	6.178.620	9.645	21.389.102	379.562
Dolžniški instrumenti	11.599.677	0	1.910.982	0	6.178.620	9.616	19.698.895	371.499
Lastniški instrumenti	0	0	340.804	1.257.367	0	0	1.598.171	8.063
Ostale naložbe	0	0	0	0	0	29	29	0
Naložbe v infrastrukturne sklade	0	0	0	92.007	0	0	92.007	0
Kreditni in terjatve	740.250	0	0	0	210.338	6.990	957.578	4.453
Dolžniški instrumenti	698.974	0	0	0	93.388	6.990	799.352	4.453
Ostale naložbe	41.276	0	0	0	116.950	0	158.226	0
Finančne naložbe pozavarovateljev iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih	17.803	0	0	0	0	0	17.803	0
Skupaj	16.459.186	213.683	2.251.786	1.378.367	6.416.544	82.595	26.802.161	16.867.324

Odhodki naložb po skupinah MSRP

2018 (v EUR)	Odhodki za obresti	Sprememba poštene vrednosti in izgube pri odtujitvah FVPL	Izgube pri odtujitvah naložb ostale skupine MSRP	Slabitve naložb	Negativne tečajne razlike	Drugo	Skupaj	Čisti neizt. izgube naložb živ. zav., ki prevzemajo naložbeno tvegasnje	Odhodki pridruženih družb in slabitev dobrega imena
V posesti do zapadlosti	0	0	0	1	52.511	0	52.512	0	0
Dolžniški instrumenti	0	0	0	1	52.511	0	52.512	0	0
Po pošteni vrednosti prek IPI	0	636.625	0	0	21.309	24.483	682.417	23.498.245	0
Razporejeni v to skupino	0	636.625	0	0	21.309	24.483	682.417	23.498.245	0
Dolžniški instrumenti	0	522.255	0	0	21.210	9.667	553.132	63.010	0
Lastniški instrumenti	0	114.370	0	0	99	14.816	129.285	23.434.229	0
Ostale naložbe	0	0	0	0	0	0	0	1.006	0
Razpoložljivo za prodajo	0	0	305.347	1.943.974	6.249.345	79.558	8.578.224	0	151.130
Dolžniški instrumenti	0	0	167.133	0	6.248.976	79.558	6.495.667	0	0
Lastniški instrumenti	0	0	138.214	1.943.974	369	0	2.082.557	0	151.130
Kreditni in terjatve	28.445	0	0	0	247.603	15.250	291.298	0	0
Dolžniški instrumenti	0	0	0	0	44.070	15.250	59.320	0	0
Ostale naložbe	28.445	0	0	0	203.533	0	231.978	0	0
Skupaj	28.445	636.625	305.347	1.943.975	6.570.768	119.291	9.604.451	23.498.245	151.130

Donos naložb

2018 (v EUR)	Prihodki/odhodki od obresti	Sprememba poštene vrednosti in dobički/izgube pri odtujitvah FVPL	Dobički/izgube pri odtujitvah naložb ostale skupine MSRP	Prihodki od dividend in deležev ostale naložbe	Slabitve naložb	Pozitivne/negativne tečajne razlike	Drugi prihodki/ odhodki	Skupaj	Čisti neizt. dobički/ izgube naložb živ. zav., ki prevzemajo naložbeno tveganje	Prihodki/ odhodki pridruženih družb in slabitve dobrega imena
V posesti do zapadlosti	3.859.397	0	0	0	-1	-28.467	0	3.830.929	341.122	0
Dolžniški instrumenti	3.859.397	0	0	0	-1	-28.467	0	3.830.929	341.122	0
Po poštene vrednosti prek IPI	242.059	-422.942	0	28.993	0	-17.767	41.477	-128.180	-7.356.058	0
Razporejeni v to skupino	242.059	-422.942	0	28.993	0	-17.767	41.477	-128.180	-7.356.058	0
Dolžniški instrumenti	242.059	-372.884	0	0	0	-19.025	-8.485	-158.335	-3.226	0
Lastniški instrumenti	0	-50.058	0	28.993	0	1.258	-5.764	-25.571	-7.351.826	0
Ostale naložbe	0	0	0	0	0	0	55.726	55.726	-1.006	0
Razpoložljivo za prodajo	11.599.677	0	1.946.439	1.349.374	-1.943.974	-70.725	-69.913	12.810.878	379.562	-151.130
Dolžniški instrumenti	11.599.677	0	1.743.849	0	0	-70.356	-69.942	13.203.228	371.499	0
Lastniški instrumenti	0	0	202.590	1.257.367	-1.943.974	-369	0	-484.386	8.063	-151.130
Ostale naložbe	0	0	0	0	0	0	29	29	0	0
Naložbe v infrastrukturne sklade	0	0	0	92.007	0	0	0	92.007	0	0
Kreditni in terjatve	711.805	0	0	0	0	-37.265	-8.260	666.280	4.453	0
Dolžniški instrumenti	698.974	0	0	0	0	49.318	-8.260	740.032	4.453	0
Ostale naložbe	12.831	0	0	0	0	-86.583	0	-73.752	0	0
Fin. nal. poz. iz nasl. pozav. pog. pri cedentih	17.803	0	0	0	0	0	0	17.803	0	0
Skupaj	16.430.741	-422.942	1.946.439	1.378.367	-1.943.975	-154.224	-36.696	17.197.710	-6.630.921	-151.130

Prihodki naložb po skupinah MSRP

2017 (v EUR)	Prihodki od obresti	Sprememba poštene vrednosti in dobički pri odtujitvah FVPL	Dobički pri odtujitvah naložb ostale skupine MSRP	Prihodki od dividend in deležev ostale naložbe	Positivne tečajne razlike	Drugi prihodki	Skupaj	Čisti neiztrženi dobički naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje
V posesti do zapadlosti	5.146.343	0	0	0	51.099	0	5.197.442	348.079
Dolžniški instrumenti	5.146.343	0	0	0	51.099	0	5.197.442	348.079
Po pošteni vrednosti prek IPI	119.782	229.386	0	26.450	4.890	103.915	484.423	16.006.180
Razporejeni v to skupino	119.782	229.386	0	26.450	4.890	103.915	484.423	16.006.180
Dolžniški instrumenti	119.782	116.337	0	0	4.890	1.835	242.844	1.145.080
Lastniški instrumenti	0	113.049	0	26.450	0	26.811	166.310	14.861.100
Ostale naložbe	0	0	0	0	0	75.269	75.269	0
Razpoložljivo za prodajo	12.673.321	0	3.121.822	1.114.983	3.981.586	14.170	20.905.882	468.816
Dolžniški instrumenti	12.673.321	0	2.581.179	0	3.981.586	10.591	19.246.677	452.339
Lastniški instrumenti	0	0	493.505	1.114.983	0	3.579	1.612.067	16.477
Ostale naložbe	0	0	47.138	0	0	0	47.138	0
Kreditni in terjatve	623.466	0	511	0	165.139	25.637	814.753	26.309
Dolžniški instrumenti	593.129	0	511	0	109.733	25.637	729.010	26.309
Ostale naložbe	30.337	0	0	0	55.406	0	85.743	0
Finančne naložbe pozavarovateljev iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih	44.415	0	0	0	0	0	44.415	0
Skupaj	18.607.327	229.386	3.122.333	1.141.433	4.202.714	143.722	27.446.915	16.849.384

Odhodki naložb po skupinah MSRP

2017 (v EUR)	Odhodki za obresti	Sprememba poštene vrednosti in izgube pri odtujitvah FVPL	Izgube pri odtujitvah naložb ostale skupine MSRP	Slabitve naložb	Negativne tečajne razlike	Drugo	Skupaj	Čisti neizt. izgube naložb živ. zav., ki prevzemajo naložbeno tveganje
V posesti do zapadlosti	0	0	0	0	110.620	0	110.620	0
Dolžniški instrumenti	0	0	0	0	110.620	0	110.620	0
Po poštenu vrednosti prek IPI	0	79.645	0	0	107.922	35.748	223.315	8.237.919
Razporejeni v to skupino	0	79.645	0	0	107.922	35.748	223.315	8.237.919
Dolžniški instrumenti	0	3.322	0	0	104.380	8.554	116.256	556.481
Lastniški instrumenti	0	76.323	0	0	3.542	27.194	107.059	7.681.438
Razpoložljivo za prodajo	0	0	584.859	320.000	9.616.244	2.440	10.523.543	18.497
Dolžniški instrumenti	0	0	515.698	0	9.616.244	2.018	10.133.960	18.397
Lastniški instrumenti	0	0	69.161	320.000	0	422	389.583	100
Kreditni in terjatve	522	0	0	0	299.292	15.914	315.728	0
Dolžniški instrumenti	0	0	0	0	72.849	15.914	88.763	0
Ostale naložbe	522	0	0	0	226.443	0	226.965	0
Podrejene obveznosti	718.338	0	0	0	0	0	718.338	0
Skupaj	718.860	79.645	584.859	320.000	10.134.078	54.102	11.891.544	8.256.416

Donos naložb

2017 (v EUR)	Prihodki/odhodki od obresti	Sprememba poštene vrednosti in dobički/ izgube pri odtujitvah FVPL	Dobički/izgube pri odtujitvah naložb ostale skupine MSRP	Prihodki od dividend in deležev ostale naložbe	Slabitve naložb	Pozitivne/negativne tečajne razlike	Drugi prihodki/ odhodki	Skupaj	Čisti neizt. dobički/ izgube naložb živ. zav., ki prevzemajo naložbeno tveganje
V posesti do zapadlosti	5.146.343	0	0	0	0	-59.521	0	5.086.822	348.079
Dolžniški instrumenti	5.146.343	0	0	0	0	-59.521	0	5.086.822	348.079
Po poštenu vrednosti prek IPI	119.782	149.741	0	26.450	0	-103.032	68.167	261.108	7.768.261
Razporejeni v to skupino	119.782	149.741	0	26.450	0	-103.032	68.167	261.108	7.768.261
Dolžniški instrumenti	119.782	113.015	0	0	0	-99.490	-6.719	126.588	588.599
Lastniški instrumenti	0	36.726	0	26.450	0	-3.542	-383	59.251	7.179.662
Ostale naložbe	0	0	0	0	0	0	75.269	75.269	0
Razpoložljivo za prodajo	12.673.321	0	2.536.963	1.114.983	-320.000	-5.634.658	11.730	10.382.339	450.319
Dolžniški instrumenti	12.673.321	0	2.065.481	0	0	-5.634.658	8.573	9.112.717	433.942
Lastniški instrumenti	0	0	424.344	1.114.983	-320.000	0	3.157	1.222.484	16.377
Ostale naložbe	0	0	47.138	0	0	0	0	47.138	0
Kreditni in terjatve	622.944	0	511	0	0	-134.153	9.723	499.025	26.309
Dolžniški instrumenti	593.129	0	511	0	0	36.884	9.723	640.247	26.309
Ostale naložbe	29.815	0	0	0	0	-171.037	0	-141.222	0
Fin. nal. poz. iz nasl. pozav. pog. pri cedentih	44.415	0	0	0	0	0	0	44.415	0
Podrejene obveznosti	-718.338	0	0	0	0	0	0	-718.338	0
Skupaj	17.888.467	149.741	2.537.474	1.141.433	-320.000	-5.931.364	89.620	15.555.371	8.592.968

Prihodki od obresti od oslabljenih naložb so v letu 2018 znašali 1.427 EUR, v letu 2017 pa so znašali 1.002 EUR.

Prihodki in odhodki naložb glede na vir sredstev

Skupina vodi ločeno prihodke in odhodke od naložb glede na vire sredstev, tj. ločeno za naložbe lastnih virov, naložbe registrov premoženjskih zavarovanj in za naložbe registrov življenjskih zavarovanj. Naložbe lastnih virov pokrivajo kapital skupine, naložbe registrov premoženjskih zavarovanj pokrivajo zavarovalno-tehnične rezervacije iz naslova premoženjskih zavarovanj, naložbe registrov življenjskih zavarovanj pa pokrivajo zavarovalno-tehnične rezervacije iz naslova življenjskih zavarovanj.

Prihodki od naložb – premoženjska zavarovanja

(v EUR)	Kritno premoženje 2018	Kritno premoženje 2017
Prihodki od obresti	9.039.389	9.911.757
Sprememba poštene vrednosti in dobički pri odtujitvah FVPL	138.403	81.976
Dobički pri odtujitvah naložb ostale skupine MSRP	1.402.696	1.799.602
Prihodki od dividend in deležev ostale naložbe	659.996	580.806
Pozitivne tečajne razlike	6.281.481	3.954.061
Drugi prihodki	11.824	31.342
Skupaj prihodki od naložb kritnega premoženja	17.533.789	16.359.544
	Lastni viri 2018	Lastni viri 2017
Prihodki od obresti	327.418	436.925
Sprememba poštene vrednosti in dobički pri odtujitvah FVPL	14.071	0
Dobički pri odtujitvah naložb ostale skupine MSRP	259.501	450.329
Prihodki od dividend in deležev ostale naložbe	465.246	286.723
Pozitivne tečajne razlike	2.088	18.264
Drugi prihodki	1.004	116
Skupaj prihodki od naložb lastnih virov	1.069.328	1.192.357
Skupaj prihodki od naložb - premoženjska zavarovanja	18.603.117	17.551.901

Prihodki od naložb – življenjska zavarovanja

(v EUR)	Kritni sklad 2018	Kritni sklad 2017
Prihodki od obresti	6.135.074	7.218.224
Sprememba poštene vrednosti in dobički pri odtujitvah FVPL	9.487	19.297
Dobički pri odtujitvah naložb ostale skupine MSRP	259.112	686.270
Prihodki od dividend in deležev ostale naložbe	247.023	270.970
Pozitivne tečajne razlike	107.559	215.078
Drugi prihodki	5.727	30.941
Skupaj prihodki od naložb kritnega premoženja	6.763.982	8.440.780
	Lastni viri 2018	Lastni viri 2017
Prihodki od obresti	957.305	1.040.421
Sprememba poštene vrednosti in dobički pri odtujitvah FVPL	51.722	128.113
Dobički pri odtujitvah naložb ostale skupine MSRP	330.477	186.132
Prihodki od dividend in deležev ostale naložbe	6.102	2.934
Pozitivne tečajne razlike	25.416	15.311
Drugi prihodki	64.040	81.323
Skupaj prihodki od naložb lastnih virov	1.435.062	1.454.234
Skupaj prihodki od naložb - življenjska zavarovanja	8.199.044	9.895.014
Skupaj prihodki od naložb	26.802.161	27.446.915

Odhodki od finančnih sredstev in obveznosti – premoženjska zavarovanja

(v EUR)	Kritno premoženje 2018	Kritno premoženje 2017
Odhodki za obresti	28.444	522
Sprememba poštene vrednosti in izgube pri odtujitvah FVPL	328.135	76.271
Izgube pri odtujitvah naložb ostale skupine MSRP	219.621	383.567
Slabitve naložb	1.943.974	0
Negativne tečajne razlike	6.319.618	9.561.654
Drugo	9.984	9.030
Skupaj odhodki od naložb kritnega premoženja	8.849.776	10.031.044
	Lastni viri 2018	Lastni viri 2017
Odhodki za obresti	0	718.338
Sprememba poštene vrednosti in izgube pri odtujitvah FVPL	82.692	0
Izgube pri odtujitvah naložb ostale skupine MSRP	29.136	14.504
Slabitve naložb	0	320.000
Negativne tečajne razlike	1.518	5.933
Drugo	0	488
Skupaj odhodki od naložb lastnih virov	113.346	1.059.263
Skupaj odhodki od naložb - premoženjska zavarovanja	8.963.122	11.090.307

Odhodki od finančnih sredstev in obveznosti – življenjska zavarovanja

(v EUR)	Kritni sklad 2018	Kritni sklad 2017
Izgube pri odtujitvah naložb ostale skupine MSRP	45.702	158.909
Negativne tečajne razlike	218.919	356.046
Drugo	31.970	44.303
Skupaj odhodki od naložb kritnega premoženja	296.591	559.258
	Lastni viri 2018	Lastni viri 2017
Sprememba poštene vrednosti in izgube pri odtujitvah FVPL	225.799	3.374
Izgube pri odtujitvah naložb ostale skupine MSRP	10.888	27.879
Slabitve naložb	1	0
Negativne tečajne razlike	30.713	210.445
Drugo	77.337	281
Skupaj odhodki od naložb lastnih virov	344.738	241.979
Skupaj odhodki od naložb - življenjska zavarovanja	641.329	801.237
Skupaj odhodki od naložb	9.604.451	11.891.544
Neto donos	17.197.710	15.555.371

Donos naložb premoženjskih oziroma življenjskih zavarovanj

(v EUR)	2018	2017
Premoženjska zavarovanja	9.639.995	6.461.594
Življenjska zavarovanja	7.557.715	9.093.777
Skupaj	17.197.710	15.555.371

(v EUR)	Kritni sklad 2018	Kritni sklad 2017
Čisti neiztrženi dobički naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	16.867.324	16.849.384
Čiste neiztržene izgube naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	23.498.245	8.256.416
Neto donos	-6.630.921	8.592.968

Slabitve naložb

(v EUR)	2018	2017
Delnice	1.943.975	320.000

Donos naložb v letu 2018 znaša 17,2 milijona EUR in je za 1,6 milijona EUR višji od donosa v letu 2017. Razlog je predvsem v ugodnejših razmerah na valutnih trgih in posledično nižjemu vplivu tečajnih razlik. Čiste negativne tečajne razlike so v letu 2018 znašale 0,2 milijona EUR v primerjalnem obdobju 2017 pa so prav tako čiste negativne tečajne razlike znašale skoraj 6 milijonov EUR.

30) Drugi zavarovalni prihodki in drugi prihodki

Drugi zavarovalni prihodki

(v EUR)	2018	2017
Prihodki od pozavarovalnih provizij	3.634.682	2.870.868
Prihodki od vnovčenja oslavljenih terjatev	5.260.757	2.326.977
Prihodki od storitev za opravljene druge zavarovalne posle	2.922.073	2.218.763
Pozitivne tečajne razlike	5.477.165	4.043.120
Prihodki od izstopne provizije in provizije za upravljanje	2.524.754	2.700.784
Prihodki od drugih storitev	1.418.926	1.269.208
Skupaj	21.238.357	15.429.720

V letu 2018 skupina še vedno beleži visoke pozitivne in tudi negativne tečajne razlike, predvsem iz naslova pozavarovalnega posla.

Pomemben del drugih zavarovalnih prihodkov predstavljajo prihodki od pozavarovalnih provizij. V naslednji preglednici razkrivamo prihodke od pozavarovalnih provizij po zavarovalnih vrstah

Prihodki od pozavarovalnih provizij

(v EUR)	2018	2017
Nezgodno zavarovanje	18.405	23.434
Zdravstveno zavarovanje	0	618
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	199.530	65.593
Zavarovanje tirnih vozil	46	190
Letalsko zavarovanje	678	767
Zavarovanje plovil	1.784	2.390
Zavarovanje prevoza blaga	29.060	11.511
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	2.153.362	1.632.544
Drugo škodno zavarovanje	780.990	606.065
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	19.051	199.540
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	9.755	11.346
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	260	279
Splošno zavarovanje odgovornosti	198.360	161.206
Zavarovanje različnih finančnih izgub	130.727	74.254
Zavarovanje pomoči	14.812	19.652
Življenjsko zavarovanje	62.137	33.795
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	15.725	27.684
Skupaj premoženjska zavarovanja	3.556.820	2.809.389
Skupaj življenjska zavarovanja	77.862	61.479
Skupaj	3.634.682	2.870.868

Drugi prihodki

(v EUR)	2018	2017
Prihodki od vnovčenja oslavljenih terjatev	127.229	284.474
Prejete najemnine od naložbenih nepremičnin	1.146.475	514.115
Prihodki od izstopne provizije in provizije za upravljanje	2.707.419	0
Prejete kazni in odškodnine	658.539	731.142
Prihodki od odtujitve naložbenih nepremičnin	87.139	0
Prihodki od drugih storitev	9.822.875	4.528.269
Skupaj	14.549.676	6.058.000

Povečanje prihodkov od drugih storitev je nastalo z vključitvijo družb TBS Team 24 in Sava penzisko društvo, katerih prihodki so pripoznani med prihodki od drugih storitev.

31) Čisti odhodki za škode

Čisti odhodki za škode

(v EUR) 2018	Kosmati zneski		Deleži škod pozavarovateljev (-)	Deleži škod sozavarovateljev (-)	Sprememba kosmatih škodnih rezervacij (+/-)	Sprememba škodnih rezervacij za pozavarovalni in sozavarovalni del (+/-)	Čisti odhodki za škode
	Škode	Regresi					
Nezgodno zavarovanje	12.883.294	-195	-13.635	8.256	-1.706.769	-1.979	11.168.972
Zdravstveno zavarovanje	4.759.234	-3.358	-410.221	0	-207.654	126.919	4.264.920
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	75.558.133	-1.458.709	-773.072	0	-108.465	-109.682	73.108.205
Zavarovanje tirnih vozil	559.088	0	-13	0	28.184	0	587.259
Letalsko zavarovanje	1.545.571	0	-450.851	0	-963.543	228.663	359.840
Zavarovanje plovil	3.497.028	0	-5.004	0	3.496.955	-144.696	6.844.283
Zavarovanje prevoza blaga	5.635.149	-42.956	-1.141	529.557	-425.262	-10.556	5.684.791
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	51.816.661	-46.734	-6.146.771	206.849	-4.722.167	960.551	42.068.389
Drugo škodno zavarovanje	21.057.561	-41.346	-1.439.889	236.984	-2.352.946	519.357	17.979.721
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	71.171.313	-3.950.705	-393.256	0	-2.310.260	-2.411.882	62.105.210
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	-12.342	0	-1.000	0	8.178	-32.999	-38.163
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	347.362	0	0	0	3.498	3.315	354.175
Splošno zavarovanje odgovornosti	5.700.905	-7.403	-143.145	30.749	751.147	445.177	6.777.430
Kreditno zavarovanje	2.421.429	-2.819.237	0	0	175.623	0	-222.185
Kavcijsko zavarovanje	72.638	-7.000	0	0	-164.293	0	-98.655
Zavarovanje različnih finančnih izgub	875.522	0	-82.675	30.033	56.587	212.274	1.091.741
Zavarovanje stroškov postopka	447	0	0	1.052	-10.438	0	-8.939
Zavarovanje pomoči	5.564.313	492	-3.504.361	0	-366.617	709.617	2.403.444
Življenjsko zavarovanje	48.612.363	0	-90.190	0	-906.218	75.022	47.690.977
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	38.868.000	0	-48.374	0	-189.057	8.602	38.639.171
Skupaj premoženjska zavarovanja	263.453.306	-8.377.151	-13.365.034	1.043.480	-8.818.242	494.079	234.430.438
Skupaj življenjska zavarovanja	87.480.363	0	-138.564	0	-1.095.275	83.624	86.330.148
Skupaj	350.933.669	-8.377.151	-13.503.598	1.043.480	-9.913.517	577.703	320.760.586

(v EUR) 2017	Kosmati zneski		Deleži škod pozavarovateljev (-)	Deleži škod sozavarovateljev (-)	Sprememba kosmatih škodnih rezervacij (+/-)	Sprememba škodnih rezervacij za pozavarovalni in sozavarovalni del (+/-)	Čisti odhodki za škode
	Škode	Regresi					
Nezgodno zavarovanje	11.980.148	-1.132	-16.116	15.343	-587.439	-8.504	11.382.301
Zdravstveno zavarovanje	4.934.881	-233	-1304	0	62.108	-188.551	4.806.901
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	66.611.262	-1.194.184	-965.206	0	224.020	630.039	65.305.930
Zavarovanje tirnih vozil	91.017	0	-4	0	11.627	0	102.640
Letalsko zavarovanje	68.330	0	-11.911	31.517	273.438	-5.025	356.350
Zavarovanje plovil	5.002.554	-6	-3.682	0	898.054	-145.551	5.751.369
Zavarovanje prevoza blaga	3.541.459	-6.225	-20.569	298.971	-415.075	13.105	3.411.666
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	48.403.126	-31.178	-3.758.659	282.643	12.298.953	156.928	57.351.813
Drugo škodno zavarovanje	18.500.727	-47.393	-3.507.086	196.233	2.007.004	-1.107.887	16.041.598
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	66.049.470	-3.144.820	-909.180	0	-9.282.149	-1.535.948	51.177.373
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	42.562	0	-40.395	0	5.413	-29.594	-22.014
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	314.312	-360	-11	0	-14.837	-8	299.096
Splošno zavarovanje odgovornosti	6.148.642	-32.066	-679.049	39.549	-897.593	1.238.286	5.817.769
Kreditno zavarovanje	2.443.175	-2.505.461	-269	0	-723.255	0	-785.810
Kavcijsko zavarovanje	191.318	-18	0	0	131.683	0	322.983
Zavarovanje različnih finančnih izgub	2.186.678	-35	-405.303	0	-556.391	99.930	1.324.879
Zavarovanje stroškov postopka	1.165	0	0	1.099	8.484	0	10.748
Zavarovanje pomoči	7.574.113	-3.637	-6.266.352	0	-152.052	190.266	1.342.338
Življenjsko zavarovanje	33.490.258	0	-61.794	0	-79.804	-55.855	33.292.805
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	39.118.711	0	-64.993	0	-280.229	39.097	38.812.586
Skupaj premoženjska zavarovanja	244.084.939	-6.966.748	-16.585.096	865.355	3.291.993	-692.514	223.997.929
Skupaj življenjska zavarovanja	72.608.969	0	-126.787	0	-360.033	-16.758	72.105.391
Skupaj	316.693.908	-6.966.748	-16.711.883	865.355	2.931.960	-709.272	296.103.320

Predhodni preglednici razkrivata obračunane kosmate zneske škod, ki vključujejo kosmate zneske odškodnin in kosmate zneske uveljavljenih regresov, ter delež škod (vključujoč del, ki odpade na regrese), ki jih je skupina dobila povrnjene na podlagi retrocesije. Na čiste odhodke za škode vpliva še sprememba čistih škodnih rezervacij, in sicer zmanjšuje čiste odhodke za škode v višini 9,3 milijona EUR (v letu 2017 je povečevala čiste odhodke škode za 2,2 milijona EUR).

32) Sprememba drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij in sprememb zavarovalno-tehničnih rezervacij zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje

Sprememba drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij se nanaša na spremembe čistih rezervacij za neiztekle nevarnosti. Gibanje kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij je opisano v razkritju 22.

33) Obratovalni stroški

Skupina spremlja obratovalne stroške po naravnih vrstah. V primerjavi z letom 2017 so se obratovalni stroški povečali za 13,5 %

Obratovalni stroški po naravnih vrstah

(v EUR)	2018	2017
Stroški pridobivanja zavarovanj (provizije)	58.372.509	51.949.127
Sprememba v razmejenih stroških pridobivanja zavarovanj	-1.598.536	-2.389.002
Amortizacija sredstev, potrebnih za obratovanje	5.254.010	7.525.357
Stroški dela	73.118.022	68.429.957
- Plače zaposlenih	52.725.570	49.999.192
- Stroški socialnega in pokojninskega zavarovanja	8.578.891	8.204.067
- Drugi stroški dela	11.813.561	10.226.698
Stroški storitev fizičnih oseb, ki ne opravljajo dej. skupaj z dajatvami	484.764	457.816
Drugi obratovalni stroški	42.500.668	30.989.073
Skupaj	178.131.437	156.962.328

Drugi obratovalni stroški so višji zaradi konsolidacije novih družb v skupini, ki imajo zaradi svoje dejavnosti višje stroške drugih storitev.

Stroški, porabljeni za revizorja

(v EUR)	2018	2017
Revidiranje letnega poročila	263.732	264.905
Druge storitve dajanja zagotovil	14.101	14.640
Druge revizijske storitve	2.279	12.200
Skupaj	280.112	291.745

34) Drugi zavarovalni odhodki in drugi odhodki

(v EUR)	2018	2017
Stroški za preventivno dejavnost in požarna taksa	3.387.535	3.365.303
Prispevek za kritje škod po nezavarovanih in neznanih vozilih in plovilih	1.282.145	1.402.836
Negativne tečajne razlike	9.645.650	7.491.929
Prevrednotovalni poslovni odhodki	4.935.745	2.026.597
Drugi odhodki	4.054.754	3.199.415
Skupaj	23.305.829	17.486.080

Drugi zavarovalni odhodki so se povečali zaradi povečanih odpisov terjatev v višini 2,9 milijona EUR in negativnih tečajnih razlik za 2,2 milijona EUR.

Med drugimi odhodki v znesku 2,9 milijona EUR (2017: 2,8 milijona EUR) so izkazani prispevki za kritje stroškov nadzornega organa, popravki drugih terjatev ter prispevki za financiranje zdravstvene zaščite in stroški vpogledov v elektronske policijske zapisnike.

35) Odhodek za davek

Uskladitev davčne stopnje

(v EUR)	2018	2017
Dobiček/izguba pred davkom	55.260.572	39.880.983
Davek od dobička ob uporabi zakonske stopnje (19%)	10.499.509	7.577.387
Prilagoditev na dejanske stopnje	6.571.773	6.014.182
Davčni učinek prihodkov, ki se pri obračunu davka odštejejo	-6.801.659	-4.948.544
Davčni učinek odhodkov, ki se pri obračunu davka ne odštejejo	2.716.638	1.011.587
Davčni učinek prihodkov, ki se pri obračunu davka prištejejo	-171.152	-88.891
Prihodki oz. odhodki za davčne olajšave	-501.724	-430.352
Drugo	-64.662	-349.294
Skupaj davek od dohodka v izkazu poslovnega izida	12.248.723	8.786.075
Efektivna davčna stopnja	22,17%	22,03%

17.9 Razkritja h konsolidiranim računovodskim izkazom – izkaz denarnega toka

36) Razkritje k izkazu denarnega toka, ki je sestavljen po posredni metodi

Izkaz denarnega toka v poglavju 16.4 Konsolidiran izkaz denarnih tokov je prikazan v skladu z zakonskimi zahtevami. V tem pojasnilu je prikazana uskladitev čistega dobička z denarnimi tokovi pri poslovanju.

V nadaljevanju so prikazane postavke izkaza poslovnega izida, ki niso upoštevane pri sestavitvi izkaza denarnega toka (v okviru denarnih tokov pri poslovanju), oziroma so prikazane na drugih mestih izkaza denarnega toka.

(v EUR)	2018	2017
Čisti dobiček/izguba tekočega leta	43.011.849	31.094.908
Nedelarne postavke izkaza poslovnega izida, ki niso vključene v izkaz denarnega toka:	-12.806.864	17.587.133
- sprememba prenosnih premij	14.686.986	12.124.142
- sprememba škodnih rezervacij	9.335.814	-2.222.688
- sprememba drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij	-13.207.584	2.179.849
- sprememba zavarovalno-tehničnih rezervacij zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	-15.962.680	1.121.327
- obratovalni stroški - amortizacija in sprememba razmejenih stroškov pridobivanja	3.655.474	5.136.355
- prevrednotenje finančnih sredstev	-11.314.874	-751.852
Izločene postavke prihodkov naložb	-17.837.553	-19.748.760
- prejemki od obresti - prikazane v točki B. a) 1.	-16.459.186	-18.607.327
- prejemki od dividend in deležev - prikazane v točki B. a) 2.	-1.378.367	-1.141.433
Izločene postavke odhodkov naložb	28.445	718.860
- izdatki za dane obresti - prikazane v točki C. b) 1.	28.445	718.860
Denarni tokovi pri poslovanju - postavke izkaza poslovnega izida	12.395.876	29.652.140

17.10 Pogojne terjatve in obveznosti

Skupina izkazuje pogojne obveznosti iz naslova danih poroštev. Ocenjena višina pogojnih obveznosti iz tega naslova znaša za alternativne sklade 21,7 milijona EUR, za ostala poročstva pa 4,2 milijona EUR.

Skupina izkazuje pogojne terjatve iz naslova neveljavljenih regresnih terjatev v višini 29,1 milijona EUR in vloženih odškodninskih tožb proti bankam izdajateljicam podrejenih finančnih instrumentov v višini 38,0 milijona EUR.

V prilogi je prikazano razkritje izvenbilančnih postavk.

17.11 Razkritja o poslovanju s povezanimi osebami

Skupina prikazuje ločena razkritja za naslednje skupine povezanih oseb:

- lastniki in z njimi povezana podjetja;
- uprava, nadzorni svet, revizijska komisija in komisije nadzornega sveta ter zaposleni, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe;
- odvisne družbe.

Lastniki in z njimi povezana podjetja

Največji lastnik skupine je Slovenski državni holding s 17,7-odstotnim deležem.

Uprava, nadzorni svet, revizijska komisija in zaposleni, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe

Zaslužki članov uprave, nadzornega sveta in zaposlenih, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe

(v EUR)	2018	2017
Uprava	698.458	620.246
Izplačila zaposlenim, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe	4.809.153	4.506.668
Nadzorni svet	131.377	111.606
Revizijska komisija in komisije nadzornega sveta	42.516	32.021
Skupaj	5.681.504	5.270.541

Zasluzki članov uprave za leto 2018

(v EUR)	Bruto plača - fiksni del	Bruto plača - variabilni del	Bonitete - zavarovanje	Bonitete - uporaba službenega vozila	Skupaj
Marko Jazbec	160.560	12.630	248	7.686	181.124
Jošt Dolničar	144.600	18.655	5.282	7.469	176.006
Srečko Čebtron	152.592	12.189	5.244	5.620	175.645
Polona Pirš Zupančič	139.404	0	3.988	4.906	148.298
Mateja Treven	5.196	12.189	0	0	17.385
Skupaj	602.352	55.663	14.762	25.681	698.458

Zasluzki članov uprave za leto 2017

(v EUR)	Bruto plača - fiksni del	Bruto plača - variabilni del	Bonitete - zavarovanje	Bonitete - uporaba službenega vozila	Skupaj
Marko Jazbec	101.831	0	134	4.281	106.246
Jošt Dolničar	150.440	14.912	5.582	8.664	179.599
Srečko Čebtron	152.697	7.170	5.205	7.116	172.188
Mateja Treven	141.667	7.170	5.193	8.184	162.214
Skupaj	546.635	29.253	16.114	28.245	620.246

Obveznosti do članov uprave iz naslova bruto zaslužkov

(v EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Marko Jazbec	13.280	13.280
Jošt Dolničar	11.950	11.950
Srečko Čebtron	12.616	12.616
Polona Pirš Zupančič	11.950	0
Mateja Treven	0	11.950
Skupaj	49.796	49.796

Skupina na dan 31. 12. 2018 ne izkazuje terjatev do članov uprave. Člani uprave nimajo zaslužkov iz opravljanja funkcij v odvisnih družbah.

Zasluzki članov nadzornega sveta, revizijske komisije in komisij nadzornega sveta za leto 2018

(v EUR)		Sejnine	Plačilo za opravljanje funkcije	Povračila stroškov in izobraževanja	Bonitete	Skupaj
Člani nadzornega sveta						
Mateja Lovšin Herič	predsednica	2.420	19.500	0	0	21.920
Keith William Morris	namestnik predsednice	2.420	14.300	14.440	0	31.160
Andrej Gorazd Kunstek	član	2.420	13.000	93	0	15.513
Mateja Živec	članica	2.145	13.000	81	0	15.226
Davor Ivan Gjivoje	član	2.475	13.000	16.423	0	31.898
Andrej Kren	član	2.420	13.000	240	0	15.660
Člani nadzornega sveta skupaj		14.300	85.800	31.277	0	131.377
Člani revizijske komisije						
Andrej Kren	predsednik	1.980	4.875	194	0	7.049
Mateja Lovšin Herič	članica	1.980	3.250	0	0	5.230
Ignac Dolensek	zunanji član	0	9.450	714	0	10.164
Člani revizijske komisije skupaj		3.960	17.575	908	0	22.443
Člani komisije za imenovanja in prejemke						
Mateja Lovšin Herič	predsednica	660	0	0	0	660
Keith William Morris	član	660	0	0	0	660
Davor Ivan Gjivoje	član	220	0	0	0	220
Andrej Kren	član	660	0	0	0	660
Člani komisije za imenovanja skupaj		2.200	0	0	0	2.200
Člani komisije za ocenjevanje primernosti in sposobnosti						
Mateja Živec	predsednica	0	0	0	0	0
Mateja Lovšin Herič	članica	0	0	0	0	0
Keith William Morris	član	0	0	0	0	0
Andrej Kren	nadomestni član	0	0	0	0	0
Člani komisije za ocenjevanje primernosti in sposobnosti skupaj		0	0	0	0	0
Člani komisije za tveganja						
Keith William Morris	predsednik	1.100	4.875	0	0	5.975
Davor Ivan Gjivoje	član	1.628	3.521	0	0	5.149
Slaven Mičković	zunanji član	0	6.750	0	0	6.750
Člani komisije za tveganja skupaj		2.728	15.146	0	0	17.874

Zasluzki članov nadzornega sveta, revizijske komisije ter komisij nadzornega sveta za leto 2017

(v EUR)		Sejnine	Plačilo za opravljanje funkcije	Povračila stroškov in izobraževanja	Bonitete	Skupaj
Člani nadzornega sveta						
Mateja Lovšin Herič	predsednica	2.970	18.958	183	0	22.111
Slaven Mičkovič	namestnik predsednice (do 15.7.2017)	1.595	7.727	0	0	9.322
Keith William Morris	namestnik predsednice (od 16.8.2017)	2.970	13.489	10.013	1.069	27.541
Andrej Gorazd Kunstek	član	2.970	13.000	0	0	15.970
Mateja Živec	članica	2.970	13.000	0	0	15.970
Davor Ivan Gjivoje	član (od 7.3.2017)	2.640	10.624	0	0	13.264
Andrej Kren	član (od 16.7.2017)	1.375	5.976	77	0	7.428
Člani nadzornega sveta skupaj		17.490	82.773	10.273	1.069	111.606
Člani revizijske komisije						
Andrej Kren	predsednik(od 16.8.2017)	880	1.835	97	0	2.812
Slaven Mičkovič	predsednik (do 15.7.2017)	1.320	2.634	0	0	3.954
Mateja Lovšin Herič	članica	2.200	2.979	0	0	5.179
Ignac Dolenšek	zunanji član	0	10.125	467	0	10.592
Člani revizijske komisije skupaj		4.400	17.573	564	0	22.537
Člani komisije za imenovanja in prejemke						
Mateja Lovšin Herič	predsednica	880	0	0	0	880
Slaven Mičkovič	član (do 15.7.2017)	660	0	0	0	660
Keith William Morris	član (od 24.8.2017)	880	0	0	0	880
Davor Ivan Gjivoje	član (od 24.8.2017)	176	0	0	0	176
Andrej Kren	član (od 24.8.2017)	220	0	0	0	220
Člani komisije za imenovanja skupaj		2.816	0	0	0	2.816
Člani komisije za ocenjevanje primernosti in sposobnosti						
Mateja Živec	predsednica (od 24.8.2017)	616	0	0	0	616
Mateja Lovšin Herič	članica (do 15.7.2017)	220	0	0	0	220
Keith William Morris	član (od 24.8.2017)	220	0	0	0	220
Nika Matjan	zunanja članica	0	0	0	0	0
Andrej Kren	nadomestni član (od 24.8.2017)	176	0	0	0	176
Člani komisije za ocenjevanje primernosti in sposobnosti skupaj		1.232	0	0	0	1.232
Člani komisije za tveganja						
Keith William Morris	predsednik (od 24.8.2017)	440	1.730	0	0	2.170
Davor Ivan Gjivoje	član (od 24.8.2017)	396	882	0	0	1.278
Slaven Mičkovič	zunanji član (od 24.8.2017)	0	1.988	0	0	1.988
Člani komisije za tveganja skupaj		836	4.600	0	0	5.436

Obveznosti do članov nadzornega sveta in revizijske komisije nadzornega sveta iz naslova bruto zaslužkov

(v EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Mateja Lovšin Herič	0	2.391
Slaven Mičković	350	788
Andrej Gorazd Kunstek	0	1.358
Keith William Morris	0	3.714
Mateja Živec	0	1.358
Davor Ivan Gjivoje	0	1.534
Andrej Kren	0	2.023
Ignac Dolenšek	0	844
Skupaj	350	14.011

Zaslužki zaposlenih, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe za leto 2018

(v EUR)	Bruto plača - fiksni del	Bruto plača - variabilni del	Bonitete in drugi prejemki	Skupaj
Individualne pogodbe	4.272.818	389.871	146.465	4.809.153

Zaslužki zaposlenih, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe za leto 2017

(v EUR)	Bruto plača - fiksni del	Bruto plača - variabilni del	Bonitete in drugi prejemki	Skupaj
Individualne pogodbe	4.189.932	173.658	143.078	4.506.668

Terjatve do države in družb v večinski državni lasti

(v EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Deleži v družbah	9.641.217	9.645.208
Dolžniški vrednostni papirji in posojila	168.175.326	203.987.529
Terjatve do zavarovalcev	94.606	126.693
Skupaj	177.911.149	213.759.429

Obveznosti do države in družb v večinski državni lasti

(v EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Obveznosti za deleže v zneskih škod	9.041	19.478

Prihodki in odhodki z družbami v večinski državni lasti

(v EUR)	2018	2017
Prihodki od dividend	583.434	565.389
Prihodki od obresti	6.237.105	7.992.652
Obračunane kosmate zavarovalne premije	10.631.231	12.986.211
Obračunani kosmati zneski škod	-5.056.417	-3.529.952
Skupaj	12.395.352	18.014.300

Značilnosti danih posojil odvisnim družbam

(v EUR) Posojiljemalec	Glavnica	Tip posojila	Ročnost	Obrestna mera
Sava neživotno osiguranje (SRB)	500.000	navadno	30.6.2019	3,50%
Sava neživotno osiguranje (SRB)	800.000	navadno	15.7.2020	3,00%
Illyria	642.000	navadno	15.7.2022	3,00%
Sava Terra	15.000	navadno	11.12.2019	1,00%
Sava Terra	499.500	navadno	2.2.2021	1,50%
Skupaj	2.456.500			

18 Pomembnejši dogodki po datumu poročanja

Zavarovalnica Sava je 27. 2. 2019 izpolnila vsa odložne pogoje in tako postala 100-odstotna lastnica družb ERGO osiguranje d.d. in ERGO životno osiguranje d.d., Hrvaška.